ΝΑ ΑΝΑΔΕΙΞΟΥΜΕ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΤΗΣΟΥΜΕ ΤΙΣ ΟΡΘΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΙΔΕΕΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
Αριθμ. Φύλλου 216
ΙΟΥΝΙΟΣ
2021
1,5 ΕΥΡΩ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ
Ε Λ Ε Υ Θ Ε Ρ Ι Α Σ

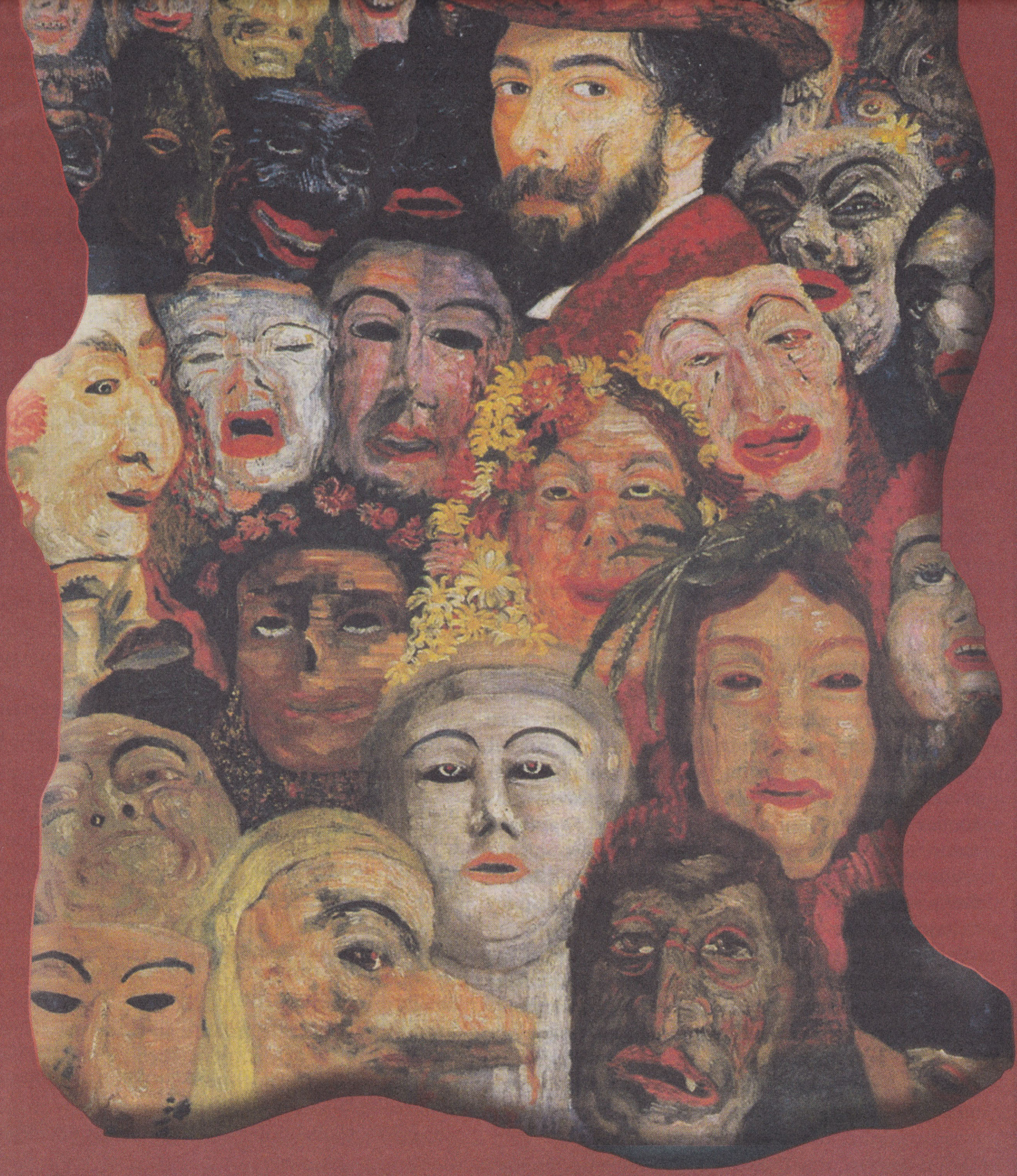
Ένας άχρηστος άνθρωπος είναι ντροπή, δύο είναι δικηγορική εταιρεία και τρεις ή παραπάνω είναι ένα

ΙΟΥΝΙΟΣ
2021
1,5 ΕΥΡΩ

Ένας άχρηστος
άνθρωπος
είναι ντροπή,
δύο είναι
δικηγορική
εταιρεία
και τρεις
ή παραπάνω
είναι ένα
Κογκρέσο - (Βουλή)

(Τζων Κουινσυ Ανταμς,
1767-1848)

δύο είναι
δικηγορική
εταιρεία
και τρεις
ή παραπάνω
είναι ένα
Κογκρέσο - (Βουλή)

(Τζων Κουίνσυ Άνταμς,
1767-1848)

ΣΚΕΨΕΙΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ... ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

από τον Κύκλο Σύνταξης

Έχουμε τονίσει επανειλημμένα ότι οι αδιανόητες μέχρι πρό τινος απαγορεύσεις που επιβλήθηκαν στις λεγόμενες δυτικές κοινωνίες με αφορμή την «πανδημία» αποδεικνύονται το απαραίτητο βήμα για το πέρασμα με ταχείς ρυθμούς στην λεγόμενη νέα κανονικότητα. Η «παύση» όλων των δραστηριοτήτων, ανήκουστη ακόμα και σε καιρό κήρυξης ενός συμβατικού πολέμου, δίνει πλέον την θέση στην περιβόητη «μεγάλη επανεκκίνηση». Όποιος πιστεύει ότι τα «βήματα ελευθερίας» θα επιταχυνθούν όσο απομακρυνόμαστε από το «κακό» γελιέται οικτρά.

Ο έλεγχος του παγκόσμιου πληθυσμού θα παραμείνει ασφυκτικός με αφορμή το υγειονομικό ζήτημα. Οι δεσμεύσεις που ζητούνται ήδη από τις κοινωνίες, όχι μόνο δεν είναι αμελητέες, αλλά θα εμβαθύνουν συνεχώς περικλείοντας κάθε πτυχή της «ελεύθερης ζωής». Η διαίρεση του πληθυσμού θα είναι συνεχής και δεν θα αφορά σε καμμία περίπτωση αποκλειστικά τους εμβολιασμένους και τους μη εμβολιασμένους. Το σύγχρονο κυνήγι μαγισσών στο οποίο εξακολουθούν να επιδίδονται οι κυρίαρχοι και τιτλοφορείται *«θεωρίες συνομωσίας και η πάταξή τους»*, για να θεωρηθεί επιτυχημένο οφείλει πρώτα απ' όλα να εξασφαλίσει την συμμετοχή του κοινού.

Εδώ έγκειται και ο *νέος ολοκληρωτισμός*, η *νέα εθελοδουλεία*. Το κυριαρχικό αφήγημα όχι μόνο πρέπει να γίνει καθολικά αποδεκτό, αλλά να υπάρξει με κάθε τρόπο η κοινωνική απομόνωση των διαφωνούντων. Όποιοι επιδεικνύουν σημάδια άρνησης αποδοχής έστω και κάποιας μορφής του τελετουργικού, που υποδεικνύουν οι «ιεράρχες» της επιστήμης, σημαδεύονται ήδη ως εχθροί της κοινωνίας, άξιοι να στερηθούν κάθε «προνόμιο» των υπάκουων και πειθήνιων, οι οποίοι δεν πρέπει να διστάζουν στον εξοβελισμό τους.

Οι οδηγίες αυτές φυσικά ούτε μπορούν ούτε γίνονται καθολικά αποδεκτές. Η εξουσία, όμως, δείχνει όπως πάντα σ' αυτές τις περιπτώσεις υπομονή και επιμονή. «*Η αγορά θα δώσει την λύση*» προειδοποιούν διάφοροι φωστήρες της δημοσιογραφίας, απειλώντας ότι η «ανευθυνότητα» δεν θα γίνει ανεκτή.

Κάθε σωματοποιημένη ή μη κίνηση ελέγχεται, καταγράφεται, ενσωματώνεται στα «μεγάλα δεδομένα». Κομπάζουν οι ειδικοί ότι μελετούν με προσοχή την κί-

ΤΩΝ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΟ ...ΚΑΓΚΕΛΟ...

Ώρα 23:55 τα μεσάνυχτα, της 5ης Μαΐου του έτους 2021.

Όπως πληροφορηθήκαμε από τον ειδικό οικονομικό τύπο, ήταν η στιγμή που ο διευθυντής του ΑΗΣ Καρδιάς Κοζάνης, δίνει ο ίδιος την εντολή στον μηχανικό λειτουργίας του σταθμού και ακολούθως στους χειριστές της νυκτερινής βάρδιας, που είναι στο κοντρόλ ελέγχου της μονάδας 4, του παλαιότερου εν ζωή εργοστασίου παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από λιγνίτη της ΔΕΗ, να προχωρήσουν στην άμεση μείωση του φορτίου και του σβησίματος της μονάδας.

Το συγκρότημα του ΑΗΣ Καρδιάς, μετά από 47 χρόνια αδιάκοπης λειτουργίας, περνά στην ενεργειακή ιστορία της χώρας. Η είδηση μέσα στην τούρλα του «ανοίγματος» της οικονομίας από την κορονοεπιδημία πέρασε στα ψιλά. Επρόκειτο, βέβαια, για έναν «μνημονιακό» όρο, που αφορούσε την ενεργειακή απεξάρτηση από το «βρώμικο» πλην φθηνό λιγνίτη και την εξάρτηση από τις «ανανεώσιμες πηγές». Οι ντόπιες κυβερνήσεις, μάλιστα, ως καλά παιδιά φρόντισαν να υπακούσουν ακόμα πιο γρήγορα, δηλαδή, νωρίτερα από το 2028, που είχε τεθεί ως ορόσημο. Για την ιστορία, το γερμανικό κράτος έχει δεσμευτεί να καταργήσει την παραγωγή ενέργειας από λιγνίτη το ...2050 και αν.

Το ορατό αποτέλεσμα είναι να γεμίσουν οι βουνοκορφές με κυκλώπειες ανεμογεννήτριες και τα χωράφια με φωτοβολταϊκά πανέλα από πεινασμένους για επιδοτήσεις τσιφλικάδες και διάφορα εταιρικά σχήματα αμφιβόλου προέλευσης και βιωσιμότητας. Ο λιγνίτης ως προϊόν αντιπροσώπευε ένα «σεβαστό» 3.1% του ΑΕΠ, αλλά και το 2.7% της συνολικής απασχόλησης.

Η κυβέρνηση έφτιαξε μέχρι στιγμής έξι ή εφτά(!) επιτροπές για το ζήτημα. Έχουμε και λέμε: «Κυβερνητικά

μεγάλο κέντρο παραγωγής υδρογόνου, ενώ ολόκληρη η Δ. Μακεδονία ένα απέραντο πάρκο φωτοβολταϊκών...

Κούλη μαδάς;

Ονειρεμένη εποχή για την εξουσία.

Οι φτωχοί όλη μέρα τσακώνονται σαν θηρία μεταξύ τους στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης για το νέο επίδομα, που πέταξε το υπουργείο στην αρένα και αφορά την δεινά κατηγορία ανέργων, θρηνολογούν την κατάντια τους και το «Κράτος» που τους έχει παρατήσει στη μοίρα τους. Από κοντά, στο δρόμο, στο μετρό, στο λεωφορείο τα φτωχά φοβισμένα ανθρωπάκια αποφεύγουν να κοιτάξει ο ένας τον άλλον, με τις μάσκες υψωμένες σχεδόν ως το φρύδι. Ο φόβος του διπλανού έγινε συνήθεια και η παράνοια καθημερινότητα. Αν αυτό που ζούμε είναι ένα πελώριο κοινωνικό πείραμα, τότε είναι απόλυτα επιτυχημένο. Ο πληθυσμός καταναλώνει ήσυχα και σε καθημερινή βάση το καθιερωμένο ναρκωτικό: το αφήγημα για τους εμβολιασμούς ως εισιτήριο για την «ελεθερία», προϋποθέτει την διατήρηση της καχυποψίας για τον διπλανό, που μπορεί να είναι ύποπτος «ασυμπτωματικός».

Ζήτω, λοιπόν, η πανανθρώπινη αξία της υποταγής στην κρατική εξουσία!!!

Ο μόνος τρόπος για να μάθεις μια είδηση της προκοπής σε αυτό το θλιβερό προτεκτοράτο είναι μόνο από σύμπτωση και μόνο από ξένους δημοσιογράφους.

Στο πλαίσιο μιας έρευνας πορτογάλων δημοσιογράφων, του οργανισμού EIC (***European Investigative Collaboration***), που διεξάγουν σχετική έρευνα με τίτλο «***Black Trail***», για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τη ναυτιλιακή βιομηχανία, ένα από τα μεγαλύτερα ονόματα στο χώρο των εφοπλιστών, ο ***Παναγιώτης Λασκαρίδης*** είπε μεταξύ πολλών άλλων, ότι η κυβέρνηση κάνει ό,τι της παραγγείλει η ***Ένωση των Εφοπλιστών*** και ότι οι εφοπλιστές μπορούν να χέσουν τον πρωθυπουργό.

Δεν τον έχουν ανάγκη. Μεταξύ μας δεν είπε κάτι, που δεν ξέρουμε όλοι. Όμως το είπε.

Το απόσπασμα αυτό το παρουσίασαν οι δαιμόνιοι δημοσιογράφοι στον υπουργό εμπορικής ναυτιλίας τον

γάλη επανεκκίνηση». Όποιος πιστεύει ότι τα «βήματα ελευθερίας» θα επιταχυνθούν όσο απομακρυνόμαστε από το «κακό» γελιέται οικτρά.

Ο έλεγχος του παγκόσμιου πληθυσμού θα παραμείνει ασφυκτικός με αφορμή το υγειονομικό ζήτημα. Οι δεσμεύσεις που ζητούνται ήδη από τις κοινωνίες, όχι μόνο δεν είναι αμελητέες, αλλά θα εμβαθύνουν συνεχώς περικλείοντας κάθε πτυχή της «ελεύθερης ζωής». Η διαίρεση του πληθυσμού θα είναι συνεχής και δεν θα αφορά σε καμμία περίπτωση αποκλειστικά τους εμβολιασμένους και τους μη εμβολιασμένους. Το σύγχρονο κυνήγι μαγισσών στο οποίο εξακολουθούν να επιδίδονται οι κυρίαρχοι και τιτλοφορείται *«θεωρίες συνωμοσίας και η πάταξή τους»*, για να θεωρηθεί επιτυχημένο οφείλει πρώτα απ' όλα να εξασφαλίσει την συμμετοχή του κοινού.

Εδώ έγκειται και ο *νέος ολοκληρωτισμός*, η *νέα εθελοδουλεία*. Το κυριαρχικό αφήγημα όχι μόνο πρέπει να γίνει καθολικά αποδεκτό, αλλά να υπάρξει με κάθε τρόπο η κοινωνική απομόνωση των διαφωνούντων. Όποιοι επιδεικνύουν σημάδια άρνησης αποδοχής έστω και κάποιας μορφής του τελετουργικού, που υποδεικνύουν οι «ιεράρχες» της επιστήμης, σημαδεύονται ήδη ως εχθροί της κοινωνίας, άξιοι να στερηθούν κάθε «προνόμιο» των υπάκουων και πειθήνιων, οι οποίοι δεν πρέπει να διστάζουν στον εξοβελισμό τους.

Οι οδηγίες αυτές φυσικά ούτε μπορούν ούτε γίνονται καθολικά αποδεκτές. Η εξουσία, όμως, δείχνει όπως πάντα σ' αυτές τις περιπτώσεις υπομονή και επιμονή. «*Η αγορά θα δώσει την λύση*» προειδοποιούν διάφοροι φωστήρες της δημοσιογραφίας, απειλώντας ότι η «ανευθυνότητα» δεν θα γίνει ανεκτή.

Κάθε σωματοποιημένη ή μη κίνηση ελέγχεται, καταγράφεται, ενσωματώνεται στα «μεγάλα δεδομένα». Κομπάζουν οι ειδικοί ότι μελετούν με προσοχή την κίνηση κάθε ατόμου, μετά την «απελευθέρωση», πόσες αγορές έκανε, πόσες ώρες βρέθηκε σ' ένα πολυκατάστημα, πόσες ώρες αφιέρωσε στο διαδίκτυο για έρευνα αγοράς ή προγραμματισμό ταξιδιών, πόσα SMS έστειλε ή στέλνει ακόμη. Η καταγραφή είναι συνεχής, και θα ενταθεί κουρελιάζοντας κάθε ψευδαίσθηση ελευθερίας.

Η *δυστοπία* δεν είναι μπροστά μας, είναι πίσω μας. Η κατασκευή του νέου ανθρώπου προϋποθέτει αυτό ακριβώς: την αποδοχή του «τέλους εποχής». Μας θεωρούν μοντέλα ανθρώπων και μάλιστα παρηκμασμένα, χρήσιμα μόνο σαν υποσημειώσεις στο Βασίλειο των «Μεγάλων Δεδομένων». Το άλμα, όμως, είναι μεγάλο, για να μην υπάρχουν και οι παραμικροί δισταγμοί για τους κινδύνους. Ποιό είναι αυτό που καθησυχάζει τους κυρίαρχους; Μα, το γεγονός ότι η αμφισβήτηση στο μεγαλύτερο βαθμό έχει να κάνει με την διαχείριση εκ μέρους τους και όχι με την ουσία των νέων όρων

Ώρα 23:55 τα μεσάνυχτα, της 5ης Μαΐου του έτους 2021.

Όπως πληροφορηθήκαμε από τον ειδικό οικονομικό τύπο, ήταν η στιγμή που ο διευθυντής του ΑΗΣ Καρδιάς Κοζάνης, δίνει ο ίδιος την εντολή στον μηχανικό λειτουργίας του σταθμού και ακολούθως στους χειριστές της νυκτερινής βάρδιας, που είναι στο κοντρόλ ελέγχου της μονάδας 4, του παλαιότερου εν ζωή εργοστασίου παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από λιγνίτη της ΔΕΗ, να προχωρήσουν στην άμεση μείωση του φορτίου και του σβησίματος της μονάδας.

Το συγκρότημα του ΑΗΣ Καρδιάς, μετά από 47 χρόνια αδιάκοπης λειτουργίας, περνά στην ενεργειακή ιστορία της χώρας. Η είδηση μέσα στην τούρλα του «ανοίγματος» της οικονομίας από την κορονοεπιδημία πέρασε στα ψιλά. Επρόκειτο, βέβαια, για έναν «μνημονιακό» όρο, που αφορούσε την ενεργειακή απεξάρτηση από το «βρώμικο» πλην φθηνό λιγνίτη και την εξάρτηση από τις «ανανεώσιμες πηγές». Οι ντόπιες κυβερνήσεις, μάλιστα, ως καλά παιδιά φρόντισαν να υπακούσουν ακόμα πιο γρήγορα, δηλαδή, νωρίτερα από το 2028, που είχε τεθεί ως ορόσημο. Για την ιστορία, το γερμανικό κράτος έχει δεσμευτεί να καταργήσει την παραγωγή ενέργειας από λιγνίτη το ...2050 και αν.

Το ορατό αποτέλεσμα είναι να γεμίσουν οι βουνοκορφές με κυκλώπειες ανεμογεννήτριες και τα χωράφια με φωτοβολταϊκά πανέλα από πεινασμένους για επιδοτήσεις τσιφλικάδες και διάφορα εταιρικά σχήματα αμφιβόλου προέλευσης και βιωσιμότητας. Ο λιγνίτης ως προϊόν αντιπροσώπευε ένα «σεβαστό» 3.1% του ΑΕΠ, αλλά και το 2.7% της συνολικής απασχόλησης.

Η κυβέρνηση έφτιαξε μέχρι στιγμής έξι ή εφτά(!) επιτροπές για το ζήτημα. Έχουμε και λέμε: «***Κυβερνητική Επιτροπή για τη Δίκαιη Μετάβαση – Διυπουργική***». Αυτή θα συντονίζει, προσέξτε, «τη διενέργεια της δημόσιας διαβούλευσης για το Σχέδιο», διότι αν δεν το γνωρίζατε υπάρχει και Σχέδιο! Και επίσης, θα συντονίζει την αξιοποίηση των διαθέσιμων πηγών χρηματοδότησης...

Η ***Συντονιστική Επιτροπή για τη Δίκαιη Μετάβαση***. Αυτή η επιτροπή συντονίζει κάτι, το λέει άλλως τε και ο τίτλος, αλλά όσο κι αν ψάξαμε δεν μπορέσαμε να βρούμε τί. Πάμε παρακάτω. Η ***Τεχνική Επιτροπή για τη Δίκαιη Μετάβαση*** παρέχει τεχνική υποστήριξη στην ως άνω συντονιστική επιτροπή. Μια «Επιτροπή Περιφερειακής Ανάπτυξης για τη Δίκαιη Ανάπτυξη» αγνώστων λοιπών στοιχείων. Και ασφαλώς το ***Εθνικό Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης***. Να μην ξεχάσουμε την ίδρυση της «***Αντιπεριφέρειας Μεταλιγνιτικής και Δίκαιης Μετάβασης***» και κάνα δύο άλλες επιτροπές, που αφορούν

την δεινά κατηγορία ανέργων, θρηνολογούν την κατάντια τους και το «Κράτος» που τους έχει παρατήσει στη μοίρα τους. Από κοντά, στο δρόμο, στο μετρό, στο λεωφορείο τα φτωχά φοβισμένα ανθρωπάκια αποφεύγουν να κοιτάξει ο ένας τον άλλον, με τις μάσκες υψωμένες σχεδόν ως το φρύδι. Ο φόβος του διπλανού έγινε συνήθεια και η παράνοια καθημερινότητα. Αν αυτό που ζούμε είναι ένα πελώριο κοινωνικό πείραμα, τότε είναι απόλυτα επιτυχημένο. Ο πληθυσμός καταναλώνει ήσυχα και σε καθημερινή βάση το καθιερωμένο ναρκωτικό: το αφήγημα για τους εμβολιασμούς ως εισιτήριο για την «ελεθερία», προϋποθέτει την διατήρηση της καχυποψίας για τον διπλανό, που μπορεί να είναι ύποπτος «ασυμπτωματικός».

Ζήτω, λοιπόν, η πανανθρώπινη αξία της υποταγής στην κρατική εξουσία!!!

Ο μόνος τρόπος για να μάθεις μια είδηση της προκοπής σε αυτό το θλιβερό προτεκτοράτο είναι μόνο από σύμπτωση και μόνο από ξένους δημοσιογράφους.

Στο πλαίσιο μιας έρευνας πορτογάλων δημοσιογράφων, του οργανισμού EIC (***European Investigative Collaboration***), που διεξάγουν σχετική έρευνα με τίτλο «***Black Trail***», για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τη ναυτιλιακή βιομηχανία, ένα από τα μεγαλύτερα ονόματα στο χώρο των εφοπλιστών, ο ***Παναγιώτης Λασκαρίδης*** είπε μεταξύ πολλών άλλων, ότι η κυβέρνηση κάνει ό,τι της παραγγείλει η ***Ένωση των Εφοπλιστών*** και ότι οι εφοπλιστές μπορούν να χέσουν τον πρωθυπουργό.

Δεν τον έχουν ανάγκη. Μεταξύ μας δεν είπε κάτι, που δεν ξέρουμε όλοι. Όμως το είπε.

Το απόσπασμα αυτό το παρουσίασαν οι δαιμόνιοι δημοσιογράφοι στον υπουργό εμπορικής ναυτιλίας τον κύριο ***Πλακιωτάκη***, προσέξτε, χωρίς να τον προειδοποιήσουν. Έτσι, ο κύριος υπουργός, μαθημένος να τον γλείφουν οι εγχώριοι γυμνοσάλιαγκες, με τον γνώριμο αέρα του «γαμάτου» συστήθηκε ως «ο πιο σημαντικός υπουργός ναυτιλίας του κόσμου».

Όταν ξαφνικά του έβαλαν μπροστά του το απόσπασμα με τις δηλώσεις του Λασκαρίδη (Ά, Ο Πάνος!), παραλίγο να καταρρεύσει ο κύριος υπουργός! Ίσα που μπόρεσε να ψελλίσει κάτι για σταθερό νομοθετικό πλαίσιο για τη ναυτιλία και έκλεισε άρον-άρον τη συνέντευξη.

Η μεγαλύτερη, όμως ***αφόδευση*** προήλθε από τους βρετανούς του ***Εκόνομιστ***.

Ο ***Εκόνομιστ*** είναι ένα περιοδικό, του οποίου τα περσινά και προπέρσινα τεύχη είναι σαν να γράφτηκαν χθες, τόσο διαχρονικός και επίκαιρος είναι. Προ πάντων θαυμάζουμε την τέχνη αυτών των αχώνευτων βρετανών, που μπορούν να σε ξεφτιλίσουν σε μια συ-

Εδώ έγκειται και ο *νέος ολοκληρωτισμός*, η *νέα εθελοδουλεία*. Το κυριαρχικό αφήγημα όχι μόνο πρέπει να γίνει καθολικά αποδεκτό, αλλά να υπάρξει με κάθε τρόπο η κοινωνική απομόνωση των διαφωνούντων. Όποιοι επιδεικνύουν σημάδια άρνησης αποδοχής έστω και κάποιας μορφής του τελετουργικού, που υποδεικνύουν οι «ιεράρχες» της επιστήμης, σημαδεύονται ήδη ως εχθροί της κοινωνίας, άξιοι να στερηθούν κάθε «προνόμιο» των υπάκουων και πειθήνιων, οι οποίοι δεν πρέπει να διστάζουν στον εξοβελισμό τους.

Οι οδηγίες αυτές φυσικά ούτε μπορούν ούτε γίνονται καθολικά αποδεκτές. Η εξουσία, όμως, δείχνει όπως πάντα σ' αυτές τις περιπτώσεις υπομονή και επιμονή. «*Η αγορά θα δώσει την λύση*» προειδοποιούν διάφοροι φωστήρες της δημοσιογραφίας, απειλώντας ότι η «ανευθυνότητα» δεν θα γίνει ανεκτή.

Κάθε σωματοποιημένη ή μη κίνηση ελέγχεται, καταγράφεται, ενσωματώνεται στα «μεγάλα δεδομένα». Κομπάζουν οι ειδικοί ότι μελετούν με προσοχή την κίνηση κάθε ατόμου, μετά την «απελευθέρωση», πόσες αγορές έκανε, πόσες ώρες βρέθηκε σ' ένα πολυκατάστημα, πόσες ώρες αφιέρωσε στο διαδίκτυο για έρευνα αγοράς ή προγραμματισμό ταξιδιών, πόσα SMS έστειλε ή στέλνει ακόμη. Η καταγραφή είναι συνεχής, και θα ενταθεί κουρελιάζοντας κάθε ψευδαίσθηση ελευθερίας.

Η *δυστοπία* δεν είναι μπροστά μας, είναι πίσω μας. Η κατασκευή του νέου ανθρώπου προϋποθέτει αυτό ακριβώς: την αποδοχή του «τέλους εποχής». Μας θεωρούν μοντέλα ανθρώπων και μάλιστα παρηκμασμένα, χρήσιμα μόνο σαν υποσημειώσεις στο Βασίλειο των «Μεγάλων Δεδομένων». Το άλμα, όμως, είναι μεγάλο, για να μην υπάρχουν και οι παραμικροί δισταγμοί για τους κινδύνους. Ποιό είναι αυτό που καθησυχάζει τους κυρίαρχους; Μα, το γεγονός ότι η αμφισβήτηση στο μεγαλύτερο βαθμό έχει να κάνει με την διαχείριση εκ μέρους τους και όχι με την ουσία των νέων όρων επιβολής.

Και κάτι ακόμα, για όσους διατηρούν ακόμη αυταπάτες. Η στρόφιγγα των «ελευθεριών» έχει ανοίξει με τόσους περιορισμούς, που είναι φανερό ότι ο σχεδιασμός έχει να κάνει αποκλειστικά με μια πρόσκαιρη αποσυμπίεση εξ αιτίας του φόβου να τιναχτεί στον αέρα το «καζάνι». Κάθε, λοιπόν, ευκαιρία για σαμποτάζ των κυριαρχικών σχεδιασμών είναι ανεκτίμητη. Ας μην το ξεχνούμε...

Ιούνιος 2021

στα ψιλά. Επρόκειτο, βέβαια, για έναν «μνημονιακό» όρο, που αφορούσε την ενεργειακή απεξάρτηση από το «βρώμικο» πλην φθηνό λιγνίτη και την εξάρτηση από τις «ανανεώσιμες πηγές». Οι ντόπιες κυβερνήσεις, μάλιστα, ως καλά παιδιά φρόντισαν να υπακούσουν ακόμα πιο γρήγορα, δηλαδή, νωρίτερα από το 2028, που είχε τεθεί ως ορόσημο. Για την ιστορία, το γερμανικό κράτος έχει δεσμευτεί να καταργήσει την παραγωγή ενέργειας από λιγνίτη το ...2050 και αν.

Το ορατό αποτέλεσμα είναι να γεμίσουν οι βουνοκορφές με κυκλώπειες ανεμογεννήτριες και τα χωράφια με φωτοβολταϊκά πανέλα από πεινασμένους για επιδοτήσεις τσιφλικάδες και διάφορα εταιρικά σχήματα αμφιβόλου προέλευσης και βιωσιμότητας. Ο λιγνίτης ως προϊόν αντιπροσώπευε ένα «σεβαστό» 3.1% του ΑΕΠ, αλλά και το 2.7% της συνολικής απασχόλησης.

Η κυβέρνηση έφτιαξε μέχρι στιγμής έξι ή εφτά(!) επιτροπές για το ζήτημα. Έχουμε και λέμε: «***Κυβερνητική Επιτροπή για τη Δίκαιη Μετάβαση – Διυπουργική***». Αυτή θα συντονίζει, προσέξτε, «τη διενέργεια της δημόσιας διαβούλευσης για το Σχέδιο», διότι αν δεν το γνωρίζατε υπάρχει και Σχέδιο! Και επίσης, θα συντονίζει την αξιοποίηση των διαθέσιμων πηγών χρηματοδότησης...

Η ***Συντονιστική Επιτροπή για τη Δίκαιη Μετάβαση***. Αυτή η επιτροπή συντονίζει κάτι, το λέει άλλως τε και ο τίτλος, αλλά όσο κι αν ψάξαμε δεν μπορέσαμε να βρούμε τί. Πάμε παρακάτω. Η ***Τεχνική Επιτροπή για τη Δίκαιη Μετάβαση*** παρέχει τεχνική υποστήριξη στην ως άνω συντονιστική επιτροπή. Μια «Επιτροπή Περιφερειακής Ανάπτυξης για τη Δίκαιη Ανάπτυξη» αγνώστων λοιπών στοιχείων. Και ασφαλώς το ***Εθνικό Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης***. Να μην ξεχάσουμε την ίδρυση της «***Αντιπεριφέρειας Μεταλιγνιτικής και Δίκαιης Μετάβασης***» και κάνα δύο άλλες επιτροπές, που αφορούν επίσης τη Δίκαιη Μετάβαση.

Ο «σούπερμαν» Χατζηδάκης έσωσε τη ΔΕΗ από την πτώχευση. Με ποιόν τρόπο; ***Την απήλλαξε οριστικά και αμετάκλητα από την υποχρέωση να αποκαταστήσει το τοπίο στα παλιά ορυχεία λιγνίτη της δυτικής Μακεδονίας***. Η δαπάνη, (μιλάμε για πολλά δις...) παραπέμπεται στο ***Ταμείο Ανάκαμψης*** με κάτι ψιλά, όλοι, όμως, γνωρίζουν ότι το κατεστραμμένο τοπίο δεν θα αποκατασταθεί ποτέ.

Και τί θα γίνει στην Πτολεμαΐδα; Κρατηθείτε. Θα γίνει στην κρατική εξουσία!!!

Ο μόνος τρόπος για να μάθεις μια είδηση της προκοπής σε αυτό το θλιβερό προτεκτοράτο είναι μόνο από σύμπτωση και μόνο από ξένους δημοσιογράφους.

Στο πλαίσιο μιας έρευνας πορτογάλων δημοσιογράφων, του οργανισμού EIC (***European Investigative Collaboration***), που διεξάγουν σχετική έρευνα με τίτλο «***Black Trail***», για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τη ναυτιλιακή βιομηχανία, ένα από τα μεγαλύτερα ονόματα στο χώρο των εφοπλιστών, ο ***Παναγιώτης Λασκαρίδης*** είπε μεταξύ πολλών άλλων, ότι η κυβέρνηση κάνει ό,τι της παραγγείλει η ***Ένωση των Εφοπλιστών*** και ότι οι εφοπλιστές μπορούν να χέσουν τον πρωθυπουργό.

Δεν τον έχουν ανάγκη. Μεταξύ μας δεν είπε κάτι, που δεν ξέρουμε όλοι. Όμως το είπε.

Το απόσπασμα αυτό το παρουσίασαν οι δαιμόνιοι δημοσιογράφοι στον υπουργό εμπορικής ναυτιλίας τον κύριο ***Πλακιωτάκη***, προσέξτε, χωρίς να τον προειδοποιήσουν. Έτσι, ο κύριος υπουργός, μαθημένος να τον γλείφουν οι εγχώριοι γυμνοσάλιαγκες, με τον γνώριμο αέρα του «γαμάτου» συστήθηκε ως «ο πιο σημαντικός υπουργός ναυτιλίας του κόσμου».

Όταν ξαφνικά του έβαλαν μπροστά του το απόσπασμα με τις δηλώσεις του Λασκαρίδη (Ά, Ο Πάνος!), παραλίγο να καταρρεύσει ο κύριος υπουργός! Ίσα που μπόρεσε να ψελλίσει κάτι για σταθερό νομοθετικό πλαίσιο για τη ναυτιλία και έκλεισε άρον-άρον τη συνέντευξη.

Η μεγαλύτερη, όμως ***αφόδευση*** προήλθε από τους βρετανούς του ***Εκόνομιστ***.

Ο ***Εκόνομιστ*** είναι ένα περιοδικό, του οποίου τα περσινά και προπέρσινα τεύχη είναι σαν να γράφτηκαν χθες, τόσο διαχρονικός και επίκαιρος είναι. Προ πάντων θαυμάζουμε την τέχνη αυτών των αχώνευτων βρετανών, που μπορούν να σε ξεφτιλίσουν σε μια συζήτηση κι εσύ να μην είσαι σίγουρος αν είναι προσβολή ή κομπλιμέντο.

Έτσι, λοιπόν, στην στήλη «*Καρλομάγνος*» (*Ντάνκαν Ρόμπινσον*) ο ***Μητσοτάκης*** παρομοιάζεται με τον καλύτερο μαθητή της Ευρώπης, που του πάει πολύ η σχολική ποδιά. Το σκίτσο είναι αρκούντως δηκτικό, στο κέντρο η καρικατούρα του ***Μητσοτάκη*** και ένα πελώριο χέρι να του χαϊδεύει το κεφάλι.

Το άρθρο είναι τόσο απολαυστικό, που αν υπήρχε η

συνέχεια στη σελ. 4

Οι θεωρίες συνομωσίας και η αληθινή τους διάσταση

«Δεν πρέπει, λοιπόν, να αποκαλύπτουμε μια δολοπλοκία παρά μόνο όταν είναι πλέον επιβεβλημένο και είμαστε έτοιμοι να την εκτελέσουμε. Και τότε, ακόμη, θα πρέπει να την πούμε σ' ένα, μόνον, άλλο άτομο, το οποίο πρέπει να γνωρίζουμε καλά ή να ελαύνεται και αυτό από τα ίδια κίνητρα. Είναι ευκολότερο να βρούμε ένα τέτοιο άτομο απ' το να βρούμε πολλά και, προφανώς, λιγότερο επικίνδυνο. Έτσι, επί πλέον, μπορείς να προφυλαχθείς αν κάνεις κάποιο λάθος, πράγμα δύσκολο όταν είναι αναμεμειγμένοι πολλοί στη συνομωσία. Διότι μπορείς να εκμυστηρευθείς τα πάντα σ' ένα μοναδικό άτομο, αφού το «ναι» του ενός αξίζει όσο το «όχι» του άλλου, εκτός αν του εκμυστηρεύθηκες εγγράφως. Και στην αντίθεσή μας προς τα γραπτά πρέπει να είμαστε ακλόνητοι σαν βράχοι, διότι τίποτα δεν σε καταδικάζει περισσότερο, απ' ό,τι τα ίδια τα γραφόμενά σου».

Niccolo Machiavelli, Οι συνομωσίες

«Το κυνήγι των μαγισσών ήταν μια στρεβλή εκδήλωση του πανικού, που κυρίεψε όλες τις τάξεις, όταν η ισορροπία άρχισε να μετατοπίζεται προς μια μεγαλύτερη ατομική ελευθερία [...] Το κυνήγι των μαγισσών δεν ήταν, ωστόσο, απλή καταστολή. Ήταν, επίσης, πράγμα εξίσου σημαντικό, μια αρκετά καθυστερημένη ευκαιρία για οποιονδήποτε ήταν τόσο πρόθυμος να εκφράσει δημόσια την ενοχή του και τις αμαρτίες του με πρόσχημα τις κατηγορίες εναντίον των θυμάτων».

Άρθουρ Μίλλερ

Στον επίσημο ιστότοπο της ***Ευρωπαϊκής Ένωσης*** έχει αναρτηθεί ένας στην κυριολεξία οδηγός περί του εντοπισμού

γού επιστήμονα ***Birger Sørensen***, η οποία πρόκειται να δημοσιευτεί σε επιστημονικό περιοδικό (*Quarterly Review of Biophysics Discovery*), σύμφωνα με την οποία ο κορωναϊός προήλθε από Κινέζους επιστήμονες σε συνεργασία με αμερικάνικα πανεπιστήμια σε εργαστήριο στην Ουχάν, όπου ***πραγματοποιήθηκαν πειράματα σε έναν ιό που εντόπισαν σε νυχτερίδες, αυξάνοντας την μεταδοτικότητά του*** (*Gain of function research*), με σκοπό να μπορέσουν να προετοιμαστούν καλύτερα για μια πιθανή πανδημία. Οι δύο ερευνητές επικεντρώθηκαν στην αμφιλεγόμενη έρευνα «Gain of Function», η οποία απαγορεύτηκε στις ΗΠΑ υπό την κυβέρνηση Ομπάμα, καθώς με αυτήν την διαδικασία ***οι επιστήμονες προσπαθούν να τροποποιήσουν ιούς που εντοπίζονται στη***

πει να κατηγορηθούν, σύμφωνα πλέον και με τους ισχυρισμούς τους, για κατασκευή του ιού και για «***επικίνδυνη διάδοση θεωριών συνομωσίας***», κάτι τέτοιο δεν γίνεται για άλλο τόσο προφανείς λόγους.

Η δήθεν αποκάλυψη είναι μια ακόμη παράσταση. Γιατί η βρώμικη δουλειά, ή τουλάχιστον ένα σημαντικό μέρος της, σχεδόν έχει τελειώσει. Ένα απίστευτο κυνήγι μαγισσών πραγματοποιήθηκε ενάντια σ' όσους αμφισβήτησαν την «φυσική» προέλευση του ιού, ενώ από την πρώτη στιγμή αμερικανικά πανεπιστήμια, μυστικές υπηρεσίες, ανατολικά και δυτικά κράτη **γνώριζαν** για την κατασκευή του ιού, όπως πλέον περίτρανα αποδεικνύεται.

Όσοι με σθένος μίλησαν για κατασκευασμένο ιό, λοιδορήθηκαν, λογοκρίθηκαν, διώχθηκαν, απομονώθηκαν με κάθε τρό-

Η ανύψωση των «ειδικών» σ' ένα απλησίαστο βάθρο για το πόπολο, η απαίτηση να απολαμβάνει το ιερατείο τους της απόλυτης εμπιστοσύνης δισεκατομμυρίων φοβισμένων ανθρώπων θα ήταν ένα φτηνό ανέκδοτο. Η οργή που θα έβρισκαν απέναντί τους δύσκολα θα ήταν αντιμετωπίσιμη, και σίγουρα άνευ προηγουμένου, από την στιγμή, που πλέον θα ήταν ευνόητο να αμφισβητηθεί σφόδρα και η δικαιολογία περί «ατυχήματος». Ο χρόνος που δημοσιοποιείται η αλήθεια περί της εργαστηριακής κατασκευής του ιού εξασφαλίζει και το ανώδυνο της «αποκάλυψης».

Η είδηση, έτσι κι αλλιώς, κατάλληλα συσκευασμένη από τα ΜΜΕ, ασχολίαστη, ασύνδετη με το ψεύδος που επιβλήθηκε συστηματικά και συντονισμένα εδώ και ενάμισι χρόνο θα καλυφθεί, όπως συνή-

καλά ή να ελαύνεται και αυτό από τα ίδια κίνητρα. Είναι ευκολότερο να βρούμε ένα τέτοιο άτομο απ' το να βρούμε πολλά και, προφανώς, λιγότερο επικίνδυνο. Έτσι, επί πλέον, μπορείς να προφυλαχθείς αν κάνεις κάποιο λάθος, πράγμα δύσκολο όταν είναι αναμεμειγμένοι πολλοί στη συνωμοσία. Διότι μπορείς να εκμυστηρευθείς τα πάντα σ' ένα μοναδικό άτομο, αφού το «ναι» του ενός αξίζει όσο το «όχι» του άλλου, εκτός αν του εκμυστηρεύθηκες εγγράφως. Και στην αντίθεσή μας προς τα γραπτά πρέπει να είμαστε ακλόνητοι σαν βράχοι, διότι τίποτα δεν σε καταδικάζει περισσότερο, απ' ό,τι τα ίδια τα γραφόμενά σου».

Niccolo Machiavelli, Οι συνωμοσίες

«Το κυνήγι των μαγισσών ήταν μια στρεβλή εκδήλωση του πανικού, που κυρίεψε όλες τις τάξεις, όταν η ισορροπία άρχισε να μετατοπίζεται προς μια μεγαλύτερη ατομική ελευθερία […] Το κυνήγι των μαγισσών δεν ήταν, ωστόσο, απλή καταστολή. Ήταν, επίσης, πράγμα εξίσου σημαντικό, μια αρκετά καθυστερημένη ευκαιρία για οποιονδήποτε ήταν τόσο πρόθυμος να εκφράσει δημόσια την ενοχή του και τις αμαρτίες του με πρόσχημα τις κατηγορίες εναντίον των θυμάτων».

Άρθουρ Μίλλερ

Στον επίσημο ιστότοπο της ***Ευρωπαϊκής Ένωσης*** έχει αναρτηθεί ένας στην κυριολεξία οδηγός περί του εντοπισμού ***θεωριών συνωμοσίας***, στον οποίο περιλαμβάνονται σχετικά γραφήματα, που μας «ενημερώνουν» για το τι είναι οι *θεωρίες συνωμοσίας*, «*για ποιο λόγο ανθούν*», «*για ποιους λόγους οι άνθρωποι μεταδίδουν τις θεωρίες συνωμοσίας*», «*ποιοι είναι οι τρόποι εντοπισμού τους*», «*πως προκαλούν ζημιά*», ποιοι είναι οι τρόποι προληπτικής αντιμετώπισης, κατάρριψης και τελικά εξουδετέρωσής τους. Μάς παρέχονται, επίσης, ακόμη και οδηγίες αντιμετώπισης και απεύθυνσης στους ανθρώπους, που πιστεύουν ακράδαντα στις θεωρίες συνωμοσίας, ενώ «εξηγείται» και ποιος είναι ο σύνδεσμός τους με τον ***Covid-19***.

Τονίζεται, μάλιστα, ότι πρέπει πάντα να θυμόμαστε ότι «***κανένας δεν είναι υπεύ-***

γού επιστήμονα ***Birger Sørensen***, η οποία πρόκειται να δημοσιευτεί σε επιστημονικό περιοδικό (*Quarterly Review of Biophysics Discovery*), σύμφωνα με την οποία ο κορωναϊός προήλθε από Κινέζους επιστήμονες σε συνεργασία με αμερικάνικα πανεπιστήμια σε εργαστήριο στην Ουχάν, όπου ***πραγματοποιήθηκαν πειράματα σε έναν ιό που εντόπισαν σε νυχτερίδες, αυξάνοντας την μεταδοτικότητά του*** (*Gain of function research*), με σκοπό να μπορέσουν να προετοιμαστούν καλύτερα για μια πιθανή πανδημία. Οι δύο ερευνητές επικεντρώθηκαν στην αμφιλεγόμενη έρευνα «Gain of Function», η οποία απαγορεύτηκε στις ΗΠΑ υπό την κυβέρνηση Ομπάμα, καθώς με αυτήν την διαδικασία ***οι επιστήμονες προσπαθούν να τροποποιήσουν ιούς που εντοπίζονται στη φύση, κάνοντάς τους περισσότερο μολυσματικούς, ώστε να μπορούν να αναπαραχθούν σε ανθρώπινα κύτταρα σε ένα εργαστήριο***, με σκοπό να κατανοήσουν καλύτερα την πιθανή επίδρασή τους στους ανθρώπους. Και προφανώς για μετέπειτα χρησιμοποίησή τους επί των ανθρώπινων πληθυσμών!

Ο επικεφαλής Αμερικανός επιδημιολόγος ***Άντονι Φάουτσι*** επιβεβαιώνει την «μικρή συνεργασία» και την αμερικανική χρηματοδότηση του εν λόγω πειράματος, **δηλαδή της εργαστηριακής κατασκευής του ιού.**

Οι συγκεκριμένοι γιατροί, λοιπόν, εντόπισαν «αποτυπώματα» που, όπως υποπει να κατηγορηθούν, σύμφωνα πλέον και με τους ισχυρισμούς τους, για κατασκευή του ιού και για «***επικίνδυνη διάδοση θεωριών συνωμοσίας***», κάτι τέτοιο δεν γίνεται για άλλο τόσο προφανείς λόγους.

Η δήθεν αποκάλυψη είναι μια ακόμη παράσταση. Γιατί η βρώμικη δουλειά, ή τουλάχιστον ένα σημαντικό μέρος της, σχεδόν έχει τελειώσει. Ένα απίστευτο κυνήγι μαγισσών πραγματοποιήθηκε ενάντια σ' όσους αμφισβήτησαν την «φυσική» προέλευση του ιού, ενώ από την πρώτη στιγμή αμερικανικά πανεπιστήμια, μυστικές υπηρεσίες, ανατολικά και δυτικά κράτη ***γνώριζαν*** για την κατασκευή του ιού, όπως πλέον περίτρανα αποδεικνύεται.

Όσοι με σθένος μίλησαν για κατασκευασμένο ιό, λοιδορήθηκαν, λογοκρίθηκαν, διώχθηκαν, απομονώθηκαν με κάθε τρόπο, χαρακτηρίστηκαν ύποπτοι και «ψεκασμένοι», κατηγορήθηκαν για «διασπορά ψευδών ειδήσεων». Η πάση θυσία άρνηση του γεγονότος της κατασκευής του ιού ήταν τεράστιας σημασίας για το κυριαρχικό συνάφι. Και ο λόγος είναι απλούστατος.

Εάν από την πρώτη στιγμή ομολογούσαν την κατασκευή του ιού στα εργαστήρια, είναι σίγουρο ότι θα ήταν αδύνατο να επιβάλλουν τα ***ανήκουστα απαγορευτικά μέτρα*** στον παγκόσμιο πληθυσμό, θα ήταν αδύνατο να πείσουν ακόμα και τους πιο ένθερμους υποστηρικτές τους για την αξιοπιστία κάθε υπόδειξης, κάθε σχεδιασμού, κάθε φαρμάκου ή εμβολιασμού.

Πόσοι άνθρωποι θα δέχονταν να έχουν,

Η ανύψωση των «ειδικών» σ' ένα απλησίαστο βάθρο για το πόπολο, η απαίτηση να απολαμβάνει το ιερατείο τους της απόλυτης εμπιστοσύνης δισεκατομμυρίων φοβισμένων ανθρώπων θα ήταν ένα φτηνό ανέκδοτο. Η οργή που θα έβρισκαν απέναντί τους δύσκολα θα ήταν αντιμετωπίσιμη, και σίγουρα άνευ προηγουμένου, από την στιγμή, που πλέον θα ήταν ευνόητο να αμφισβητηθεί σφόδρα και η δικαιολογία περί «ατυχήματος». Ο χρόνος που δημοσιοποιείται η αλήθεια περί της εργαστηριακής κατασκευής του ιού εξασφαλίζει και το ανώδυνο της «αποκάλυψης».

Η είδηση, έτσι κι αλλιώς, κατάλληλα συσκευασμένη από τα ΜΜΕ, ασχολίαστη, ασύνδετη με το ψεύδος που επιβλήθηκε συστηματικά και συντονισμένα εδώ και ενάμισι χρόνο θα καλυφθεί, όπως συνήθως, από ένα τόνο ειδήσεων-σκουπιδιών. Παλιά τους τέχνη κόσκινο.

Θα χαρακτηρίσει μήπως οποιοσδήποτε δημοσιογράφισκος ως «συνωμοσία» την απόκρυψη της κατασκευής του ιού, θα κατακεραυνώσουν τους υπεύθυνους; Θα ζητήσουν να αναλάβουν τις ευθύνες τους; Πώς, αφού το κύριο γρανάζι της απόκρυψης ήταν τα ίδια τα ΜΜΕ. Και θα παραμείνουν! Η είδηση, όπως, είπαμε θα τοποθετηθεί στο «σωρό». Ξέρουν αυτοί. Περασμένα ξεχασμένα. Η απόσπαση της προσοχής, θα οδηγήσει γρήγορα σε ασφαλή «λιμάνια» για να ξεχαστεί ή να υποβαθμιστεί όσο πρέπει το γεγονός, ότι οι «σωτήρες» κατασκεύασαν το πρόβλημα και κατόπιν

εκδήλωση του πανικού, που κυρίεψε όλες τις τάξεις, όταν η ισορροπία άρχισε να μετατοπίζεται προς μια μεγαλύτερη ατομική ελευθερία [...] Το κυνήγι των μαγισσών δεν ήταν, ωστόσο, απλή καταστολή. Ήταν, επίσης, πράγμα εξίσου σημαντικό, μια αρκετά καθυστερημένη ευκαιρία για οποιονδήποτε ήταν τόσο πρόθυμος να εκφράσει δημόσια την ενοχή του και τις αμαρτίες του με πρόσχημα τις κατηγορίες εναντίον των θυμάτων».

Άρθουρ Μίλλερ

Στον επίσημο ιστότοπο της ***Ευρωπαϊκής Ένωσης*** έχει αναρτηθεί ένας στην κυριολεξία οδηγός περί του εντοπισμού ***θεωριών συνωμοσίας***, στον οποίο περιλαμβάνονται σχετικά γραφήματα, που μας «ενημερώνουν» για το τι είναι οι *θεωρίες συνωμοσίας*, *«για ποιο λόγο ανθούν»*, *«για ποιους λόγους οι άνθρωποι μεταδίδουν* τις *θεωρίες συνωμοσίας»*, «*ποιοι είναι οι τρόποι εντοπισμού τους*», «*πως προκαλούν ζημιά*», ποιοι είναι οι τρόποι προληπτικής αντιμετώπισης, κατάρριψης και τελικά εξουδετέρωσής τους. Μάς παρέχονται, επίσης, ακόμη και οδηγίες αντιμετώπισης και απεύθυνσης στους ανθρώπους, που πιστεύουν ακράδαντα στις θεωρίες συνωμωσίας, ενώ «εξηγείται» και ποιος είναι ο σύνδεσμός τους με τον ***Covid-19***.

Τονίζεται, μάλιστα, ότι πρέπει πάντα να θυμόμαστε ότι «***κανένας δεν είναι υπεύθυνος για τη δημιουργία του ιού, αλλά όλοι μπορούμε να βοηθήσουμε να αναχαιτιστεί η πανδημία***». Πριν λίγες ημέρες δημοσιεύματα ανέφεραν ότι σύμφωνα με την ***CIA*** υπάρχουν στοιχεία, ότι ο ιός «*έφυγε*» από το εργαστήριο της Ιολογίας της ***Γιουχάν***, εξ αιτίας της μόλυνσης τριών εργαζομένων.

Ακολούθησε δημοσίευμα της βρετανικής εφημερίδας ***Dail Mail***, που επικαλείται μια έκθεση 22 σελίδων του Βρετανού καθηγητή ***Angus Dalgleish*** και του Νορβη-

περιοδικό (*Quarterly Review of Biophysics Discovery*), σύμφωνα με την οποία ο κορωναϊός προήλθε από Κινέζους επιστήμονες σε συνεργασία με αμερικάνικα πανεπιστήμια σε εργαστήριο στην Ουχάν, όπου ***πραγματοποιήθηκαν πειράματα σε έναν ιό που εντόπισαν σε νυχτερίδες, αυξάνοντας την μεταδοτικότητά του*** (*Gain of function research*), με σκοπό να μπορέσουν να προετοιμαστούν καλύτερα για μια πιθανή πανδημία. Οι δύο ερευνητές επικεντρώθηκαν στην αμφιλεγόμενη έρευνα «Gain of Function», η οποία απαγορεύτηκε στις ΗΠΑ υπό την κυβέρνηση Ομπάμα, καθώς με αυτήν την διαδικασία ***οι επιστήμονες προσπαθούν να τροποποιήσουν ιούς που εντοπίζονται στη φύση, κάνοντάς τους περισσότερο μολυσματικούς, ώστε να μπορούν να αναπαραχθούν σε ανθρώπινα κύτταρα σε ένα εργαστήριο***, με σκοπό να κατανοήσουν καλύτερα την πιθανή επίδρασή τους στους ανθρώπους. Και προφανώς για μετέπειτα χρησιμοποίησή τους επί των ανθρώπινων πληθυσμών!

Ο επικεφαλής Αμερικανός επιδημιολόγος ***Άντονι Φάουτσι*** επιβεβαιώνει την «μικρή συνεργασία» και την αμερικανική χρηματοδότηση του εν λόγω πειράματος, **δηλαδή της εργαστηριακής κατασκευής του ιού.**

Οι συγκεκριμένοι γιατροί, λοιπόν, εντόπισαν «αποτυπώματα» που, όπως υποστηρίζουν οι ίδιοι, δείχνουν ότι ***ο ιός έχει εργαστηριακή προέλευση***. Τόνισαν, μάλιστα, ότι προσπάθησαν να δημοσιεύσουν τα ευρήματά τους, αλλά συνάντησαν την αντίδραση μεγάλων επιστημονικών περιοδικών, καθώς η κυρίαρχη άποψη ήταν ότι ο ιός έχει φυσική προέλευση.

Τελικά, είναι κάποιος υπεύθυνος για την κατασκευή του ιού ή όχι; Και ενώ, προφανώς, η αμερικανική διοίκηση και οι μυστικές της υπηρεσίες, οι συγκεκριμένοι γιατροί, αλλά και ο ίδιος ο ***Φάουτσι***, θα πρέ-

του ιού και για «***επικίνδυνη διάδοση θεωριών συνωμοσίας***», κάτι τέτοιο δεν γίνεται για άλλο τόσο προφανείς λόγους.

Η δήθεν αποκάλυψη είναι μια ακόμη παράσταση. Γιατί η βρώμικη δουλειά, ή τουλάχιστον ένα σημαντικό μέρος της, σχεδόν έχει τελειώσει. Ένα απίστευτο κυνήγι μαγισσών πραγματοποιήθηκε ενάντια σ' όσους αμφισβήτησαν την «φυσική» προέλευση του ιού, ενώ από την πρώτη στιγμή αμερικανικά πανεπιστήμια, μυστικές υπηρεσίες, ανατολικά και δυτικά κράτη ***γνώριζαν*** για την κατασκευή του ιού, όπως πλέον περίτρανα αποδεικνύεται.

Όσοι με σθένος μίλησαν για κατασκευασμένο ιό, λοιδορήθηκαν, λογοκρίθηκαν, διώχθηκαν, απομονώθηκαν με κάθε τρόπο, χαρακτηρίστηκαν ύποπτοι και «ψεκασμένοι», κατηγορήθηκαν για «διασπορά ψευδών ειδήσεων». Η πάση θυσία άρνηση του γεγονότος της κατασκευής του ιού ήταν τεράστιας σημασίας για το κυριαρχικό συνάφι. Και ο λόγος είναι απλούστατος.

Εάν από την πρώτη στιγμή ομολογούσαν την κατασκευή του ιού στα εργαστήρια, είναι σίγουρο ότι θα ήταν αδύνατο να επιβάλλουν τα ***ανήκουστα απαγορευτικά μέτρα*** στον παγκόσμιο πληθυσμό, θα ήταν αδύνατο να πείσουν ακόμα και τους πιο ένθερμους υποστηρικτές τους για την αξιοπιστία κάθε υπόδειξης, κάθε σχεδιασμού, κάθε φαρμάκου ή εμβολιασμού.

Πόσοι άνθρωποι θα δέχονταν να έχουν, όχι μόνο τα κράτη αλλά και οι φαρμακοβιομηχανίες, τον απόλυτο έλεγχο των ζωών τους εξ αιτίας του φόβου και της «εξαιρετικής» κατάστασης; Πόσοι εξαιρετικοί νόμοι και διατάγματα θα γίνονταν αποδεκτά αναίμακτα, για ποιά «μεγάλη επανεκκίνηση» θα κόμπαζαν οι κυρίαρχοι και κάθε κολαούζος των συμφερόντων τους; Ποιό πρόσχημα θα έβρισκαν τόσοι και τόσοι αριστεροί και κινηματίες για να μην αμφισβητήσουν τις απαγορεύσεις ούτε στο ελάχιστο;

ση να απολαμβάνει το ιερατείο τους της απόλυτης εμπιστοσύνης δισεκατομμυρίων φοβισμένων ανθρώπων θα ήταν ένα φτηνό ανέκδοτο. Η οργή που θα έβρισκαν απέναντί τους δύσκολα θα ήταν αντιμετωπίσιμη, και σίγουρα άνευ προηγουμένου, από την στιγμή, που πλέον θα ήταν ευνόητο να αμφισβητηθεί σφόδρα και η δικαιολογία περί «ατυχήματος». Ο χρόνος που δημοσιοποιείται η αλήθεια περί της εργαστηριακής κατασκευής του ιού εξασφαλίζει και το ανώδυνο της «αποκάλυψης».

Η είδηση, έτσι κι αλλιώς, κατάλληλα συσκευασμένη από τα ΜΜΕ, ασχολίαστη, ασύνδετη με το ψεύδος που επιβλήθηκε συστηματικά και συντονισμένα εδώ και ενάμισι χρόνο θα καλυφθεί, όπως συνήθως, από ένα τόνο ειδήσεων-σκουπιδιών. Παλιά τους τέχνη κόσκινο.

Θα χαρακτηρίσει μήπως οποιοσδήποτε δημοσιογραφίσκος ως «συνομωσία» την απόκρυψη της κατασκευής του ιού, θα κατακεραυνώσουν τους υπεύθυνους; Θα ζητήσουν να αναλάβουν τις ευθύνες τους; Πώς, αφού το κύριο γρανάζι της απόκρυψης ήταν τα ίδια τα ΜΜΕ. Και θα παραμείνουν! Η είδηση, όπως, είπαμε θα τοποθετηθεί στο «σωρό». Ξέρουν αυτοί. Περασμένα ξεχασμένα. Η απόσπαση της προσοχής, θα οδηγήσει γρήγορα σε ασφαλή «λιμάνια» για να ξεχαστεί ή να υποβαθμιστεί όσο πρέπει το γεγονός, ότι οι «σωτήρες» κατασκεύασαν το πρόβλημα και κατόπιν ήρθαν να προσφέρουν την «λύση».

Πρόκειται για τους ίδιους «σωτήρες» που έκαναν τα πάντα για να ενοχοποιήσουν τον καθένα μας, να κουνήσουν το δάκτυλο υποδεικνύοντας και ορίζοντας την «ατομική ευθύνη» σπέρνοντας τον φόβο σε δισεκατομμύρια ανθρώπους. Πράγματι μπορούν να καμαρώνουν ότι τίποτα δεν είναι το ίδιο. Το άνευ προηγουμένου πείραμα με τις ζωές των ανθρώπων με τους νέους όρους επιβολής και καταναγκασμού

συνέχεια στη σελ. 5

συνέχεια από την σελ. 2

δυνατότητα του χώρου θα παραθέταμε ολόκληρο το κείμενο στα αγγλικά, προσφορά προς τους αναγνώστες, καθώς ο ***Economist (Εκόνομιστ)*** απαιτεί τσουχτερή συνδρομή. Ο αρθρογράφος τα «χώνει» με τον εκλεπτυσμένο βρετανικό τρόπο στην κυβέρνηση για τη δουλικότητα της μπροστά στην ΕΕ, για το μεταναστευτικό και την αστυνομική βαρβαρότητα, συγκρίνει την Αθήνα με την Βουδαπέστη στα ζητήματα ελευθερίας του τύπου, υπενθυμίζοντας με νόημα τη δολοφονία του δημοσιογράφου ***Γιώργου Καραϊβάζ*** και επιτέλους αναφέρεται στην οικογενειοκρατία των μητσοτάκηδων!

Εν κατακλείδι, Hand in the homework on time and no one will care, ο Μητσοτάκης, δηλαδή αν προετοιμάζεται σωστά στα μαθήματά του, κανείς δεν θα τον ενοχλήσει.

Η πλάκα είναι ότι το άρθρο προβλήθηκε ως θετικό από τα εγχώρια ΜΜΕ ακόμα και από την δήθεν σοβαρή ***Καθημερινή***. Για τους υπόλοιπους δεν το συζητάμε, μόνο το copy-paste γνωρίζουν. Ή δεν διάβασαν τίποτα περισσότερο από τον τίτλο, ή δεν έχουν συνδρομή για τον ***Εκόνομιστ*** ή δεν γνωρίζουν καλά αγγλικά ή είπαν να γλύψουν για ακόμα μια φορά τον Μεγάλο Ηγέτη.

Σε ένα πράγμα μάλλον πέφτει έξω ο *Ρόμπινσον*: η εγχώρια δημοσιογραφία είναι τόσο ελεεινή, που δεν χρειάζεται εκφοβισμό, τα σάλια προσφέρονται αυθορμήτως σε μεγάλες ποσότητες.

«Μην αγχώνεσαι, στα τέσσερα. Θα σου δείξει ο Γιάννης ο Βρούτσης»...

(Τάδε έφη Αντώνης Σαμαράς προς

«ΤΟ ΘΗΡΙΟ ΒΓΗΚΕ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ»...

Σε πρόσφατη συνέντευξή του στην εφημερίδα τα ***ΝΕΑ***, ο υπουργός δημόσιας τάξης ***Μ. Χρυσοχοΐδης***, απαντώντας σχετικά με την παράδοση στην «Δικαιοσύνη» έκθεσης για την επονομαζόμενη «*greek mafia*» και τον χρόνο των αναμενόμενων εξελίξεων, δήλωσε:

«*Περιμένω και επιδιώκω κάτι που έχει γίνει αναγκαίο. Μια απάντηση της δημοκρατίας στο οργανωμένο έγκλημα. Το οργανωμένο έγκλημα είναι εγκληματικές επιχειρήσεις, δηλαδή οργανώσεις με ιεραρχία, συγκεκριμένους τομείς δραστηριοποίησης και μεσοπρόθεσμο σχεδιασμό. Στα τελευταία 20 χρόνια ένα περιχαρακωμένο φαινόμενο νύχτας και μαγαζιών που ήταν κυρίως αστυνομική υπόθεση εξελίχθηκε, οργανώθηκε και επεκτάθηκε, ιδιαίτερα μετά το 2010, σε επιχειρηματικές δραστηριότητες στο φως της ημέρας που μπορούν να επηρεάσουν ακόμη και τη λειτουργία των θεσμών, στη Δικαιοσύνη, την Αστυνομία, τα Μέσα και τη Διοίκηση. Δεν είναι πια πρόσωπα, ιδιοκτήτες μικρών ομάδων ή νυκτερινών κέντρων, είναι οργανώσεις που διακινούν τεράστια χρήματα, έχουν νόμιμες επιχειρήσεις, ξεπλένουν και επηρεάζουν*».

Εδώ, φυσικά, ομολογείται αναγκαστικά, πλέον, η μισή αλήθεια.

Γιατί, για να ειπωθεί ολόκληρη η αλήθεια θα έπρεπε να ομολογηθεί ότι το «φαινόμενο» μπορεί να επηρεάζει «ακόμη και τη λειτουργία των θεσμών, στη Δικαιοσύνη, τα Μέσα και τη Διοίκηση», αλλά και ότι η λειτουργία των συγκεκριμένων θεσμών επηρεάζει το «φαινόμενο». Η σχέση δεν μπορεί παρά να είναι αμφίδρομη.

Όταν, όπως περιγράψαμε σε πρόσφατο άρθρο (βλ. ***Κράτος και Μαφία, ίδια ιστο-***

σ' αυτά τα πλαίσια και σε καμμία περίπτωση έξω και ενάντια σ' αυτά. Γιατί πολύ απλά θα τιναζόταν το πολιτικό σύστημα στον αέρα. Και ο Χρυσοχοΐδης το γνωρίζει πολύ καλά. Η «***απάντηση της δημοκρατίας***» θα δοθεί στα πλαίσια της γενικότερης «*μεγάλης επανεκκίνησης*» μ' αφορμή την «πανδημία». Οι πραγματικά «μεγάλοι» δεν θα πειραχθούν, η αναδιάταξη θα απαιτήσει πρώτα απ' όλα «σιγή των όπλων», οι «δουλειές» που μοιράζονται ξανά είναι τόσο μεγάλες που η «φασαρία» μόνο κακό κάνει.

Πρώτα απ' όλα στους πολιτικούς πάτρονες της μαφίας, γαλάζιους, πράσινους ή κόκκινους. Ή μήπως θα διωχθεί λόγου χάριν ο σεβάσμιος πρώην αντιπρόεδρος της Βουλής που παρ' ολίγον να «πασάρει» το κυλικείο της βουλής στην «greek mafia»; Και να ήταν ο μόνος... Η δημοκρατία θα νικήσει...

ΤΑ ...ΣΧΙΣΜΕΝΑ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΑ ΠΑΝΤΕΛΟΝΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΚΛΟΓΕΣ...

Μια μεγάλη εξέγερση προμηνύεται.

Τα χαρτοπανώ με τα οποία το ΚΚΕ έχει γεμίσει το κέντρο της Αθήνας και όχι μόνο το μαρτυρούν. ***Δεν θα γίνουμε «σκλάβοι» τον 21ο αιώνα***, γράφουν, ***να μην κατατεθεί το νομοσχέδιο για τα εργασιακά*** ζητούν. Αυτό που μας μπέρδεψε λίγο και αναρωτηθήκαμε τον λόγο, είναι γιατί η λέξη ***σκλάβοι*** μπαίνει σε εισαγωγικά. Υπάρχει μισθωτή σκλαβιά, ή όχι; Τα εισαγωγικά πάντως δείχνουν ότι αυτό που επίκειται δεν σηματοδοτεί ακριβώς μια ***σκλαβιά***. Πάντως σίγουρα αυτή τη στιγ-

Πάντως «σκλαβιά» ακόμη δεν έχουμε. Έχουμε;;;

Αιολικά Πάρκα: Η απάντηση Αμυρά σε επίκαιρη ερώτηση

Ο υφυπουργός, υπογράμμισε ότι αυτή η στρατηγική επένδυση προχωράει με γρήγορους ρυθμούς, χωρίς εκπτώσεις, σύμφωνα με τους «τους σκληρούς κανόνες και όρους του εθνικού, όσο και του ενωσιακού δικαίου, έτσι ώστε να είμαστε 1000% σίγουροι ότι το περιβάλλον προστατεύεται»! Επί πλέον, σημείωσε ότι επειδή οι θέσεις εργασίας αυξήθηκαν από 62 σε 182, πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις για να ενταχθεί στην κατηγορία των στρατηγικών επενδύσεων. Όσον αφορά τον κορεσμένο αιολικά Δήμο Καφηρέως και την υπέρβαση της φέρουσας ικανότητας του, αυτή λύθηκε πανεύκολα μεταφέροντας ανεμογεννήτριες από τον γειτονικό Δήμο Μαρμαρίου. Ευκολάκι για τους Αμυρά, Σκρέκα και λοιπούς «προστάτες». Και ας μην ανέφερε τίποτα η ΡΑΕ, εκ παραδρομής όπως ισχυρίστηκαν.

Ακούσαμε τον βουλευτή Κρίτωνα Αρσένη, αλλά και άλλους, να αμφισβητούν τις θέσεις εργασίας από 62 σε 182 και ότι αυτό έγινε πλασματικά για να μπει το

τικό και την αστυνομική βαρβαρότητα, συγκρίνει την Αθήνα με την Βουδαπέστη στα ζητήματα ελευθερίας του τύπου, υπενθυμίζοντας με νόημα τη δολοφονία του δημοσιογράφου ***Γιώργου Καραϊβάζ*** και επιτέλους αναφέρεται στην οικογενειοκρατία των μητσοτάκηδων!

Εν κατακλείδι, Hand in the homework on time and no one will care, ο Μητσοτάκης, δηλαδή αν προετοιμάζεται σωστά στα μαθήματά του, κανείς δεν θα τον ενοχλήσει.

Η πλάκα είναι ότι το άρθρο προβλήθηκε ως θετικό από τα εγχώρια ΜΜΕ ακόμα και από την δήθεν σοβαρή ***Καθημερινή***. Για τους υπόλοιπους δεν το συζητάμε, μόνο το copy-paste γνωρίζουν. Ή δεν διάβασαν τίποτα περισσότερο από τον τίτλο, ή δεν έχουν συνδρομή για τον ***Εκόνομιστ*** ή δεν γνωρίζουν καλά αγγλικά ή είπαν να γλύψουν για ακόμα μια φορά τον Μεγάλο Ηγέτη.

Σε ένα πράγμα μάλλον πέφτει έξω ο *Ρόμπινσον*: η εγχώρια δημοσιογραφία είναι τόσο ελεεινή, που δεν χρειάζεται εκφοβισμό, τα σάλια προσφέρονται αυθορμήτως σε μεγάλες ποσότητες.

«Μην αγχώνεσαι, στα τέσσερα. Θα σου δείξει ο Γιάννης ο Βρούτσης»...

(Τάδε έφη Αντώνης Σαμαράς προς Νίκο Νικολόπουλο: σύσταση με αφορμή την συνάντηση με την Τρόικα για τα εργασιακά το 2014).

Μετά από απαίτηση των δεκάδων χιλιάδων οπαδών του ***Αντώνη Σαμαρά*** ανά την επικράτεια, αλλά και ανάμεσα στους κύκλους της ομογένειας, ιδρύθηκε επιτέλους το «***Κοινωφελές Ίδρυμα Αντώνης Σαμαράς***», που έχει ως σκοπό τη «*συστηματική μελέτη, έρευνα και προβολή του έργου του πρώην πρωθυπουργού Αντώνη Σαμαρά, τη διαφύλαξη της ιστορικής μνήμης με την ανάδειξη γεγονότων της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας, την προώθηση της ευρωπαϊκής ιδέας και ολοκλήρωσης, την προαγωγή της πολιτικής κι επιστημονικής έρευνας και την συμβολή του στην* γίνει αναγκαίο. Μια απάντηση της δημοκρατίας στο οργανωμένο έγκλημα. Το οργανωμένο έγκλημα είναι εγκληματικές επιχειρήσεις, δηλαδή οργανώσεις με ιεραρχία, συγκεκριμένους τομείς δραστηριοποίησης και μεσοπρόθεσμο σχεδιασμό. Στα τελευταία 20 χρόνια ένα περιχαρακωμένο φαινόμενο νύχτας και μαγαζιών που ήταν κυρίως αστυνομική υπόθεση εξελίχθηκε, οργανώθηκε και επεκτάθηκε, ιδιαίτερα μετά το 2010, σε επιχειρηματικές δραστηριότητες στο φως της ημέρας που μπορούν να επηρεάσουν ακόμη και τη λειτουργία των θεσμών, στη Δικαιοσύνη, την Αστυνομία, τα Μέσα και τη Διοίκηση. Δεν είναι πια πρόσωπα, ιδιοκτήτες μικρών ομάδων ή νυκτερινών κέντρων, είναι οργανώσεις που διακινούν τεράστια χρήματα, έχουν νόμιμες επιχειρήσεις, ξεπλένουν και επηρεάζουν».*

Εδώ, φυσικά, ομολογείται αναγκαστικά, πλέον, η μισή αλήθεια.

Γιατί, για να ειπωθεί ολόκληρη η αλήθεια θα έπρεπε να ομολογηθεί ότι το «φαινόμενο» μπορεί να επηρεάζει «ακόμη και τη λειτουργία των θεσμών, στη Δικαιοσύνη, τα Μέσα και τη Διοίκηση», αλλά και ότι η λειτουργία των συγκεκριμένων θεσμών επηρεάζει το «φαινόμενο». Η σχέση δεν μπορεί παρά να είναι αμφίδρομη.

Όταν, όπως περιγράψαμε σε πρόσφατο άρθρο (βλ. ***Κράτος και Μαφία, ίδια ιστορία***» λόγου χάριν ο πρώην αντιπρόεδρος της Βουλής ***Δ. Καμμένος***, ο πρώην υπουργός Άμυνας ***Πάνος Καμμένος*** σχετίζονταν άμεσα με το «φαινόμενο» και μάλιστα εν γνώσει της ΕΥΠ, η οποία και πληροφόρησε για τα πεπραγμένα τους την Συριζαΐκη κυβέρνηση, χωρίς φυσικά να ανοίξει ρουθούνι, ποιο είναι το συμπέρασμα; Αυτό που και ένας ηλίθιος, ή άπειρος ή και αφελής άνθρωπος θα καταλάβαινε με την πρώτη ματιά. Ότι δικαστές, μεγαλοεπιχειρηματίες, ένα διόλου αμελητέο σώμα ανώτερων και ανώτατων αξιωματικών της ΕΛΑΣ και της ΕΥΠ και βέβαια πολιτικοί, υπουργοί και βουλευτές, δημοσιογράφοι επηρεάζονται, αλλά και επηρεάζουν την διάρθρωση του «φαινομένου», τάξη θα απαιτήσει πρώτα απ' όλα «σιγή των όπλων», οι «δουλειές» που μοιράζονται ξανά είναι τόσο μεγάλες που η «φασαρία» μόνο κακό κάνει.

Πρώτα απ' όλα στους πολιτικούς πάτρονες της μαφίας, γαλάζιους, πράσινους ή κόκκινους. Ή μήπως θα διωχθεί λόγου χάριν ο σεβάσμιος πρώην αντιπρόεδρος της Βουλής που παρ' ολίγον να «πασάρει» το κυλικείο της βουλής στην «greek mafia»; Και να ήταν ο μόνος... Η δημοκρατία θα νικήσει...

ΤΑ ...ΣΧΙΣΜΕΝΑ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΑ ΠΑΝΤΕΛΟΝΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΚΛΟΓΕΣ...

Μια μεγάλη εξέγερση προμηνύεται.

Τα χαρτοπανώ με τα οποία το ΚΚΕ έχει γεμίσει το κέντρο της Αθήνας και όχι μόνο το μαρτυρούν. ***Δεν θα γίνουμε «σκλάβοι» τον 21ο αιώνα***, γράφουν, ***να μην κατατεθεί το νομοσχέδιο για τα εργασιακά*** ζητούν. Αυτό που μας μπέρδεψε λίγο και αναρωτηθήκαμε τον λόγο, είναι γιατί η λέξη ***σκλάβοι*** μπαίνει σε εισαγωγικά. Υπάρχει μισθωτή σκλαβιά, ή όχι; Τα εισαγωγικά πάντως δείχνουν ότι αυτό που επίκειται δεν σηματοδοτεί ακριβώς μια ***σκλαβιά***. Πάντως σίγουρα αυτή τη στιγμή δεν έχουμε μισθωτή σκλαβιά, αφού το «δεν θα γίνουμε» παραπέμπει στο μέλλον. Άρα για την ώρα, όλα είναι εντάξει. Οπότε, το κόμμα του λαού, κινητοποιείται μεν αλλά δεν θα τα «δώσει» και «όλα» (λες και το έκανε ποτέ).

Όσο για τους Συριζαίους, αυτοί σίγουρα δεν θα σχίσουν και πολλά αγωνιστικά παντελόνια, αφού ο Μητσοτάκης τους κρατάει για τα καλά από τα απίδια, δηλαδή τους εκβιάζει με εκλογές, τις οποίες ούτε που θέλουν να σκέφτονται.

γρήγορους ρυθμούς, χωρίς εκπτώσεις, σύμφωνα με τους «τους σκληρούς κανόνες και όρους του εθνικού, όσο και του ενωσιακού δικαίου, έτσι ώστε να είμαστε 1000% σίγουροι ότι το περιβάλλον προστατεύεται»! Επί πλέον, σημείωσε ότι επειδή οι θέσεις εργασίας αυξήθηκαν από 62 σε 182, πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις για να ενταχθεί στην κατηγορία των στρατηγικών επενδύσεων. Όσον αφορά τον κορεσμένο αιολικά Δήμο Καφηρέως και την υπέρβαση της φέρουσας ικανότητας του, αυτή λύθηκε πανεύκολα μεταφέροντας ανεμογεννήτριες από τον γειτονικό Δήμο Μαρμαρίου. Ευκολάκι για τους Αμυρά, Σκρέκα και λοιπούς «προστάτες». Και ας μην ανέφερε τίποτα η ΡΑΕ, εκ παραδρομής όπως ισχυρίστηκαν.

Ακούσαμε τον βουλευτή Κρίτωνα Αρσένη, αλλά και άλλους, να αμφισβητούν τις θέσεις εργασίας από 62 σε 182 και ότι αυτό έγινε πλασματικά για να μπει το έργο στις στρατηγικές επενδύσεις. Πράγματι, αυτό πιστεύουμε και εμείς. Αλλά προσθέτουμε και ακόμη δυο παραμέτρους: το επί πλέον εργατικό κόστος θα καλυφθεί «ανέξοδα» από το Ταμείο Ανάκαμψης και τα επιχορηγούμενα «πράσι-

μόνο το copy-paste γνωρίζουν. Η δεν διάβασαν τίποτα περισσότερο από τον τίτλο, ή δεν έχουν συνδρομή για τον **Εκόνομιστ** ή δεν γνωρίζουν καλά αγγλικά ή είπαν να γλύψουν για ακόμα μια φορά τον Μεγάλο Ηγέτη.

Σε ένα πράγμα μάλλον πέφτει έξω ο *Ρόμπινσον*: η εγχώρια δημοσιογραφία είναι τόσο ελεεινή, που δεν χρειάζεται εκφοβισμό, τα σάλια προσφέρονται αυθορμήτως σε μεγάλες ποσότητες.

«Μην αγχώνεσαι, στα τέσσερα. Θα σου δείξει ο Γιάννης ο Βρούτσης»...

(Τάδε έφη Αντώνης Σαμαράς προς Νίκο Νικολόπουλο: σύσταση με αφορμή την συνάντηση με την Τρόικα για τα εργασιακά το 2014).

Μετά από απαίτηση των δεκάδων χιλιάδων οπαδών του ***Αντώνη Σαμαρά*** ανά την επικράτεια, αλλά και ανάμεσα στους κύκλους της ομογένειας, ιδρύθηκε επιτέλους το «***Κοινωφελές Ίδρυμα Αντώνης Σαμαράς***», που έχει ως σκοπό τη «*συστηματική μελέτη, έρευνα και προβολή του έργου του πρώην πρωθυπουργού Αντώνη Σαμαρά, τη διαφύλαξη της ιστορικής μνήμης με την ανάδειξη γεγονότων της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας, την προώθηση της ευρωπαϊκής ιδέας και ολοκλήρωσης, την προαγωγή της πολιτικής κι επιστημονικής έρευνας και την συμβολή του στην ανάπτυξη της κοινωνίας και την εκπλήρωση των εθνικών κι ευρωπαϊκών στόχων*».

Εκτός όλων των άλλων, το νεοσύστατο Ίδρυμα έχει θέσει ως στόχο τη δημιουργία πανεπιστημιακής έδρας πολιτικών σπουδών σε εκπαιδευτικά ιδρύματα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.

Θα δίνει άραγε και υποτροφίες σε αριστούχους ιδιωτικών κολλεγίων που πιάνονται να αντιγράφουν στα διαγωνίσματα; Διόλου απίθανον...

ιδιοκτήτες μικρών ομάδων ή νυκτερινών κέντρων, είναι οργανώσεις που διακινούν τεράστια χρήματα, έχουν νόμιμες επιχειρήσεις, ξεπλένουν και επηρεάζουν».

Εδώ, φυσικά, ομολογείται αναγκαστικά, πλέον, η μισή αλήθεια.

Γιατί, για να ειπωθεί ολόκληρη η αλήθεια θα έπρεπε να ομολογηθεί ότι το «φαινόμενο» μπορεί να επηρεάζει «ακόμη και τη λειτουργία των θεσμών, στη Δικαιοσύνη, τα Μέσα και τη Διοίκηση», αλλά και ότι η λειτουργία των συγκεκριμένων θεσμών επηρεάζει το «φαινόμενο». Η σχέση δεν μπορεί παρά να είναι αμφίδρομη.

Όταν, όπως περιγράψαμε σε πρόσφατο άρθρο (βλ. ***Κράτος και Μαφία, ίδια ιστορία***» λόγου χάριν ο πρώην αντιπρόεδρος της Βουλής **Δ. Καμμένος**, ο πρώην υπουργός Άμυνας ***Πάνος Καμμένος*** σχετίζονταν άμεσα με το «φαινόμενο» και μάλιστα εν γνώσει της ΕΥΠ, η οποία και πληροφόρησε για τα πεπραγμένα τους την Συριζαϊκη κυβέρνηση, χωρίς φυσικά να ανοίξει ρουθούνι, ποιο είναι το συμπέρασμα; Αυτό που και ένας ηλίθιος, ή άπειρος ή και αφελής άνθρωπος θα καταλάβαινε με την πρώτη ματιά. Ότι δικαστές, μεγαλοεπιχειρηματίες, ένα διόλου αμελητέο σώμα ανώτερων και ανώτατων αξιωματικών της ΕΛΑΣ και της ΕΥΠ και βέβαια πολιτικοί, υπουργοί και βουλευτές, δημοσιογράφοι επηρεάζονται, αλλά και επηρεάζουν την διάρθρωση του «φαινομένου», έχουν λόγο στις εξελίξεις, σε κάθε πεδίο, συμπεριλαμβανομένου του αιματηρού ξεκαθαρίσματος λογαριασμών.

Ο ***Χρυσοχοΐδης***, βέβαια, μόνον ηλίθιος, άπειρος ή αφελής δεν είναι. Η πίεση ακόμη και από τον διεθνή τύπο μετά την δολοφονία του *Καραϊβάζ* είναι μεγάλη. Η «***απάντηση της δημοκρατίας***» που εξαγγέλθηκε μέσω των 500 ονομάτων, τα οποία δόθηκαν στην Εισαγγελία Αθηνών, δεν μπορεί παρά κινηθεί ακριβώς

Μια μεγάλη εξέγερση προμηνύεται.

Τα χαρτοπανώ με τα οποία το ΚΚΕ έχει γεμίσει το κέντρο της Αθήνας και όχι μόνο το μαρτυρούν. ***Δεν θα γίνουμε «σκλάβοι» τον 21ο αιώνα***, γράφουν, ***να μην κατατεθεί το νομοσχέδιο για τα εργασιακά*** ζητούν. Αυτό που μας μπέρδεψε λίγο και αναρωτηθήκαμε τον λόγο, είναι γιατί η λέξη ***σκλάβοι*** μπαίνει σε εισαγωγικά. Υπάρχει μισθωτή σκλαβιά, ή όχι; Τα εισαγωγικά πάντως δείχνουν ότι αυτό που επίκειται δεν σηματοδοτεί ακριβώς μια ***σκλαβιά***. Πάντως σίγουρα αυτή τη στιγμή δεν έχουμε μισθωτή σκλαβιά, αφού το «δεν θα γίνουμε» παραπέμπει στο μέλλον. Άρα για την ώρα, όλα είναι εντάξει. Οπότε, το κόμμα του λαού, κινητοποιείται μεν αλλά δεν θα τα «δώσει» και «όλα» (λες και το έκανε ποτέ).

Όσο για τους Συριζαίους, αυτοί σίγουρα δεν θα σχίσουν και πολλά αγωνιστικά παντελόνια, αφού ο Μητσοτάκης τους κρατάει για τα καλά από τα απίδια, δηλαδή τους εκβιάζει με εκλογές, τις οποίες ούτε που θέλουν να σκέφτονται.

Η συμφωνία έχει ως εξής:

Εσείς θα καθίσετε για τα εργασιακά σαν τα καλά παιδάκια, θα πείτε βέβαια και καμμία αντιπολιτευτική σαχλαμάρα, θα καθυστερήσει η εφαρμογή του μέτρου της πανεπιστημιακής αστυνομίας (αχρείαστη να 'ναι, δήλωσε ανακουφισμένος ο Χρυσοχοΐδης) και οι εκλογές θα γίνουν από το Φθινόπωρο του 2022, όπως ήδη προαναγγέλλουν φίλια προς την κυβέρνηση ΜΜΕ.

«προστάτες». Και ας μην ανέφερε τίποτα η ΡΑΕ, εκ παραδρομής όπως ισχυρίστηκαν.

Ακούσαμε τον βουλευτή Κρίτωνα Αρσένη, αλλά και άλλους, να αμφισβητούν τις θέσεις εργασίας από 62 σε 182 και ότι αυτό έγινε πλασματικά για να μπει το έργο στις στρατηγικές επενδύσεις. Πράγματι, αυτό πιστεύουμε και εμείς. Αλλά προσθέτουμε και ακόμη δυο παραμέτρους: το επί πλέον εργατικό κόστος θα καλυφθεί «ανέξοδα» από το Ταμείο Ανάκαμψης και τα επιχορηγούμενα «πράσινα» προγράμματα. Και επίσης, η τοπική εξουσία θα μπορεί να βολέψει και 120 νοματαίους παραπάνω. Τα βουνά βρίσκονται σε πλειστηριασμό!

Λεόν

συνέχεια από την σελ. 3 ΘΕΩΡΙΕΣ ΣΥΝΩΜΟΣΙΑΣ...

δεν είναι πλέον πείραμα, αλλά η «νέα κανονικότητα».

Εμείς, όμως, ας θυμηθούμε, τώρα, την πράγματι διαφωτιστική απάντηση, που δίνεται στην επίσημη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης εν προκειμένω στο ερώτημα ***πως ορίζεται μια θεωρία συνομωσίας***, και η οποία επί λέξει είναι η εξής:

«***Η πεποίθηση ότι ορισμένα γεγονότα ή καταστάσεις αποτελούν αντικείμενο μυστικού και παρασκηνιακού χειρισμού από ισχυρές δυνάμεις με κακή πρόθεση***». Ακριβώς στο ίδιο γράφημα παρατίθενται τα *«έξι κοινά χαρακτηριστικά των θεωριών συνομωσίας»* τα οποία και είναι: 1) *Μια υποτιθέμενη μυστική πλεκτάνη, 2) Μια ομάδα συνωμοτών, 3) «Στοιχεία» που φαίνεται να υποστηρίζουν τη θεωρία συνωμοσίας, 4) Δηλώνουν ψευδώς ότι τίποτε δεν συμβαίνει κατά τύχη και ότι δεν υπάρχουν συμπτώσεις· τίποτε δεν είναι αυτό που φαίνεται και τα πάντα συνδέονται, 5) Χωρίζουν τον κόσμο σε καλούς και κακούς, 6) Καθιστούν αποδιοπομπαίους τράγους ανθρώπους και ομάδες.*

Εδώ το τρικ είναι πράγματι ευφάνταστο, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ευκολότερα η σύγχυση και βέβαια το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Ένας σύντομος, έστω και ατελής, ορισμός της συνομωσίας μετατρέπεται στον ορισμό κάθε θεωρίας συνομωσίας. Μ' άλλα λόγια, ενώ δεν αμφισβητείται – και πως θα μπορούσε άλλωστε;– ότι υπάρχουν συνομωσίες, όπως θα δούμε στην συνέχεια, ο ορισμός της συνωμοσίας ταυτίζεται με τις θεωρίες συνωμοσίας γενικά και αόριστα.

Η φτηνή κατά βάθος κουτοπονηριά και το δυσδιάκριτο με μια πρώτη ματιά της κατασκευής χάνονται ακόμη περισσότερο, καθώς ακολουθούν τα «*έξι κοινά χαρακτηριστικά*» με πρώτο απ' όλα «*μια υποτιθέ-*

να προκαλέσουν, να χειραγωγήσουν ή να στοχεύσουν άτομα για πολιτικούς ή οικονομικούς λόγους. Προσοχή: Μπορεί να προέρχονται από πολλές πηγές, όπως το διαδίκτυο, οι φίλοι, οι συγγενείς».

Εδώ, λοιπόν, μιλάμε για ένα απροκάλυπτο κυνήγι «μαγισσών», στο οποίο καλούμαστε να συμμετάσχουμε όλοι και στ' όνομα του εξορθολογισμού να εντοπίζουμε τις διαβολικές μεταμφιεσμένες θεωρίες συνομωσίας που εμφανίζονται ως ***η λογική και σαφή εξήγηση*** για να μας μαγέψουν και να προλάβουμε πριν ριζώσουν και εξαπλωθούν ταχύτατα.

Το εν λόγω ***εγχειρίδιο***, όπως και παρεμφερή ***εγχειρίδια αντιμετώπισης των θεωριών συνομωσίας (βλ. και The conspiracy theory handbook, από τους Stephan Lewandowsky και John Cook)*** δεν διστάζουν να ομολογήσουν την ύπαρξη συνομωσιών: «*Όντως υπάρχουν πραγματικές συνωμοσίες. Η Volkswagen συνωμότησε, για να εξαπατήσει με τις δοκιμασίες εκπομπής αερίων για τους κινητήρες πετρελαίου της. Η Εθνική Υπηρεσία Ασφάλειας των ΗΠΑ, κατασκόπευε κρυφά διαδικτυακούς χρήστες που ήταν πολίτες. Η βιομηχανία καπνού, εξαπάτησε το κοινό σχετικά με τις επιβλαβείς επιπτώσεις του καπνίσματος στην υγεία. Γνωρίζουμε για αυτές τις συνωμοσίες μέσω εσωτερικών βιομηχανικών εγγράφων, κυβερνητικών ερευνών ή πληροφοριοδοτών*».

Συνομωσίες, λοιπόν, υπάρχουν. Ποιος άλλωστε από το εξουσιαστικό στρατόπεδο θα μπορούσε να αρνηθεί λόγου χάριν τις επιδόσεις των αρμοδίων εξουσιαστών στην κρυφή διπλωματία και τις συνέπειες στις ζωές του παγκόσμιου πληθυσμού, που βέβαια αποκαλύπτονται πολλές φορές δεκαετίες αργότερα από την σύναψή τους;

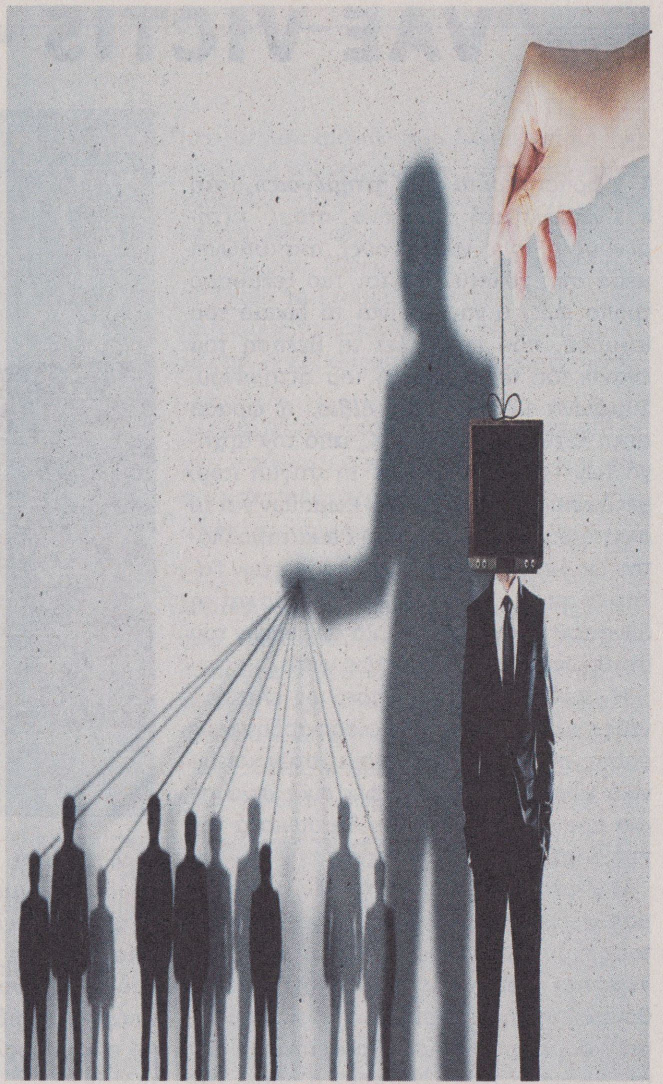
Συμφωνίες που τίποτα και κανένας δεν

εκείνο, που σχεδιάζεται ή προωθείται μυστικά και σε βάθος χρόνου, γιατί λόγου χάριν η επιβολή του δεν είναι εύκολη την συγκεκριμένη χρονική στιγμή και συμφέρει η σταδιακή εφαρμογή των αλλαγών, ή των συσχετισμών σε κάθε πεδίο κοινωνικό, πολιτικό οικονομικό.

Όπως έχουμε τονίσει επανειλημμένα, οι συνωμοσίες έχουν εμφανιστεί εδώ και χιλιάδες χρόνια και κάποιες απ' αυτές είχαν επίσης τεράστιο αντίκτυπο στην ιστορία. Έχουμε υποστηρίξει ότι αυτή ακριβώς είναι η ουσία και όχι εάν μπορεί μια συγκεκριμένη ομάδα εξουσίας να φέρει κρυφά εις πέρας αποκλειστικά μόνη της ένα ενιαίο παγκόσμιο σχέδιο συνωμοσίας.

Θα επαναλάβουμε ότι **η διασύνδεση ενός παγκοσμιοποιημένου κόσμου, όχι μόνο επιτρέπει, αλλά ευνοεί την διαδραστικότητα των επί μέρους σχεδίων. Έτσι, μπορεί οι διάφορες συνωμοσίες να συγκρούονται, όμως άλλες τόσες φορές επικοινωνούν και αλληλοεπηρεάζονται, όχι εν αγνοία, αλλά εν γνώσει των εμπνευστών τους, αφού εκφράζουν σε μεγάλο βαθμό και αλληλοεπικαλυπτόμενα συμφέροντα**.

Το ζήτημα, όμως, για την κυριαρχία στην προκειμένη περίπτωση είναι και η καταγραφή των αντιδράσεων ή μάλλον οι λόγοι

ακτιβιστές είναι απλά να διαπρέψουν ως έχοντες «καλή πολιτική» και να προστατέψουν τον μικρό, ασφαλή κοινωνικό τους θύλακα.

Το αποτέλεσμα εκτός των άλλων; «*Η διαπόμπευση και η εκδίωξη ατόμων, που μαρτυρούν ένα ενδιαφέρον σε μια «θεωρία συνωμοσίας» από χώρους του κοινωνικού κινήματος είναι επίσης κάτι αναμφίβολα προβληματικό σε βάθος χρόνου [...] Όπως οι μαρξιστές πραγματεύονται την απόκρυφη φιλοσοφία ως «παρηγοριά σε αχρονές καταστάσεις, έτσι και οι συνω-*

και η οποία επί λέξει είναι η εξής:

«Η πεποίθηση ότι ορισμένα γεγονότα ή καταστάσεις αποτελούν αντικείμενο μυστικού και παρασκηνιακού χειρισμού από ισχυρές δυνάμεις με κακή πρόθεση».

Ακριβώς στο ίδιο γράφημα παρατίθενται τα *«έξι κοινά χαρακτηριστικά των θεωριών συνομωσίας»* τα οποία και είναι: *1) Μια υποτιθέμενη μυστική πλεκτάνη, 2) Μια ομάδα συνωμοτών, 3) «Στοιχεία» που φαίνεται να υποστηρίζουν τη θεωρία συνωμοσίας, 4) Δηλώνουν ψευδώς ότι τίποτε δεν συμβαίνει κατά τύχη και ότι δεν υπάρχουν συμπτώσεις· τίποτε δεν είναι αυτό που φαίνεται και τα πάντα συνδέονται, 5) Χωρίζουν τον κόσμο σε καλούς και κακούς, 6) Καθιστούν αποδιοπομπαίους τράγους ανθρώπους και ομάδες.*

Εδώ το τρικ είναι πράγματι ευφάνταστο, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ευκολότερα η σύγχυση και βέβαια το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Ένας σύντομος, έστω και ατελής, ορισμός της συνομωσίας μετατρέπεται στον ορισμό κάθε θεωρίας συνομωσίας. Μ' άλλα λόγια, ενώ δεν αμφισβητείται – και πως θα μπορούσε άλλωστε;– ότι υπάρχουν συνωμοσίες, όπως θα δούμε στην συνέχεια, ο ορισμός της συνωμοσίας ταυτίζεται με τις θεωρίες συνωμοσίας γενικά και αόριστα.

Η φτηνή κατά βάθος κουτοπονηριά και το δυσδιάκριτο με μια πρώτη ματιά της κατασκευής χάνονται ακόμη περισσότερο, καθώς ακολουθούν τα *«έξι κοινά χαρακτηριστικά»* με πρώτο απ' όλα *«μια υποτιθέμενη μυστική πλεκτάνη»*.

Προσέξτε τώρα την συνέχεια. Επειδή πολλές φορές οι πεποιθήσεις πολλών ανθρώπων, που βαπτίζονται «θεωρίες συνωμοσίας», όχι μόνο δεν έχουν να κάνουν με *εξωγήινους σαυράνθρωπους*, αλλά είναι και πλήρως αιτιολογημένες, ο οδηγός εντοπισμού, σπεύδει να μας ανοίξει τα μάτια:

«Συχνά εμφανίζονται ως η λογική εξήγηση δυσεξήγητων γεγονότων ή καταστάσεων και δημιουργούν μια ψευδή αίσθηση ελέγχου των πραγμάτων. Αυτή η ανάγκη για σαφή εξήγηση γίνεται εντονότερη σε καιρούς αβεβαιότητας, όπως σήμερα με την πανδημία COVID-19. Οι θεωρίες συνω-

όνομα του εξορθολογισμού να εντοπίσουμε τις διαβολικές μεταμφιεσμένες θεωρίες συνωμοσίας που εμφανίζονται ως ***η λογική και σαφή εξήγηση*** για να μας μαγέψουν και να προλάβουμε πριν ριζώσουν και εξαπλωθούν ταχύτατα.

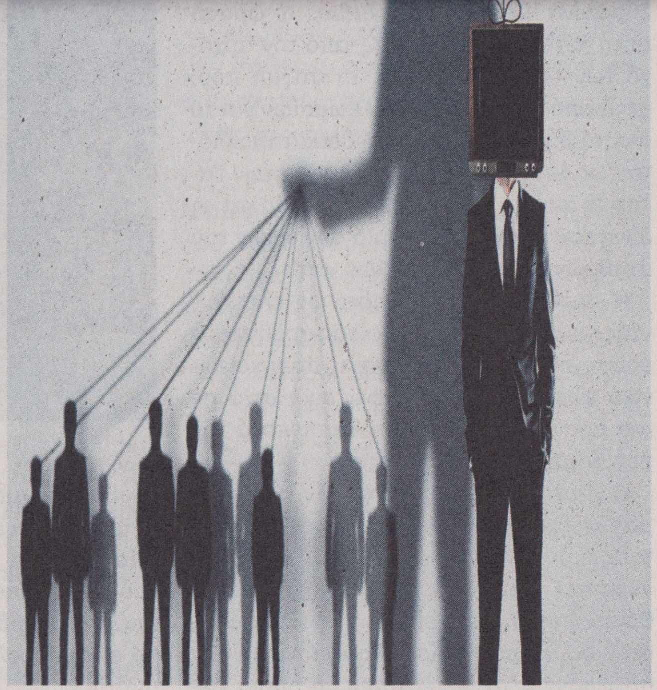
Το εν λόγω ***εγχειρίδιο***, όπως και παρεμφερή ***εγχειρίδια αντιμετώπισης των θεωριών συνομωσίας (βλ. και The conspiracy theory handbook, από τους Stephan Lewandowsky και John Cook)*** δεν διστάζουν να ομολογήσουν την ύπαρξη συνωμωσιών: *«Όντως υπάρχουν πραγματικές συνωμοσίες. Η Volkswagen συνωμότησε, για να εξαπατήσει με τις δοκιμασίες εκπομπής αερίων για τους κινητήρες πετρελαίου της. Η Εθνική Υπηρεσία Ασφάλειας των ΗΠΑ, κατασκόπευε κρυφά διαδικτυακούς χρήστες που ήταν πολίτες. Η βιομηχανία καπνού, εξαπάτησε το κοινό σχετικά με τις επιβλαβείς επιπτώσεις του καπνίσματος στην υγεία. Γνωρίζουμε για αυτές τις συνωμοσίες μέσω εσωτερικών βιομηχανικών εγγράφων, κυβερνητικών ερευνών ή πληροφοριοδοτών»*.

Συνομωσίες, λοιπόν, υπάρχουν. Ποιος άλλωστε από το εξουσιαστικό στρατόπεδο θα μπορούσε να αρνηθεί λόγου χάριν τις επιδόσεις των αρμοδίων εξουσιαστών στην κρυφή διπλωματία και τις συνέπειες στις ζωές του παγκόσμιου πληθυσμού, που βέβαια αποκαλύπτονται πολλές φορές δεκαετίες αργότερα από την σύναψή τους;

Συμφωνίες που τίποτα και κανένας δεν εμποδίζει την προσαρμογή τους σε νέα δεδομένα ή και την εγκατάλειψή τους. Το φανερό, λοιπόν, στους κυριαρχικούς σχεδιασμούς ή τις συμφωνίες, συνυπάρχει με το κρυφό, με το αθέατο, αλληλοσυμπληρώνονται, αλληλοδιαδέχονται. Το φανερό, άλλοτε, ανήκει στον κόσμο της προσποίησης, το βάρος του ή η σημασία του στην πραγματικότητα είναι πολύ μικρότερο από

αλλαγών, ή των συσχετισμών σε κάθε πεδίο κοινωνικό, πολιτικό οικονομικό.

Όπως έχουμε τονίσει επανειλημμένα, οι συνωμοσίες έχουν εμφανιστεί εδώ και χιλιάδες χρόνια και κάποιες απ' αυτές είχαν επίσης τεράστιο αντίκτυπο στην ιστορία. Έχουμε υποστηρίξει ότι αυτή ακριβώς είναι η ουσία και όχι εάν μπορεί μια συγκεκριμένη ομάδα εξουσίας να φέρει κρυφά εις πέρας αποκλειστικά μόνη της ένα ενιαίο παγκόσμιο σχέδιο συνωμοσίας.

Θα επαναλάβουμε ότι **η διασύνδεση ενός παγκοσμιοποιημένου κόσμου, όχι μόνο επιτρέπει, αλλά ευνοεί την διαδραστικότητα των επί μέρους σχεδίων. Έτσι, μπορεί οι διάφορες συνωμοσίες να συγκρούονται, όμως άλλες τόσες φορές επικοινωνούν και αλληλοεπηρεάζονται, όχι εν αγνοία, αλλά εν γνώσει των εμπνευστών τους, αφού εκφράζουν σε μεγάλο βαθμό και αλληλοεπικαλυπτόμενα συμφέροντα**.

Το ζήτημα, όμως, για την κυριαρχία στην προκειμένη περίπτωση είναι και η καταγραφή των αντιδράσεων ή μάλλον οι λόγοι της μη καταγραφής σοβαρών αντιδράσεων και η άνετη επικράτηση του κυριαρχικού αφηγήματος.

Σύμφωνα με την καναδή ***Erica Lagalisse***, ανθρωπολόγο, (χαρακτηρισμένης στους ακαδημαϊκούς κύκλος ως αναρχικής, κάτι που ούτε ίδια κρύβει με την επισήμανση της κριτικής που έχει κάνει στον αναρχισμό) η προτεραιότητα ανάμεσα στους

ακτιβιστές είναι απλά να διαπρέψουν ως έχοντες «καλή πολιτική» και να προστατέψουν τον μικρό, ασφαλή κοινωνικό τους θύλακα.

Το αποτέλεσμα εκτός των άλλων; *«Η διαπόμπευση και η εκδίωξη ατόμων, που μαρτυρούν ένα ενδιαφέρον σε μια «θεωρία συνωμοσίας» από χώρους του κοινωνικού κινήματος είναι επίσης κάτι αναμφίβολα προβληματικό σε βάθος χρόνου [...] Όπως οι μαρξιστές πραγματεύονται την απόκρυφη φιλοσοφία ως «παρηγοριά σε αγχογόνες καταστάσεις, έτσι και οι κοινωνικοί επιστήμονες συχνά επαναλαμβάνουν την ηγεμονική λαϊκή κοινωνιολογία, όπου η «θεωρία συνωμοσίας» παρέχει καθησυχαστικές, απλές εξηγήσεις για δυσάρεστα γεγονότα που είναι δύσκολα να εξηγηθούν [...] Οι κοινωνικοί επιστήμονες πιθανώς θα μπορούσαν πιο συχνά να αναγνωρίσουν ότι οι «θεωρίες συνωμοσίας» υφίστανται, ακριβώς επειδή ο λαός παρατηρεί ότι μυστικοπαθείς κυβερνητικοί φορείς λένε ασταμάτητα ψέματα»*.

Εδώ, λοιπόν, η πολιτικοποίηση φιλτράρεται, όχι μόνο από την χρήση, αλλά και από την εμπέδωση του κυρίαρχου ορισμού της θεωρίας συνωμοσίας αναπαράγοντας τα εξουσιαστικά στερεότυπα, που αποδίδουν

ανθρώπους και ομάδες.

Εδώ το τρικ είναι πράγματι ευφάνταστο, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ευκολότερα η σύγχυση και βέβαια το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Ένας σύντομος, έστω και ατελής, ορισμός της συνομωσίας μετατρέπεται στον ορισμό κάθε θεωρίας συνομωσίας. Μ' άλλα λόγια, ενώ δεν αμφισβητείται – και πως θα μπορούσε άλλωστε;– ότι υπάρχουν συνομωσίες, όπως θα δούμε στην συνέχεια, ο ορισμός της συνωμοσίας ταυτίζεται με τις θεωρίες συνωμοσίας γενικά και αόριστα.

Η φτηνή κατά βάθος κουτοπονηριά και το δυσδιάκριτο με μια πρώτη ματιά της κατασκευής χάνονται ακόμη περισσότερο, καθώς ακολουθούν τα «*έξι κοινά χαρακτηριστικά*» με πρώτο απ' όλα «*μια υποτιθέμενη μυστική πλεκτάνη*».

Προσέξτε τώρα την συνέχεια. Επειδή πολλές φορές οι πεποιθήσεις πολλών ανθρώπων, που βαπτίζονται «θεωρίες συνωμοσίας», όχι μόνο δεν έχουν να κάνουν με εξωγήινους σαυράνθρωπους, αλλά είναι και πλήρως αιτιολογημένες, ο οδηγός εντοπισμού, σπεύδει να μας ανοίξει τα μάτια:

«*Συχνά εμφανίζονται ως η λογική εξήγηση δυσεξήγητων γεγονότων ή καταστάσεων και δημιουργούν μια ψευδή αίσθηση ελέγχου των πραγμάτων. Αυτή η ανάγκη για σαφή εξήγηση γίνεται εντονότερη σε καιρούς αβεβαιότητας, όπως σήμερα με την πανδημία COVID-19. Οι θεωρίες συνωμοσίας ξεκινούν συχνά από μια υπόνοια. Θέτουν ερωτήματα, όπως ποιος επωφελείται από το γεγονός ή την κατάσταση και, με τον τρόπο αυτό, εντοπίζουν συνωμότες. Κάθε «στοιχείο» το παρουσιάζουν τότε έτσι ώστε να ταιριάζει στη θεωρία. Μόλις ριζώσουν οι θεωρίες συνωμοσίας, εξαπλώνονται ταχύτατα. Είναι δύσκολο να τις αντικρούσει κάποιος, επειδή όποιος το επιχειρεί θεωρείται συμμέτοχος της συνωμοσίας. Οι περισσότεροι πιστεύουν ότι είναι αληθινές. Άλλοι επιθυμούν σκοπίμως*

ΗΠΑ, κατασκόπευε κρυφά διαδικτυακούς χρήστες που ήταν πολίτες. Η βιομηχανία καπνού, εξαπάτησε το κοινό σχετικά με τις επιβλαβείς επιπτώσεις του καπνίσματος στην υγεία. Γνωρίζουμε για αυτές τις συνωμοσίες μέσω εσωτερικών βιομηχανικών εγγράφων, κυβερνητικών ερευνών ή πληροφοριοδοτών».

Συνωμοσίες, λοιπόν, υπάρχουν. Ποιος άλλωστε από το εξουσιαστικό στρατόπεδο θα μπορούσε να αρνηθεί λόγου χάριν τις επιδόσεις των αρμοδίων εξουσιαστών στην κρυφή διπλωματία και τις συνέπειες στις ζωές του παγκόσμιου πληθυσμού, που βέβαια αποκαλύπτονται πολλές φορές δεκαετίες αργότερα από την σύναψή τους;

Συμφωνίες που τίποτα και κανένας δεν εμποδίζει την προσαρμογή τους σε νέα δεδομένα ή και την εγκατάλειψή τους. Το φανερό, λοιπόν, στους κυριαρχικούς σχεδιασμούς ή τις συμφωνίες, συνυπάρχει με το κρυφό, με το αθέατο, αλληλοσυμπληρώνονται, αλληλοδιαδέχονται. Το φανερό, άλλοτε, ανήκει στον κόσμο της προσποίησης, το βάρος του ή η σημασία του στην πραγματικότητα είναι πολύ μικρότερο από

της ένα ενιαίο παγκόσμιο σχέδιο συνωμοσίας.

Θα επαναλάβουμε ότι **η διασύνδεση ενός παγκοσμιοποιημένου κόσμου, όχι μόνο επιτρέπει, αλλά ευνοεί την διαδραστικότητα των επί μέρους σχεδίων. Έτσι, μπορεί οι διάφορες συνωμοσίες να συγκρούονται, όμως άλλες τόσες φορές επικοινωνούν και αλληλοεπηρεάζονται, όχι εν αγνοία, αλλά εν γνώσει των εμπνευστών τους, αφού εκφράζουν σε μεγάλο βαθμό και αλληλοεπικαλυπτόμενα συμφέροντα**.

Το ζήτημα, όμως, για την κυριαρχία στην προκειμένη περίπτωση είναι και η καταγραφή των αντιδράσεων ή μάλλον οι λόγοι της μη καταγραφής σοβαρών αντιδράσεων και η άνετη επικράτηση του κυριαρχικού αφηγήματος.

Σύμφωνα με την καναδή ***Erica Lagalisse***, ανθρωπολόγο, (χαρακτηρισμένης στους ακαδημαϊκούς κύκλους ως αναρχικής, κάτι που ούτε ίδια κρύβει με την επισήμανση της κριτικής που έχει κάνει στον αναρχισμό) η προτεραιότητα ανάμεσα στους

ακτιβιστές είναι απλά να διαπρέψουν ως έχοντες «καλή πολιτική» και να προστατέψουν τον μικρό, ασφαλή κοινωνικό τους θύλακα.

Το αποτέλεσμα εκτός των άλλων; «*Η διαπόμπευση και η εκδίωξη ατόμων, που μαρτυρούν ένα ενδιαφέρον σε μια «θεωρία συνωμοσίας» από χώρους του κοινωνικού κινήματος είναι επίσης κάτι αναμφίβολα προβληματικό σε βάθος χρόνου [...] Όπως οι μαρξιστές πραγματεύονται την απόκρυφη φιλοσοφία ως «παρηγοριά σε αγχογόνες καταστάσεις, έτσι και οι κοινωνικοί επιστήμονες συχνά επαναλαμβάνουν την ηγεμονική λαϊκή κοινωνιολογία, όπου η «θεωρία συνωμοσίας» παρέχει καθησυχαστικές, απλές εξηγήσεις για δυσάρεστα γεγονότα που είναι δύσκολα να εξηγηθούν [...] Οι κοινωνικοί επιστήμονες πιθανώς θα μπορούσαν πιο συχνά να αναγνωρίσουν ότι οι «θεωρίες συνωμοσίας» υφίστανται, ακριβώς επειδή ο λαός παρατηρεί ότι μυστικοπαθείς κυβερνητικοί φορείς λένε ασταμάτητα ψέματα*».

Εδώ, λοιπόν, η πολιτικοποίηση φιλτράρεται, όχι μόνο από την χρήση, αλλά και από την εμπέδωση του κυρίαρχου ορισμού της θεωρίας συνωμοσίας αναπαράγοντας τα εξουσιαστικά στερεότυπα, που αποδίδουν τον χαρακτηρισμό «*συνωμοσιολόγος*» στα υποδεέστερα λαϊκά στρώματα.

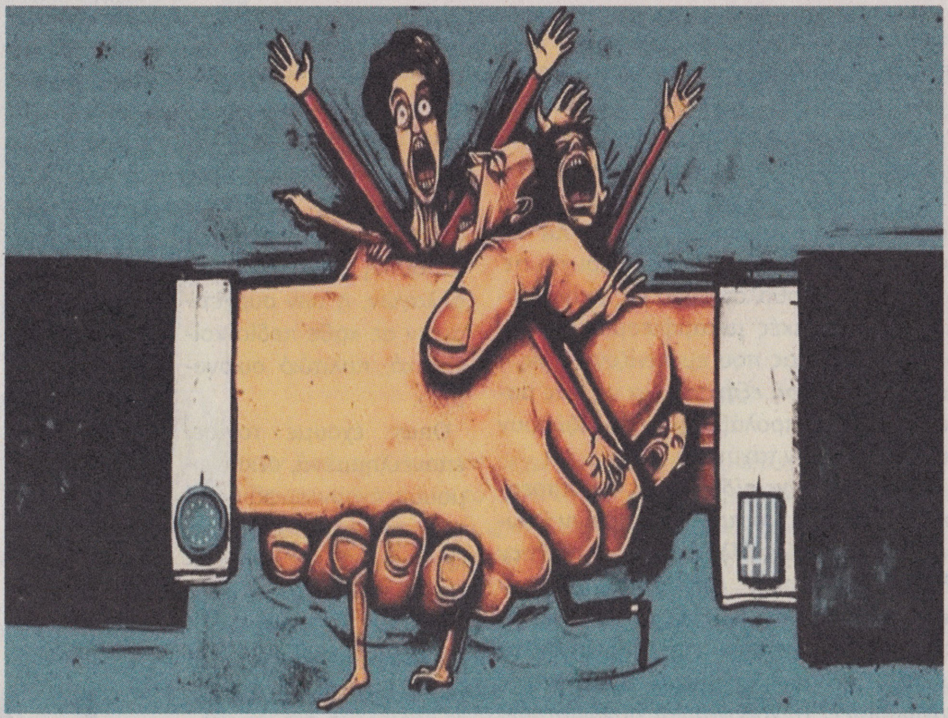
Σ' αυτές τις περιπτώσεις, οι πολιτικοποιημένοι μεταμορφώνονται ουσιαστικά σε αρνάκια, που βελάζουν τον σκοπό ή τους σκοπούς του τσοπάνη, όσο και αν καμώνονται ότι σηκώνουν το φλάμπουρο της αντίστασης.

Δεν είναι άλλωστε παράξενο. Η πολιτική έχει τις υποχρεώσεις της.

Και ο νοών νοείτω...

Συσπείρωση Αναρχικών

VAE VICTIS – «ΟΥΑΙ ΤΟΙΣ ΗΤΤΗΜΕΝΟΙΣ»

Η φράση ***«οὐαὶ τοῖς ἡττημένοις»***, (στη νεοελληνική: *αλίμονο στους ηττημένους ή τους νικημένους*), αποτυπώνει μέσα στις χιλιετίες με τον πιο ξεκάθαρο τρόπο πως, ο νόμος είναι το δίκαιο του ισχυρού, που επιβάλλει τη θέληση του έναντι του ανίσχυρου ή του ηττημένου. Σύμφωνα με τον ***Τίτο Λίβιο,*** η φράση αυτή λέχθηκε, το 390 π.Χ., από τον αρχηγό των Γαλατών *Βρέννο*, τη στιγμή που, μετά από αντιρρήσεις των Ρωμαίων για το σωστό βάρος χρυσού, που θα καταβαλλόταν ως λύτρα για την αποχώρηση των Γαλατών από τη Ρώμη, έριξε το ξίφος και τη ζώνη του πάνω στη ζυγαριά των δικών του σταθμών αναφωνώντας **Vae victis.**

Η πανδημία λειτούργησε, ως επιταχυντής εξελίξεων μεταβάλλοντας άρδην τους όρους επιβολής της εξουσίας στον κοινωνικό χώρο, που επιστρέφει σιγά σιγά σε μια πραγματικότητα, που θα συνιστά την περιβόητη «*νέα κανονικότητα*».

Η μετά πανδημίας εποχή δεν θα ενσωματώνει όπως συνήθως τους δυσμενείς για τους εξουσιαζόμενους όρους μιας ακόμα «κρίσης». Η μετά κορωναϊό εποχή, είναι η θριαμβευτική επανείσοδος στον θαυμαστό κόσμο του *Χάξλεϋ*. Πρόκειται για την αρχή μιας νέας κατάστασης, η οποία μεταβάλλει το σκηνικό και επιβάλλει νέους κανόνες σε ένα όλο και πιο ενοποιητικό σχήμα για την εξουσία, με τον κοινωνικό χώρο να μορφοποιείται, ως ένα σύνολο διασυνδεδεμένων ατομικοτήτων σε μια επαναλαμβανόμενη μέρα της μαρμότας.

14 μήνες τρομοκρατίας, με πρόσχημα τον Covid-19 έχουν επιφέρει παγκόσμια τεκτονικές αλλαγές και συγκλίσεις, που σε αντίθετη περίπτωση θα χρειάζονταν δεκαετίες για να πραγματοποιηθούν και πάντα φυσικά με σφόδρα πιθανό το ενδεχόμενο να συναντήσουν ανεξέλεγκτες κοινωνικές των, έρχεται να «πατήσει» στην υπάρχουσα πραγματικότητα, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί εδώ και πάνω από μια δεκαετία μετά και την επιβολή του μνημονιακού καθεστώτος στον ελλαδικό χώρο. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η διευθέτηση αυτή θα είναι συνολικά προς όφελος των εξουσιαστών.

Αυτό δεν είναι κάτι καινούριο αλλά μια πάγια και διαχρονική κατάσταση. Αν θέλουμε, όμως, να είμαστε ειλικρινείς, θα πρέπει να πούμε πως η καταστρατήγηση του οκτάωρου και της πενθήμερης εργασίας, η κατάργηση της κυριακάτικης αργίας, οι απλήρωτες υπερωρίες και όλα αυτά, που για την αντιπολίτευση αποτελούν δήθεν «αιτία πολέμου» και αφορμή για να δοθεί «η μητέρα των μαχών», είναι μια πραγματικότητα που την υφιστάμεθα και διευρύνεται συνεχώς ήδη από την έναρξη της λεγόμενης μνημονιακής εποχής. Οι στην διαπλεκόμενη ή μη συσχέτισή της με τον κοινωνικό χώρο.

Το αφήγημα δεν ήταν άλλο από εκείνο που υποσχόταν για κάθε επόμενη γενιά και καλύτερη ζωή, ένα αφήγημα που προ πολλού έχει αντικατασταθεί από το ***κάθε πέρσι και καλύτερα, κάθε φέτος και χειρότερα***, σύμφωνα με την λαϊκή θυμοσοφία. Επίσης, σηματοδοτεί το πως θα διαμορφωθεί η ζωή σε όλα τα επίπεδα με την «μεγάλη επανεκκίνηση», όπως την περιγράφει και ο ***Κλάους Σβαμπ,*** πρόεδρος του παγκόσμιου οικονομικού φόρουμ, και την εγκαθίδρυση της λεγόμενης 4ης βιομηχανικής επανάστασης, που ενοποιεί κομμάτια της παγκοσμιοποιημένης κυριαρχίας.

Είναι χαρακτηριστικές άλλωστε στο υπό διαβούλευση νομοσχέδιο για τα εργασιακά –ας κρατήσουμε και τον συμβολισμό της κατάθεσης του λίγο μετά από την εργατική πρωτομαγιά– προβλέψεις που τικών σχέσεων και την αναδόμηση τους σύμφωνα με τις νέες ανάγκες της κυριαρχίας, που καθορίζονται από τις τεχνολογικές εξελίξεις και την λεγόμενη 4η βιομηχανική επανάσταση. Η είσοδος σε μια όλο και περισσότερο ασφυκτική εικονική πραγματικότητα ενός ψηφιοποιημένου κόσμου τεχνητής νοημοσύνης, με ολοένα και πιο συγκεντρωτικό έλεγχο και επιτήρηση της ζωής του κοινωνικού χώρου από ένα απομακρυσμένο διευθυντήριο, για να οργανωθεί και να ασκήσει την εξουσία του, απαιτεί νέα εργαλεία για την ρύθμιση των σχέσεων ανάμεσα σε εξουσιαστή και εξουσιαζόμενο.

Εξ ού, λοιπόν, και η συνεχής νομοπαρασκευή, με τελευταίο τον νόμο για τα εργασιακά που δεν είναι τίποτα άλλο από την νομική αναδιάταξη των επίσημα ισχυόντων και σ' αυτό το πεδίο.

Καθοριστική αλληλεπίδραση στην διαμόρφωση της υπάρχουσας κατάστασης, διατηρεί η θέση που πήρε –και συνεχίζει να έχει– το προηγούμενο χρονικό διάστημα απέναντι στα μέτρα της κυβέρνησης για την αντιμετώπιση της πανδημίας, το σύνολο των αντιπολιτευόμενων ή αντικυβερνητικών κομμάτων, οργανώσεων, σχημάτων και ομάδων.

Το σημείο αυτό είναι κομβικό, διότι οι σημερινοί κοινοβουλευτικοί «πολέμιοι» μαζί με τους εξημερωμένους εξωκοινοβουλευτικούς, συνέπραξαν στην διαμόρφωση και επιβολή του σημερινού σκηνικού και της νέας κατάστασης. Οι αντιπολιτευόμενοι εντός κοινοβουλίου, εκτός από το ότι όταν κυβερνούσαν και οι ίδιοι έβαζαν το λιθαράκι τους (βλ. νόμο του ΠΑΣΟΚ το 2011, ΣΥΡΙΖΑ το 2017) δεν παρέλειπαν τις κρίσιμες «στιγμές» με την διαχρονικά «συνεπή» τους στάση (βλ. ΚΚΕ) να βάζουν «πλάτη» στα δύσκολα, λαμβάνοντας φυσι-

αυτή λέχθηκε, το 390 π.Χ., από τον αρχηγό των Γαλατών *Βρέννο*, τη στιγμή που, μετά από αντιρρήσεις των Ρωμαίων για το σωστό βάρος χρυσού, που θα καταβαλλόταν ως λύτρα για την αποχώρηση των Γαλατών από τη Ρώμη, έριξε το ξίφος και τη ζώνη του πάνω στη ζυγαριά των δικών του σταθμών αναφωνώντας **Vae victis**.

Η πανδημία λειτούργησε, ως επιταχυντής εξελίξεων μεταβάλλοντας άρδην τους όρους επιβολής της εξουσίας στον κοινωνικό χώρο, που επιστρέφει σιγά σιγά σε μια πραγματικότητα, που θα συνιστά την περιβόητη «*νέα κανονικότητα*».

Η μετά πανδημίας εποχή δεν θα ενσωματώνει όπως συνήθως τους δυσμενείς για τους εξουσιαζόμενους όρους μιας ακόμα «κρίσης». Η μετά κορωναϊό εποχή, είναι η θριαμβευτική επανείσοδος στον θαυμαστό κόσμο του *Χάξλεϋ*. Πρόκειται για την αρχή μιας νέας κατάστασης, η οποία μεταβάλλει το σκηνικό και επιβάλλει νέους κανόνες σε ένα όλο και πιο ενοποιητικό σχήμα για την εξουσία, με τον κοινωνικό χώρο να μορφοποιείται, ως ένα σύνολο διασυνδεδεμένων ατομικοτήτων σε μια επαναλαμβανόμενη μέρα της μαρμότας.

14 μήνες τρομοκρατίας, με πρόσχημα τον Covid-19 έχουν επιφέρει παγκόσμια τεκτονικές αλλαγές και συγκλίσεις, που σε αντίθετη περίπτωση θα χρειάζονταν δεκαετίες για να πραγματοποιηθούν και πάντα φυσικά με σφόδρα πιθανό το ενδεχόμενο να συναντήσουν ανεξέλεγκτες κοινωνικές αντιστάσεις.

Τις τελευταίες ημέρες, η κυβέρνηση της ΝΔ με τον υπουργό Κώστα Χατζηδάκη κατέθεσε στην βουλή προς διαβούλευση, το νομοσχέδιο για τα εργασιακά ζητήματα και τον εκσυγχρονισμό του καθεστώτος που τα διέπει, όπως διατείνονται οι τωρινοί διαχειριστές των κρατικών υποθέσεων. Τα δήθεν, αντιπολιτευόμενα κόμματα του κοινοβουλίου το χαρακτήρισαν, ως βασική αιτία πολέμου (ΚΚΕ), ενώ ο ΣΥΡΙΖΑ ως την μητέρα των μαχών. «*Όπου ακούς πολλά κεράσια κράτα μικρό καλάθι*», λέει η παροιμία.

Η νομική διευθέτηση ζητημάτων, όπως το λεγόμενο εργασιακό με το νομοσχέδιο που κατατέθηκε στην βουλή, από τον

των, έρχεται να «πατήσει» στην υπάρχουσα πραγματικότητα, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί εδώ και πάνω από μια δεκαετία μετά και την επιβολή του μνημονιακού καθεστώτος στον ελλαδικό χώρο. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η διευθέτηση αυτή θα είναι συνολικά προς όφελος των εξουσιαστών.

Αυτό δεν είναι κάτι καινούριο αλλά μια πάγια και διαχρονική κατάσταση. Αν θέλουμε, όμως, να είμαστε ειλικρινείς, θα πρέπει να πούμε πως η καταστρατήγηση του οκτάωρου και της πενθήμερης εργασίας, η κατάργηση της κυριακάτικης αργίας, οι απλήρωτες υπερωρίες και όλα αυτά, που για την αντιπολίτευση αποτελούν δήθεν «αιτία πολέμου» και αφορμή για να δοθεί «η μητέρα των μαχών», είναι μια πραγματικότητα που την υφιστάμεθα και διευρύνεται συνεχώς ήδη από την έναρξη της λεγόμενης μνημονιακής εποχής. Οι ίδιοι, λοιπόν, (Συριζα) που καμώνονται ότι βρίσκονται με τα όπλα υπό μάλης, είναι εκείνοι που επέβαλαν προηγουμένως δύο μνημόνια, αποσυμπιέζοντας ταυτόχρονα μεγάλο μέρος των κοινωνικών αντιδράσεων.

Οπότε, είναι τουλάχιστον υποκριτικό να ισχυρίζονται πως το εν λόγω νομοσχέδιο καταργεί το οκτάωρο, πενθήμερο κ.λπ. τα οποία ήδη έχουν καταργηθεί στην πράξη επί των ημερών τους, με αριστερή δηλαδή δόξα και τιμή.

Ο υπό διαβούλευση νόμος έρχεται σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο και διαμορφούμενο περιβάλλον, μετά από μια σειρά νόμους, όπως για την απαγόρευση των διαδηλώσεων, το νομοσχέδιο για την παι-

στην διαπλεκόμενη ή μη συσχέτισή της με τον κοινωνικό χώρο.

Το αφήγημα δεν ήταν άλλο από εκείνο που υποσχόταν για κάθε επόμενη γενιά και καλύτερη ζωή, ένα αφήγημα που προ πολλού έχει αντικατασταθεί από το ***κάθε πέρσι και καλύτερα, κάθε φέτος και χειρότερα***, σύμφωνα με την λαϊκή θυμοσοφία. Επίσης, σηματοδοτεί το πως θα διαμορφωθεί η ζωή σε όλα τα επίπεδα με την «μεγάλη επανεκκίνηση», όπως την περιγράφει και ο ***Κλάους Σβαμπ***, πρόεδρος του παγκόσμιου οικονομικού φόρουμ, και την εγκαθίδρυση της λεγόμενης 4ης βιομηχανικής επανάστασης, που ενοποιεί κομμάτια της παγκοσμιοποιημένης κυριαρχίας.

Είναι χαρακτηριστικές άλλωστε στο υπό διαβούλευση νομοσχέδιο για τα εργασιακά –ας κρατήσουμε και τον συμβολισμό της κατάθεσης του λίγο μετά από την εργατική πρωτομαγιά– προβλέψεις που αφορούν την εισαγωγή της ψηφιοποιημένης πραγματικότητας, που επιβάλλεται με ταχύτατους ρυθμούς, με κάρτες εργασίας, «δικαίωμα» στην αποσύνδεση, τηλεργασία κ.ά.

Η ιστορική πραγματικότητα έχει αποδείξει, πως κράτος και εξουσία, δηλαδή εκείνοι που έχουν την ισχύ να διαμορφώσουν την «νέα πραγματικότητα», καθορίζουν και τους άγραφους ή μη νόμους που θα την διέπουν. Η αποσάθρωση των εργασιακών σχέσεων με τα εξαντλητικά ωράρια, η ανασφάλιστη εργασία, η αδιάκοπη πολλές φορές εργασία επτά ημέρες την εβδομάδα και οι αμοιβές όσο μια χούφτα ρύζι, ήταν η επιβαλλόμενη ισχύουσα πραγματικότητα, αν και όχι νομικά κατοχυρωμένη. Το νεο-

και πιο συγκεντρωτικό έλεγχο και επιτήρηση της ζωής του κοινωνικού χώρου από ένα απομακρυσμένο διευθυντήριο, για να οργανωθεί και να ασκήσει την εξουσία του, απαιτεί νέα εργαλεία για την ρύθμιση των σχέσεων ανάμεσα σε εξουσιαστή και εξουσιαζόμενο.

Εξ ού, λοιπόν, και η συνεχής νομοπαρασκευή, με τελευταίο τον νόμο για τα εργασιακά που δεν είναι τίποτα άλλο από την νομική αναδιάταξη των επίσημα ισχυόντων και σ' αυτό το πεδίο.

Καθοριστική αλληλεπίδραση στην διαμόρφωση της υπάρχουσας κατάστασης, διατηρεί η θέση που πήρε –και συνεχίζει να έχει– το προηγούμενο χρονικό διάστημα απέναντι στα μέτρα της κυβέρνησης για την αντιμετώπιση της πανδημίας, το σύνολο των αντιπολιτευόμενων ή αντικυβερνητικών κομμάτων, οργανώσεων, σχημάτων και ομάδων.

Το σημείο αυτό είναι κομβικό, διότι οι σημερινοί κοινοβουλευτικοί «πολέμιοι» μαζί με τους εξημερωμένους εξωκοινοβουλευτικούς, συνέπραξαν στην διαμόρφωση και επιβολή του σημερινού σκηνικού και της νέας κατάστασης. Οι αντιπολιτευόμενοι εντός κοινοβουλίου, εκτός από το ότι όταν κυβερνούσαν και οι ίδιοι έβαζαν το λιθαράκι τους (βλ. νόμο του ΠΑΣΟΚ το 2011, ΣΥΡΙΖΑ το 2017) δεν παρέλειπαν τις κρίσιμες «στιγμές» με την διαχρονικά «συνεπή» τους στάση (βλ. ΚΚΕ) να βάζουν «πλάτη» στα δύσκολα, λαμβάνοντας φυσικά και τα συχαρίκια από ολόκληρο το φάσμα των «αστικών πολιτικών δυνάμεων».

Αυτό, όμως, που συνδέει τους κοινοβουλευτικούς με τους εξωκοινοβουλευτικούς, είναι η ευρεία συναίνεση τους στις απαγορεύσεις, τον εγκλεισμό και την εδραίωση ενός καθεστώτος εξαίρεσης με πρόσχημα την πανδημία. Εγκαθίδρυσαν την τρομοκρατία διευρύνοντάς την για να έχει απήχηση ο συνδικαλιστικός τους λόγος. Την στιγμή που διακυβευόταν η ελευθερία, εκείνοι ζητούσαν προσλήψεις, την ώρα που επιβαλλόταν ο εγκλεισμός εκείνοι ζητούσαν κρεβάτια και ΜΕΘ. Με λίγα λόγια, ανήγαγαν το δευτερεύον σε πρωτεύον συμπράττοντας στη βάση με τις εξουσιαστικές σκοπιμότητες της κυριαρχίας, απο-

τους εξουσιαζόμενους όρους μιας ακόμα «κρίσης». Η μετά κορωναϊό εποχή, είναι η θριαμβευτική επανείσοδος στον θαυμαστό κόσμο του *Χάξλεϋ*. Πρόκειται για την αρχή μιας νέας κατάστασης, η οποία μεταβάλλει το σκηνικό και επιβάλλει νέους κανόνες σε ένα όλο και πιο ενοποιητικό σχήμα για την εξουσία, με τον κοινωνικό χώρο να μορφοποιείται, ως ένα σύνολο διασυνδεδεμένων ατομικοτήτων σε μια επαναλαμβανόμενη μέρα της μαρμότας.

14 μήνες τρομοκρατίας, με πρόσχημα τον Covid-19 έχουν επιφέρει παγκόσμια τεκτονικές αλλαγές και συγκλίσεις, που σε αντίθετη περίπτωση θα χρειάζονταν δεκαετίες για να πραγματοποιηθούν και πάντα φυσικά με σφόδρα πιθανό το ενδεχόμενο να συναντήσουν ανεξέλεγκτες κοινωνικές αντιστάσεις.

Τις τελευταίες ημέρες, η κυβέρνηση της ΝΔ με τον υπουργό Κώστα Χατζηδάκη κατέθεσε στην βουλή προς διαβούλευση, το νομοσχέδιο για τα εργασιακά ζητήματα και τον εκσυγχρονισμό του καθεστώτος που τα διέπει, όπως διατείνονται οι τωρινοί διαχειριστές των κρατικών υποθέσεων. Τα δήθεν, αντιπολιτευόμενα κόμματα του κοινοβουλίου το χαρακτήρισαν, ως βασική αιτία πολέμου (ΚΚΕ), ενώ ο ΣΥΡΙΖΑ ως την μητέρα των μαχών. «*Όπου ακούς πολλά κεράσια κράτα μικρό καλάθι*», λέει η παροιμία.

Η νομική διευθέτηση ζητημάτων, όπως το λεγόμενο εργασιακό με το νομοσχέδιο που κατατέθηκε στην βουλή, από τον υπουργό εργασίας της κυβέρνησης της ΝΔ Κωστή Χατζηδάκη, έρχεται να διεκπεραιώσει ανοιχτά ζητήματα από την μνημονιακή περίοδο και να καθορίσει το κανονιστικό εκείνο πλαίσιο, που θα διέπει τις λεγόμενες εργασιακές σχέσεις εφ' εξής, στην μετά covid εποχή. Μ' άλλα λόγια στοχεύει στην εμπέδωση της λεγόμενης νέας κανονικότητας, όπως αυτή την διαμορφώνουν και την επιβάλλουν κράτος κι εξουσία.

Έτσι, η διευθέτηση των ζητημάτων αυτία μετά και την επιβολή του μνημονιακού καθεστώτος στον ελλαδικό χώρο. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η διευθέτηση αυτή θα είναι συνολικά προς όφελος των εξουσιαστών.

Αυτό δεν είναι κάτι καινούριο αλλά μια πάγια και διαχρονική κατάσταση. Αν θέλουμε, όμως, να είμαστε ειλικρινείς, θα πρέπει να πούμε πως η καταστρατήγηση του οκτάωρου και της πενθήμερης εργασίας, η κατάργηση της κυριακάτικης αργίας, οι απλήρωτες υπερωρίες και όλα αυτά, που για την αντιπολίτευση αποτελούν δήθεν «αιτία πολέμου» και αφορμή για να δοθεί «η μητέρα των μαχών», είναι μια πραγματικότητα που την υφιστάμεθα και διευρύνεται συνεχώς ήδη από την έναρξη της λεγόμενης μνημονιακής εποχής. Οι ίδιοι, λοιπόν, (Συριζα) που καμώνονται ότι βρίσκονται με τα όπλα υπό μάλης, είναι εκείνοι που επέβαλαν προηγουμένως δύο μνημόνια, αποσυμπιέζοντας ταυτόχρονα μεγάλο μέρος των κοινωνικών αντιδράσεων.

Οπότε, είναι τουλάχιστον υποκριτικό να ισχυρίζονται πως το εν λόγω νομοσχέδιο καταργεί το οκτάωρο, πενθήμερο κ.λπ. τα οποία ήδη έχουν καταργηθεί στην πράξη επί των ημερών τους, με αριστερή δηλαδή δόξα και τιμή.

Ο υπό διαβούλευση νόμος έρχεται σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο και διαμορφούμενο περιβάλλον, μετά από μια σειρά νόμους, όπως για την απαγόρευση των διαδηλώσεων, το νομοσχέδιο για την παιδεία, ο πτωχευτικός νόμος, οι πλειστηριασμοί κ.λπ., για να διευθετήσει ζητήματα από το παρελθόν, αλλά και να εδραιώσει νομικά την είσοδο στη νέα εποχή. Να δημιουργήσει τις νέες ισορροπίες, αλλά και να επιβάλει τους νέους όρους εξουσίας στον κοινωνικό χώρο.

Έχουμε, λοιπόν, την πλήρη απομυθοποίηση ενός εξουσιαστικού αφηγήματος, που πάνω από μισό αιώνα συνέβαλλε τόσο στην εδραίωση της εξουσίας, αλλά και που υποσχόταν για κάθε επόμενη γενιά και καλύτερη ζωή, ένα αφήγημα που προ πολλού έχει αντικατασταθεί από το ***κάθε πέρσι και καλύτερα, κάθε φέτος και χειρότερα***, σύμφωνα με την λαϊκή θυμοσοφία. Επίσης, σηματοδοτεί το πως θα διαμορφωθεί η ζωή σε όλα τα επίπεδα με την «μεγάλη επανεκκίνηση», όπως την περιγράφει και ο ***Κλάους Σβαμπ***, πρόεδρος του παγκόσμιου οικονομικού φόρουμ, και την εγκαθίδρυση της λεγόμενης 4ης βιομηχανικής επανάστασης, που ενοποιεί κομμάτια της παγκοσμιοποιημένης κυριαρχίας.

Είναι χαρακτηριστικές άλλωστε στο υπό διαβούλευση νομοσχέδιο για τα εργασιακά –ας κρατήσουμε και τον συμβολισμό της κατάθεσης του λίγο μετά από την εργατική πρωτομαγιά– προβλέψεις που αφορούν την εισαγωγή της ψηφιοποιημένης πραγματικότητας, που επιβάλλεται με ταχύτατους ρυθμούς, με κάρτες εργασίας, «δικαίωμα» στην αποσύνδεση, τηλεργασία κ.ά.

Η ιστορική πραγματικότητα έχει αποδείξει, πως κράτος και εξουσία, δηλαδή εκείνοι που έχουν την ισχύ να διαμορφώσουν την «νέα πραγματικότητα», καθορίζουν και τους άγραφους ή μη νόμους που θα την διέπουν. Η αποσάθρωση των εργασιακών σχέσεων με τα εξαντλητικά ωράρια, η ανασφάλιστη εργασία, η αδιάκοπη πολλές φορές εργασία επτά ημέρες την εβδομάδα και οι αμοιβές όσο μια χούφτα ρύζι, ήταν η επιβαλλόμενη ισχύουσα πραγματικότητα, αν και όχι νομικά κατοχυρωμένη. Το γεγονός αυτό, είναι ακόμη μία απόδειξη ότι το σύνταγμα και οι νόμοι τους είναι κουρελόχαρτα, που δεν έχουν καμμία δεσμευτική επίδραση για τους αφέντες και που όταν χρειαστεί θα αναπροσαρμοστούν στα μέτρα τους.

Το μοντέλο που επιλέχτηκε από την κυριαρχία, για να διαχειριστεί κατ' επίφαση την πανδημία στην πραγματικότητα, στοχεύει σε μια εκ βάθρων αποσάθρωση του υπάρχοντος πλέγματος των εκμεταλλευμα απέναντι στα μέτρα της κυβέρνησης για την αντιμετώπιση της πανδημίας, το σύνολο των αντιπολιτευόμενων ή αντικυβερνητικών κομμάτων, οργανώσεων, σχημάτων και ομάδων.

Το σημείο αυτό είναι κομβικό, διότι οι σημερινοί κοινοβουλευτικοί «πολέμιοι» μαζί με τους εξημερωμένους εξωκοινοβουλευτικούς, συνέπραξαν στην διαμόρφωση και επιβολή του σημερινού σκηνικού και της νέας κατάστασης. Οι αντιπολιτευόμενοι εντός κοινοβουλίου, εκτός από το ότι όταν κυβερνούσαν και οι ίδιοι έβαζαν το λιθαράκι τους (βλ. νόμο του ΠΑΣΟΚ το 2011, ΣΥΡΙΖΑ το 2017) δεν παρέλειπαν τις κρίσιμες «στιγμές» με την διαχρονικά «συνεπή» τους στάση (βλ. ΚΚΕ) να βάζουν «πλάτη» στα δύσκολα, λαμβάνοντας φυσικά και τα συχαρίκια από ολόκληρο το φάσμα των «αστικών πολιτικών δυνάμεων».

Αυτό, όμως, που συνδέει τους κοινοβουλευτικούς με τους εξωκοινοβουλευτικούς, είναι η ευρεία συναίνεση τους στις απαγορεύσεις, τον εγκλεισμό και την εδραίωση ενός καθεστώτος εξαίρεσης με πρόσχημα την πανδημία. Εγκαθίδρυσαν την τρομοκρατία διευρύνοντάς την για να έχει απήχηση ο συνδικαλιστικός τους λόγος. Την στιγμή που διακυβευόταν η ελευθερία, εκείνοι ζητούσαν προσλήψεις, την ώρα που επιβαλλόταν ο εγκλεισμός εκείνοι ζητούσαν κρεβάτια και ΜΕΘ. Με λίγα λόγια, ανήγαγαν το δευτερεύον σε πρωτεύον συμπράττοντας στη βάση με τις εξουσιαστικές σκοπιμότητες της κυριαρχίας, αποδεικνύοντας περίτρανα, πως αποτελούν αναντικατάστατο τμήμα. Βασική προϋπόθεση για να ξεγελιούνται όσοι αφελείς ή ανόητοι της έχουν απομείνει είναι φυσικά να δίνονται «μάχες» πάντα σε ένα ελεγχόμενο πεδίο.

Αυτοί, λοιπόν, οι οποίοι για να ικανοποιήσουν τις εξουσιαστικές τους βλέψεις στην ουσία συνεργάστηκαν μεταξύ τους, έρχονται σήμερα ως τιμητές να κηρύξουν τον πόλεμο.

Σε ποιόν όμως;

Διαμαρτύρονται για το αντισυνδικαλιστικό περιεχόμενο του νόμου και για την κατάργηση του δικαιώματος στις καταλήψεις. Στην ουσία, όμως, δεν τους καταργεί ο νόμος Χατζηδάκη. Ο συνδικαλιστικός ρόλος έχει ήδη ατονήσει, ο κοινωνικός χώρος αποστρέφεται σε πολύ μεγάλο βαθμό σωματεία και εργατοπατέρες, δεν συγκινείται από τα καλέσματα τους, και τους θεωρεί διαχρονικά πουλημένους στην εργοδοσία, και κομματικά πλήρως ελεγχόμενους. Η διαχρονική συνδιαλλαγή τους με τα εξουσιαστικά συμφέροντα, οι πολιτικές τους καριέρες κ.λπ. από την μεταπολίτευση μέχρι και σήμερα, τους έχει καταστήσει αναξιόπιστους και απεχθείς.

Η κυριαρχία, παρά τις ενδοεξουσιαστικές διαμάχες που την χαρακτηρίζουν, αλλά και μέσα από αυτές, ανασυντάσσεται και προχωρά προς την ενοποίηση της με αιχμή του δόρατος την λεγόμενη 4η βιομηχανική επανάσταση και την εγκαθίδρυση ενός ψηφιοποιημένου κόσμου. Στο παρελθόν κάθε νέα κατάσταση, που επιβλήθηκε ως νέος τρόπος ζωής, προϋπέθετε την καταστροφή της προηγούμενης. Μέσα, λοιπόν, στα πλαίσια αυτά είδαμε εξουσιαστικά συμφέροντα να γιγαντώνονται και να εξανεμίζουν άλλα, κόμματα που άσκησαν εξουσία να μετονομάζονται έχοντας εξαερωθεί, ενώ άλλα εξαφανίστηκαν από το πολιτικό σκηνικό αφού έπαιξαν τον ρόλο τους στις κρίσιμες στιγμές αυτής της μετάβασης, ενώ οι πλάτες των εξουσιών, δηλαδή τα σωματεία κ.λπ., έκλεισαν κι αυτά τον κύκλο τους, με ανυπολόγιστη συνεισφορά στην νέα πραγματικότητα που εισερχόμαστε τάχιστα και βιαίως. Η σημερινή τους καταστροφή ή συρρίκνωση δεν είναι προϊόν μιας αυταρχικής ακροδεξιάς κυβέρνησης όπως θέλουν να λένε, αλλά το αποτέλεσμα της προηγούμενης δράσης τους.

Οι φιλόνομοι και συνταγματολάτρες τυχαίως ξεχνούν πως, η πραγματική αντίσταση και ο ακηδεμόνευτος αγώνας θα είναι πάντα παράνομος, όσο υπάρχει εξουσία και θα ορθώνεται καταλύοντας τους νόμους της. Δεν αιτείται νομικές επικυρώσεις από τους αφέντες, διότι αυτό που αντιπαλεύει λυσσαλέα σε στιγμές του ιστορικού χρόνου είναι η απαγκίστρωση της από αφέντες και δυνάστες.

Σε μια εποχή όπου όλος ο αριστερός και αριστερίστικος συρφετός, αυτοί που εμφανίζονταν και εμφανίζονται ως υπερασπιστές ανθρωπίνων και εργατικών δικαιωμάτων, αφού πρώτα κατοχύρωσαν την θέση του μέσα στο εξουσιαστικό σύστημα, επιστρέφουν τώρα στα αφεντικά τους όσα με τόνους αίματος και θυσιών, ας θυμηθούμε όσους δεν έκαναν πίσω, αλλά θυσιάστηκαν αντί να βολευτούν στην μίζερη ζωή, που τους πρόσφεραν οι κάθε λογής εξουσιαστές. Ας θυμηθούμε και ας τιμήσουμε, παράλληλα, κάποιους αγωνιστές που δεν ζήτησαν νομικές εγγυήσεις για να συγκρουστούν με το κράτος και την εξουσία στα πλαίσια της εξέγερσης του Σικάγο το 1886 και της καθιερωμένης έκτοτε πρωτομαγιάς.

Παραθέτουμε, λοιπόν, αποσπάσματα από τις απολογίες των αναρχικών, που πολέμησαν για το οκτάωρο μαζί με τά αδέλφια τους.

Ο Σπάιζ είπε: «***Λοιπόν, αυτές είναι οι ιδέες μου. Αποτελούν μέρος του εαυτού μου, δεν μπορώ να τις αποχωριστώ και δεν θα το έκανα ακόμα κι αν μπορούσα. Κι αν νομίζετε ότι μπορείτε να συντρίψετε αυτές τις ιδέες που κερδίζουν έδαφος κάθε μέρα και περισσότερο, αν νομίζετε ότι μπορείτε να τις στείλετε στην κρεμάλα -αν επιβάλλετε άλλη μια φορά τη θανατική ποινή σε άτομα που τόλμησαν να πουν την αλήθεια – και σας προκαλώ να μας αποδείξετε σε ποιο σημείο είπαμε ψέματα – σας λέω ότι αν ο θάνατος είναι η ποινή γιατί διακηρύχτηκε η αλήθεια, τότε θα πληρώσω το ακριβό τίμημα με περηφάνια και τόλμη! Φωνάξτε το δήμιό σας***!».

Ο ***Τζωρτζ Ένγκελ*** είπε: «***Μισώ και πολεμώ όχι τον καπιταλιστή σαν άτομο, αλλά το σύστημα, που του δίνει τα προνόμιά του. Η μεγαλύτερή μου επιθυμία θα ήταν να μπορέσουν να αναγνωρίσουν οι εργάτες ποιοι είναι οι φίλοι τους και ποιοι οι εχθροί τους***».

Ο ***Λινγκ*** που ήταν τότε μόνο 21 χρονών, είπε:

«***Επαναλαμβάνω ότι είμαι εχθρός της τάξης που επικρατεί σήμερα και επαναλαμβάνω ότι θα την πολεμήσω με όλες μου τις δυνάμεις, όσο μπορώ ακόμα να ανασαίνω... Σας απεχθάνομαι! Απεχθάνομαι την τάξη σας, τους νόμους σας, την εξουσία σας που στηρίζεται στη βία. Κρεμάστε με γι' αυτό***!».

Η εκτέλεση της καταδίκης αναβλήθηκε μια και η υπόθεση παρουσιαζόταν στο Ανώτατο Δικαστήριο του *Ιλλινόις*. Όλες οι εργατικές οργανώσεις παντού, εκτός από τους Ιππότες της Εργασίας, ζήτησαν χάρη για τους καταδικασμένους αναρχικούς.

Ο κυβερνήτης *Όγκσλμπυ* μετέτρεψε την ποινή του ***Φήλντεν*** και του ***Σβαμπ*** σε ισόβια και έτσι μεταφέρθηκαν στις κρατικές φυλακές του ***Τζόλιετ*** μαζί με τον ***Νημπ***.

Ο ***Λινγκ*** απέφυγε το ικρίωμα την προηγούμενη της εκτέλεσης πυροδοτώντας ένα τσιγάρο με δυναμίτη μέσα στο στόμα του.

Οι υπόλοιποι τέσσερις κρεμάστηκαν στις 11 Νοεμβρίου 1887.

«***Οι θηλιές στήθηκαν γρήγορα, οι κουκούλες κατέβηκαν. Τότε κάτω από τα καλύμματα ακούστηκαν τα εξής:***

ΣΠΑΪΣ: Θα 'ρθει μια εποχή που η σιωπή του τάφου μας θα είναι πιο ισχυρή από τις φωνές που στραγγαλίζετε σήμερα.

ΕΝΓΚΕΛ και ΦΙΣΕΡ: Ζήτω η Αναρχία! Αυτή είναι η ευτυχέστερη στιγμή της ζωής μου!».

ΛΟΥΠΟΥΣ

από τα καλέσματα τους, και τους θεωρεί διαχρονικά πουλημένους στην εργοδοσία, και κομματικά πλήρως ελεγχόμενους. Η διαχρονική συνδιαλλαγή τους με τα εξουσιαστικά συμφέροντα, οι πολιτικές τους καριέρες κ.λπ. από την μεταπολίτευση μέχρι και σήμερα, τους έχει καταστήσει αναξιόπιστους και απεχθείς.

Η κυριαρχία, παρά τις ενδοεξουσιαστικές διαμάχες που την χαρακτηρίζουν, αλλά και μέσα από αυτές, ανασυντάσσεται και προχωρά προς την ενοποίηση της με αιχμή του δόρατος την λεγόμενη 4η βιομηχανική επανάσταση και την εγκαθίδρυση ενός ψηφιοποιημένου κόσμου. Στο παρελθόν κάθε νέα κατάσταση, που επιβλήθηκε ως νέος τρόπος ζωής, προϋπέθετε την καταστροφή της προηγούμενης. Μέσα, λοιπόν, στα πλαίσια αυτά είδαμε εξουσιαστικά συμφέροντα να γιγαντώνονται και να εξανεμίζουν άλλα, κόμματα που άσκησαν εξουσία να μετονομάζονται έχοντας εξαερωθεί, ενώ άλλα εξαφανίστηκαν από το πολιτικό σκηνικό αφού έπαιξαν τον ρόλο τους στις κρίσιμες στιγμές αυτής

τους.

Οι φιλόνομοι και συνταγματολάτρες τυχαίως ξεχνούν πως, η πραγματική αντίσταση και ο ακηδεμόνευτος αγώνας θα είναι πάντα παράνομος, όσο υπάρχει εξουσία και θα ορθώνεται καταλύοντας τους νόμους της. Δεν αιτείται νομικές επικυρώσεις από τους αφέντες, διότι αυτό που αντιπαλεύει λυσσαλέα σε στιγμές του ιστορικού χρόνου είναι η απαγκίστρωση της από αφέντες και δυνάστες.

Σε μια εποχή όπου όλος ο αριστερός και αριστερίστικος συρφετός, αυτοί που εμφανίζονταν και εμφανίζονται ως υπερασπιστές ανθρωπίνων και εργατικών δικαιωμάτων, αφού πρώτα κατοχύρωσαν την θέση του μέσα στο εξουσιαστικό σύστημα, επιστρέφουν τώρα στα αφεντικά τους όσα με τόνους αίματος και θυσιών, ας θυμηθούμε όσους δεν έκαναν πίσω, αλλά θυσιάστηκαν αντί να βολευτούν στην μίζερη ζωή, που τους πρόσφεραν οι κάθε λογής εξουσιαστές. Ας θυμηθούμε και ας τιμήσουμε, παράλληλα, κάποιους αγωνιστές που δεν ζήτησαν νομικές εγγυήσεις για να

ιδέες μου. Αποτελούν μέρος του εαυτού μου, δεν μπορώ να τις αποχωριστώ και δεν θα το έκανα ακόμα κι αν μπορούσα. Κι αν νομίζετε ότι μπορείτε να συντρίψετε αυτές τις ιδέες που κερδίζουν έδαφος κάθε μέρα και περισσότερο, αν νομίζετε ότι μπορείτε να τις στείλετε στην κρεμάλα -αν επιβάλλετε άλλη μια φορά τη θανατική ποινή σε άτομα που τόλμησαν να πουν την αλήθεια – και σας προκαλώ να μας αποδείξετε σε ποιο σημείο είπαμε ψέματα – σας λέω ότι αν ο θάνατος είναι η ποινή γιατί διακηρύχτηκε η αλήθεια, τότε θα πληρώσω το ακριβό τίμημα με περηφάνια και τόλμη! Φωνάξτε το δήμιό σας!».

Ο *Τζωρτζ Ένγκελ* είπε: «***Μισώ και πολεμώ όχι τον καπιταλιστή σαν άτομο, αλλά το σύστημα, που του δίνει τα προνόμιά του. Η μεγαλύτερή μου επιθυμία θα ήταν να μπορέσουν να αναγνωρίσουν οι εργάτες ποιοι είναι οι φίλοι τους και ποιοι οι εχθροί τους***».

Ο ***Λινγκ*** που ήταν τότε μόνο 21 χρονών, είπε:

Η εκτέλεση της καταδίκης αναβλήθηκε μια και η υπόθεση παρουσιαζόταν στο Ανώτατο Δικαστήριο του *Ιλλινόις*. Όλες οι εργατικές οργανώσεις παντού, εκτός από τους Ιππότες της Εργασίας, ζήτησαν χάρη για τους καταδικασμένους αναρχικούς.

Ο κυβερνήτης *Όγκλμπυ* μετέτρεψε την ποινή του ***Φήλντεν*** και του ***Σβαμπ*** σε ισόβια και έτσι μεταφέρθηκαν στις κρατικές φυλακές του ***Τζόλιετ*** μαζί με τον ***Νημπ***.

Ο ***Λινγκ*** απέφυγε το ικρίωμα την προηγούμενη της εκτέλεσης πυροδοτώντας ένα τσιγάρο με δυναμίτη μέσα στο στόμα του.

Οι υπόλοιποι τέσσερις κρεμάστηκαν στις 11 Νοεμβρίου 1887.

«***Οι θηλιές στήθηκαν γρήγορα, οι κουκούλες κατέβηκαν. Τότε κάτω από τα καλύμματα ακούστηκαν τα εξής:***

ΣΠΑΪΣ: Θα 'ρθει μια εποχή που η σιωπή του τάφου μας θα είναι πιο ισχυρή από τις φωνές που στραγγαλίζετε σήμερα.

ΕΝΓΚΕΛ και ΦΙΣΕΡ: Ζήτω η Αναρχία! Αυτή είναι η ευτυχέστερη στιγμή της ζωής μου!».

ΛΟΥΠΟΥΣ

θετε την καταστροφή της προηγούμενης. Μέσα, λοιπόν, στα πλαίσια αυτά είδαμε εξουσιαστικά συμφέροντα να γιγαντώνονται και να εξανεμίζουν άλλα, κόμματα που άσκησαν εξουσία να μετονομάζονται έχοντας εξαερωθεί, ενώ άλλα εξαφανίστηκαν από το πολιτικό σκηνικό αφού έπαιξαν τον ρόλο τους στις κρίσιμες στιγμές αυτής

επιστρέφουν τώρα στα αφεντικά τους όσα με τόνους αίματος και θυσιών, ας θυμηθούμε όσους δεν έκαναν πίσω, αλλά θυσιάστηκαν αντί να βολευτούν στην μίζερη ζωή, που τους πρόσφεραν οι κάθε λογής εξουσιαστές. Ας θυμηθούμε και ας τιμήσουμε, παράλληλα, κάποιους αγωνιστές που δεν ζήτησαν νομικές εγγυήσεις για να

μώ όχι τον καπιταλιστή σαν άτομο, αλλά το σύστημα, που του δίνει τα προνόμιά του. Η μεγαλύτερή μου επιθυμία θα ήταν να μπορέσουν να αναγνωρίσουν οι εργάτες ποιοι είναι οι φίλοι τους και ποιοι οι εχθροί τους».

Ο *Λινγκ* που ήταν τότε μόνο 21 χρονών, είπε:

λύμματα ακούστηκαν τα εξής:

ΣΠΑΪΣ: Θα 'ρθει μια εποχή που η σιωπή του τάφου μας θα είναι πιο ισχυρή από τις φωνές που στραγγαλίζετε σήμερα.

ΕΝΓΚΕΛ και ΦΙΣΕΡ: Ζήτω η Αναρχία! Αυτή είναι η ευτυχέστερη στιγμή της ζωής μου!».

ΛΟΥΠΟΥΣ

Η ΠΡΟΣΦΑΤΗ ΕΚΔΟΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ

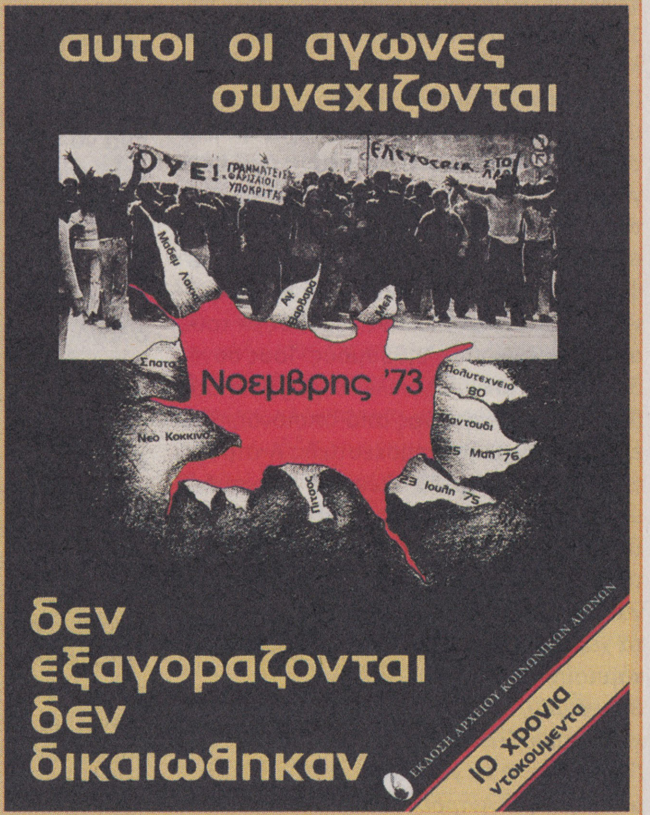

Ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ σημαντικοῦ αὐτοῦ συμβάντος στὰ χέρια τῶν κάθε εἴδους είδικῶν τῆς χειραγωγήσεως, οἱ ὁποῖοι τὸ συσκοτίζουν μὲ τὶς πολιτικές τους σκοπιμότητες καὶ τὶς ἰδεολογικὲς ἀγκυλώσεις, εἶναι ἕνας ἀκόμη λόγος γιὰ τὸν ὁποῖο, οἱ μη επαναπαυόμενοι –στις ψευδαισθήσεις τις οποίες διασπείρει η εξουσία–, ἄνθρωποι ὀφείλουν νὰ γνωρίσουν ΕΚΕΙΝΑ τὰ πεπραγμένα. Νὰ τὰ γνωρίσουν μὲ ὅσον τὸ δυνατὸν διερευνητικό τρόπο. Εἶναι ἀποδεκτό ὅτι κάτι τέτοιο εἶναι δύσκολο. Δὲν εἶναι, ὅμως, ἀκατόρθωτο. Ἡ ἀποκάλυψις καὶ ἡ διαρκής ἀνάδειξις τῆς ἀλήθειας εἶναι ἕνα σοβαρὸ μέτωπο τῆς πάλης ἐναντίον κάθε ἐξουσίας. Ἡ ἐγκατάλειψις τῆς διαχειρίσεως, τῶν κατὰ καιροὺς συμβάντων, στὰ χέρια τῶν εξουσιαστῶν (αριστερῶν, δεξιῶν, κομμουνιστῶν, σοσιαλιστῶν, ἐθνικιστῶν κ.λπ.) συνιστᾶ την ἔμπρακτη ἀποδοχή τοῦ κύρους τῆς ἐξουσίας.

(Από τον πρόλογο)

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΝΕΑΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ

Ἂν ἱστορία εἶναι συστηματική μελέτη τῶν ὅσων ἔχουν συμβεῖ μέ ἐπίκεντρο τήν ἀνθρώπινη δραστηριότητα καί τά γραπτά, τότε μία μικρή συμβολή στήν ἀποκατάσταση τῶν στρεβλώσεων, εἶναι καί τά παρατιθέμενα τεκμήρια γιά τούς κοινωνικούς ἀγῶνες σέ αὐτήν τήν ἔκδοση.

Τά ἀποδίδουμε, λοιπόν, ἄνευ οἱασδήποτε τροποποίησης, ὡς ἐλάχιστη συνεισφορά στήν διατήρηση τῆς μνήμης.

(Από τον πρόλογο της έκδοσης)

Ο χαλασμός της κλεφτουριάς στον Μωριά, το 1806, και τα προεόρτια...

Τον θάνατο του Μπότσαρη,
του αντρειωμένου Μάρκου,
τον άκουσε η μαύρη γης,
δε χόρτιασε τρεις χρόνους,
τον άκουσαν και τα βουνά
κι όλα τους ραγιστήκαν,
τον άκουσαν κι οι ουρανοί,
δεν έβρεξαν τρεις χρόνους.
(Μάρκος Μπότσαρης 1790-1823)

Στου Όλυμπου τις κορυφές
πέφτουν πολλά ντουφέκια.
Χαλάσανε την κλεφτουριά,
σκοτώσαν τους λεβέντες.
Πάεισι κι ο Μήτσιος ο Τζιατζιάς,
το πρώτο παλικάρι,
πού ηταν κορόνα στάι βουνά.
(Μήτσος Τζιατζιάς 1889-1930)

βρε κάμπε μαραζάρη,
με τη δική μου λεβεντιά
να στολιστείς γυρεύεις.
Για δώσ' μου τα στολίδια μου,
δώσ' μου τη λεβεντιά μου,
Μη λιώσν' ούλα τα χιόνια μου
και θάλασσα σε κάμω.

Η αρχαιοελληνική έννοια της λέξης ***Μύθος*** παρέπεμπε στην «***Διήγηση***», στην «***Ιστορία***», που μεταφέρεται στόμα με στόμα και στην «***Ομιλία***», συνώνυμη του «Λόγου» και του «***Έπους***», σχετίζεται γλωσσικά με τη ρίζα ***μυ** –απ' όπου προέρχονται και οι λέξεις μύω, μυώ, μύστης, μυστήριο. Έτσι, με τους γνωστικούς μύθους, δηλαδή μ' εκείνους που περιέχουν στοιχεία γνώσης για το κυνήγι, τη βλάστηση, τους καρπούς, οι γέροι μύστες προχωρούσαν στην μύηση των νέων στα μυστικά της φύσης. Σύμφωνα με τον Όμηρο, ο μύθος δεν είναι το παραμύθι, αλλά **ο λόγος, η συμβουλή, η προσταγή, η πρόταση** και η **γνώμη**.

Τα ***κλέφτικα τραγούδια*** ξεκίνησαν, σύμφωνα με κάποιες εκδοχές, ήδη από τον 15ο-16ο αιώνα και σύμφωνα με άλλες του-

Μέχρι και τα μέσα του 19ου αιώνα μπουλούκια ληστών αποτελούνταν σε πολλές περιπτώσεις κατά τα δύο τρίτα από βοσκούς, που ανήκουν στο ίδιο σόι. Υπήρχε εξωραϊσμός της εικόνας των κλεφτών από τα κλέφτικα τραγούδια; Σαφώς και υπήρχε. Άλλωστε η ίδια η ζωή και η δράση των κλεφτών προκαλούσε φόβο, αλλά και θαυμασμό, στις ορεσίνομες κοινότητες οι οποίες χαρακτηρίζονταν από την αλληλεγγύη και την συντροφικότητα, αλλά ανέπτυσσαν και εξόχως συγκρουσιακές σχέσεις με ό,τι θεωρούσαν εξωτερικό τους περιβάλλον.

Όπως παρατηρεί ο *Στάθης Δαμιανάκος*[1], *«επικεντρωμένος ουσιαστικά στα αντιθετικά ζεύγη τιμή/ντροπή και υπόληψη/ανυποληψία, ο κόσμος αυτός διαφεντεύει το σύνολο των κανόνων συμπεριφοράς και αξιών εν χρήσει στους ορεσίβιους, όπως η αρρενωπότητα, η επιθετικότητα, η σκληρότητα, η μπέσα, η αμοιβαιότητα, η πίστη, η εκδίκηση, η γενναιοδωρία, η αλληλεγγύη με τους πνευματικούς ή τους πλασματικούς συγγενείς, η απουσία αισθήματος ιδιοκτησίας, η ρώμη, η τόλμη και η δύναμη (που υλοποιείται στην κατοχή των όπλων, αλλά και στον αριθμό των συμπεθεριών)».*

Αρκετοί ιστορικοί έχουν ισχυριστεί πως η εξόντωση των κλεφτών του Μωριά το 1806 έγινε στα πλαίσια της εκκαθάρισης της περιοχής με σκοπό να ελεγχθεί, διότι η

διωκόμενων; Ποιές ήταν οι σχέσεις τους με τις κάστες των ντόπιων εξουσιαστών, αλλά και τους χωρικούς; Ήταν φιλικά διακείμενες; Ήταν ανταγωνιστικές και αν ναι, εξ αιτίας ποίων λόγων;

Δεν παραγνωρίζουμε ότι η εξουσία σε κάθε εποχή καταστέλλει δίχως δισταγμούς εφ' όσον θεωρεί ότι κάτι τέτοιο την ευνοεί ακόμα και αν προηγουμένως, είχε συνάψει συμφωνίες με τους μετέπειτα διωκόμενους από αυτήν. Οι πρακτικές των εξουσιαστών δεν διέπονται από κάποιου είδους ηθική, παρά μόνο από την ανυπέρβλητη ανάγκη τους να διαβρώνουν τις συνειδήσεις των ανθρώπων και να αποσπούν με όποιον τρόπο την υποταγή τους. Αυτό που θέλουν να αναδείξουν τα τιθέμενα ερωτήματα, είναι αν διέπονταν, από ποιό ήθος και σε ποιό βαθμό οι κλέφτες, μακριά από αγιογραφίες, αλλά και ισοπεδωτικές αρνήσεις.

Τα ερωτήματα αυτά, επίσης, καθώς και οι απαντήσεις, αφορούν όσους διαχρονικά απέκρυψαν την αλήθεια και την

συντοπίτης, από τη Βυδίσοβα των Κοντοβουνίων της Τριφυλίας. Αποφασισμένος να πάρει εκδίκηση από τον ***Ανδριανόπουλο,*** προύχοντα των Γαργαλιάνων, που ήταν ένας εκ των Μωραγιάν Βιλαετλήδων, (ήτοι μέλος του Πελοποννησιακού Συμβουλίου παρά τω Πασά της Τριπόλεως, έκανε και χρέη κοτζάμπαση και χρέη πρωτοσύγκελλου), ήρθε σε συμφωνία με τους ***Κολοκοτρωναίους***[2] και σχεδίασαν την απαγωγή του.

Πληροφορούμενοι, επίσης, για το δρομολόγιο του στην Τρίπολη, ήξεραν ότι μετέφερε πολλά λεφτά, τα λεγόμενα «δικαιώματα», δηλαδή τα χαράτσια και τους φόρους, που απομυζούσαν τους υπόδουλους υπέρ του πατριαρχείου, με σκοπό να τα παραδώσει στον πασά για να σταλούν στον πατριάρχη στην Κωνσταντινούπολη.

Έστησαν ενέδρα στο Ραψοματέικο βουνό. Ο πρωτοσύγκελλος με συνοδεία δέκα Ρουμελιώτες, φρουρά τον μπουλούμπαση με 12 Τούρκους στρατιώτες ακολουθία, ξεκίνησε από τους *Γαργαλιάνους*. Του επι-

κι όλα τους ραγίστηκαν,
τον άκουσαν κι οι ουρανοί,
δεν έβρεξαν τρεις χρόνους.
(Μάρκος Μπότσαρης 1790-1823)

Στου Όλυμπου τις κορυφές
πέφτουν πολλά ντουφέκια.
Χαλάσανε την κλεφτουριά,
σκοτώσαν τους λεβέντες.
Πάεισι κι ο Μήτσιος ο Τζιατζιάς,
το πρώτο παλικάρι,
πού ηταν κορόνα στάι βουνά.
(Μήτσος Τζιατζιάς 1889-1930)

Η αρχαιοελληνική έννοια της λέξης ***Μύθος*** παρέπεμπε στην «***Διήγηση***», στην «***Ιστορία***», που μεταφέρεται στόμα με στόμα και στην «***Ομιλία***», συνώνυμη του «Λόγου» και του «***Έπους***», σχετίζεται γλωσσικά με τη ρίζα ***μυ** –απ' όπου προέρχονται και οι λέξεις μύω, μυώ, μύστης, μυστήριο. Έτσι, με τους γνωστικούς μύθους, δηλαδή μ' εκείνους που περιέχουν στοιχεία γνώσης για το κυνήγι, τη βλάστηση, τους καρπούς, οι γέροι μύστες προχωρούσαν στην μύηση των νέων στα μυστικά της φύσης. Σύμφωνα με τον Όμηρο, ο μύθος δεν είναι το παραμύθι, αλλά **ο λόγος, η συμβουλή, η προσταγή, η πρόταση** και η **γνώμη**.

Τα ***κλέφτικα τραγούδια*** ξεκίνησαν, σύμφωνα με κάποιες εκδοχές, ήδη από τον 15ο-16ο αιώνα και σύμφωνα με άλλες τουλάχιστον τον 17ο αιώνα, όταν οι κλέφτες (Ζορμπάδες κατά τους Τούρκους) αρχίζουν μαζικότερα να καταφεύγουν στα βουνά τόσον για προσωπικούς λόγους όσον και για να αποφύγουν την καταπίεση των τούρκων κατακτητών, αλλά και των προεστών και κοτζαμπάσηδων. Οι πρώτοι κλέφτες, τολμηροί, ανυπότακτοι, σκληροτράχηλοι, είχαν ακατάλυτους δεσμούς με τους αγροποιμενικούς πληθυσμούς. Τους συνέδεε πρώτα απ' όλα ο ελεύθερος βίος στα βουνά, απαλλαγμένος από οποιονδήποτε έλεγχο πολιτικής, θρησκευτικής ή στρατιωτικής εξουσίας. Τα κλέφτικα τραγούδια υμνούσαν την παληκαριά, την ανυποταξία, το δέσιμο του κλέφτη με την φύση, την ελεύθερη ζωή, την αψηφισιά του θα-

Μη λιώσ' όλα τα χιόνια μου
και θάλασσα σε κάμω.

Μέχρι και τα μέσα του 19ου αιώνα μπουλούκια ληστών αποτελούνταν σε πολλές περιπτώσεις κατά τα δύο τρίτα από βοσκούς, που ανήκουν στο ίδιο σόι. Υπήρχε εξωραϊσμός της εικόνας των κλεφτών από τα κλέφτικα τραγούδια; Σαφώς και υπήρχε. Άλλωστε η ίδια η ζωή και η δράση των κλεφτών προκαλούσε φόβο, αλλά και θαυμασμό, στις ορεσίνομες κοινότητες οι οποίες χαρακτηρίζονταν από την αλληλεγγύη και την συντροφικότητα, αλλά ανέπτυσσαν και εξόχως συγκρουσιακές σχέσεις με ό,τι θεωρούσαν εξωτερικό τους περιβάλλον.

Όπως παρατηρεί ο *Στάθης Δαμιανάκος*[1], *«επικεντρωμένος ουσιαστικά στα αντιθετικά ζεύγη τιμή/ντροπή και υπόληψη/ανυποληψία, ο κόσμος αυτός διαφεντεύει το σύνολο των κανόνων συμπεριφοράς και αξιών εν χρήσει στους ορεσίβιους, όπως η αρρενωπότητα, η επιθετικότητα, η σκληρότητα, η μπέσα, η αμοιβαιότητα, η πίστη, η εκδίκηση, η γενναιοδωρία, η αλληλεγγύη με τους πνευματικούς ή τους πλασματικούς συγγενείς, η απουσία αισθήματος ιδιοκτησίας, η ρώμη, η τόλμη και η δύναμη (που υλοποιείται στην κατοχή των όπλων, αλλά και στον αριθμό των συμπεθεριών)».*

Αρκετοί ιστορικοί έχουν ισχυριστεί πως η εξόντωση των κλεφτών του Μωριά το 1806 έγινε στα πλαίσια της εκκαθάρισης της περιοχής με σκοπό να ελεγχθεί, διότι η δύναμη των κλεφτών ήταν τεράστια, αφού αριθμούσε αρκετές χιλιάδες, με αποτέλεσμα να ταλανίζεται η τάξη, σ' αυτό το σημείο, της οθωμανικής αυτοκρατορίας.

Άλλοι ιστορικοί πάλι, αναφέρονται στις σχέσεις των κλεφτών με ανταγωνιστικές ξένες δυνάμεις ως προς την οθωμανική αυτοκρατορία και θεωρούν ότι αυτός ήταν ο λόγος της εξόντωσής τους.

Σ' εκείνο, που όλοι συμφωνούν και αναδεικνύεται ως το κυρίαρχο γεγονός, που σηματοδοτεί και την άμεση εξόντωση των κλεφτών του Μωριά, είναι η απαγωγή του πρωτοσύγκελλου Γαργαλιάνων ***Ανδριόπουλου,*** το 1805.

Πριν δούμε τα όσα διαδραματίστηκαν τότε, θέλουμε να κάνουμε έναν μικρό σχο-

διωκόμενων; Ποιές ήταν οι σχέσεις τους με τις κάστες των ντόπιων εξουσιαστών, αλλά και τους χωρικούς; Ήταν φιλικά διακείμενες; Ήταν ανταγωνιστικές και αν ναι, εξ αιτίας ποίων λόγων;

Δεν παραγνωρίζουμε ότι η εξουσία σε κάθε εποχή καταστέλλει δίχως δισταγμούς εφ' όσον θεωρεί ότι κάτι τέτοιο την ευνοεί ακόμα και αν προηγουμένως, είχε συνάψει συμφωνίες με τους μετέπειτα διωκόμενους από αυτήν. Οι πρακτικές των εξουσιαστών δεν διέπονται από κάποιου είδους ηθική, παρά μόνο από την ανυπέρβλητη ανάγκη τους να διαβρώνουν τις συνειδήσεις των ανθρώπων και να αποσπούν με όποιον τρόπο την υποταγή τους. Αυτό που θέλουν να αναδείξουν τα τιθέμενα ερωτήματα, είναι αν διέπονταν, από ποιό ήθος και σε ποιό βαθμό οι κλέφτες, μακριά από αγιογραφίες, αλλά και ισοπεδωτικές αρνήσεις.

Τα ερωτήματα αυτά, επίσης, καθώς και οι απαντήσεις, αφορούν όσους διαχρονικά απέκρυψαν την αλήθεια και την αντικατέστησαν από κομψοτεχνήματα και αγιοποιήσεις των συμμετεχόντων στα της επαναστάσεως τεκταινόμενα, με σκοπό να σκιαγραφήσουν τα γεγονότα σύμφωνα με τις εκάστοτε πολιτικές τους σκοπιμότητες.

Η απαγωγή του πρωτοσύγκελλου

Ο ***Γιώργος Κοσμάς***, κατά κόσμον γνωστός ως ***Γιώργας***, ήταν ***κλέφτης*** στην ορεινή Τριφυλία, οπλαρχηγός και διοριζόταν ***κάπος*** στην υπηρεσία κάποιου κοτζαμπάση. Το 1804 βρισκόταν στη δούλεψη του προεστού Γαργαλιάνων και Πρωτοσύγκελλου Ανδριανόπουλου, ο οποίος διατηρούσε στενότατες σχέσεις με τον Οσμάν πασά Μωραγιάννη (τον τότε διοικητή) του Μω-

συντοπίτης, από τη Βυδίσοβα των Κοντοβουνίων της Τριφυλίας. Αποφασισμένος να πάρει εκδίκηση από τον ***Ανδριανόπουλο,*** προύχοντα των Γαργαλιάνων, που ήταν ένας εκ των Μωραγιάν Βιλαετλήδων, (ήτοι μέλος του Πελοποννησιακού Συμβουλίου παρά τω Πασά της Τριπόλεως, έκανε και χρέη κοτζάμπαση και χρέη πρωτοσύγκελλου), ήρθε σε συμφωνία με τους ***Κολοκοτρωναίους***[2] και σχεδίασαν την απαγωγή του.

Πληροφορούμενοι, επίσης, για το δρομολόγιο του στην Τρίπολη, ήξεραν ότι μετέφερε πολλά λεφτά, τα λεγόμενα «δικαιώματα», δηλαδή τα χαράτσια και τους φόρους, που απομυζούσαν τους υπόδουλους υπέρ του πατριαρχείου, με σκοπό να τα παραδώσει στον πασά για να σταλούν στον πατριάρχη στην Κωνσταντινούπολη.

Έστησαν ενέδρα στο Ραψοματέικο βουνό. Ο πρωτοσύγκελλος με συνοδεία δέκα Ρουμελιώτες, φρουρά τον μπουλούμπαση με 12 Τούρκους στρατιώτες ακολουθία, ξεκίνησε από τους *Γαργαλιάνους*. Του επιτέθηκαν από την μια μεριά ο ***Γιώργας*** με τους ***Ντρέδες*** του και από την άλλη οι Κολοκοτρωναίοι. Ο Πρωτοσύγκελλος κίνησε να φύγει εκμεταλλευόμενος τον κουρνιαχτό, που είχε σηκωθεί και επιχείρησε να γλυτώσει.

Ο Γιώργας πλήγωσε κάμποσους Τούρκους με το γιαταγάνι και στη συνέχεια οι επιτιθέμενοι πιάνουν τον Πρωτοσύγκελλο και τον φυλακίζουν σε μια ξερή στέρνα, όπου τον βασανίζουν. Τους παρακαλεί να μην τον πειράξουν και τους τάζει, πως θα τους αμνηστεύσει δίνοντας τους πίσω και το καπηλίκι. Αυτοί, όμως, δεν τον πίστευαν. Τον κράτησαν στη στέρνα 40 ημέρες με ψωμί και νερό. Ο Γιώργας του ζήτησε τους

«*Ιστορία*», που μεταφέρεται στόμα με στόμα και στην «***Ομιλία***», συνώνυμη του «Λόγου» και του «***Έπους***», σχετίζεται γλωσσικά με τη ρίζα ***μυ** –απ' όπου προέρχονται και οι λέξεις μύω, μυώ, μύστης, μυστήριο. Έτσι, με τους γνωστικούς μύθους, δηλαδή μ' εκείνους που περιέχουν στοιχεία γνώσης για το κυνήγι, τη βλάστηση, τους καρπούς, οι γέροι μύστες προχωρούσαν στην μύηση των νέων στα μυστικά της φύσης. Σύμφωνα με τον Όμηρο, ο μύθος δεν είναι το παραμύθι, αλλά **ο λόγος, η συμβουλή, η προσταγή, η πρόταση** και η **γνώμη**.

Τα ***κλέφτικα τραγούδια*** ξεκίνησαν, σύμφωνα με κάποιες εκδοχές, ήδη από τον 15^{ο}-16^{ο} αιώνα και σύμφωνα με άλλες τουλάχιστον τον 17^{ο} αιώνα, όταν οι κλέφτες (Ζορμπάδες κατά τους Τούρκους) αρχίζουν μαζικότερα να καταφεύγουν στα βουνά τόσον για προσωπικούς λόγους όσον και για να αποφύγουν την καταπίεση των τούρκων κατακτητών, αλλά και των προεστών και κοτζαμπάσηδων. Οι πρώτοι κλέφτες, τολμηροί, ανυπότακτοι, σκληροτράχηλοι, είχαν ακατάλυτους δεσμούς με τους αγροποιμενικούς πληθυσμούς. Τους συνέδεε πρώτα απ' όλα ο ελεύθερος βίος στα βουνά, απαλλαγμένος από οποιονδήποτε έλεγχο πολιτικής, θρησκευτικής ή στρατιωτικής εξουσίας. Τα κλέφτικα τραγούδια υμνούσαν την παληκαριά, την ανυποταξία, το δέσιμο του κλέφτη με την φύση, την ελεύθερη ζωή, την αψηφισιά του θανάτου, την αντίθεση του ψηλού βουνού με τα χαμηλά βουνά και τους σκλαβωμένους κάμπους.

Βουνό μου, πούσαι πιο ψηλό
και πιο ψηλ' αγναντεύεις,
Που νάναι, τι να γίνηκαν
οι κλέφτες οι Αντρουτσαίοι,
Σαν που να ψένουνε σφαχτά,
να ρίχνουν στο σημάδι,
Ποιους κάμπους να στολίζουνε
με τούρκικα κουφάρια;
Βρε κάμπε αρρωστιάρικε,

«επικεντρωμένος ουσιαστικά στα αντιθετικά ζεύγη τιμή/ντροπή και υπόληψη/ανυποληψία, ο κόσμος αυτός διαφεντεύει το σύνολο των κανόνων συμπεριφοράς και αξιών εν χρήσει στους ορεσίβιους, όπως η αρρενωπότητα, η επιθετικότητα, η σκληρότητα, η μπέσα, η αμοιβαιότητα, η πίστη, η εκδίκηση, η γενναιοδωρία, η αλληλεγγύη με τους πνευματικούς ή τους πλασματικούς συγγενείς, η απουσία αισθήματος ιδιοκτησίας, η ρώμη, η τόλμη και η δύναμη (που υλοποιείται στην κατοχή των όπλων, αλλά και στον αριθμό των συμπεθεριών)».

Αρκετοί ιστορικοί έχουν ισχυριστεί πως η εξόντωση των κλεφτών του Μωριά το 1806 έγινε στα πλαίσια της εκκαθάρισης της περιοχής με σκοπό να ελεγχθεί, διότι η δύναμη των κλεφτών ήταν τεράστια, αφού αριθμούσε αρκετές χιλιάδες, με αποτέλεσμα να ταλανίζεται η τάξη, σ' αυτό το σημείο, της οθωμανικής αυτοκρατορίας.

Άλλοι ιστορικοί πάλι, αναφέρονται στις σχέσεις των κλεφτών με ανταγωνιστικές ξένες δυνάμεις ως προς την οθωμανική αυτοκρατορία και θεωρούν ότι αυτός ήταν ο λόγος της εξόντωσής τους.

Σ' εκείνο, που όλοι συμφωνούν και αναδεικνύεται ως το κυρίαρχο γεγονός, που σηματοδοτεί και την άμεση εξόντωση των κλεφτών του Μωριά, είναι η απαγωγή του πρωτοσύγκελλου Γαργαλιάνων ***Ανδριόπουλου,*** το 1805.

Πριν δούμε τα όσα διαδραματίστηκαν τότε, θέλουμε να κάνουμε έναν μικρό σχολιασμό, όσον αφορά τους λόγους και τα αίτια, που οδήγησαν την οθωμανική εξουσία να προχωρήσει σε αυτήν την ενέργεια.

Μπορεί σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, οι αιτίες αυτού του διωγμού να συμβαδίζουν με τις προαναφερόμενες αναλύσεις, που έχουν καταγραφεί από τους ιστορικούς, τα ζητήματα, όμως, που προκύπτουν, είναι: Ποιά ήταν η δράση των κάθε εποχή καταστέλλει δίχως δισταγμούς εφ' όσον θεωρεί ότι κάτι τέτοιο την ευνοεί ακόμα και αν προηγουμένως, είχε συνάψει συμφωνίες με τους μετέπειτα διωκόμενους από αυτήν. Οι πρακτικές των εξουσιαστών δεν διέπονται από κάποιου είδους ηθική, παρά μόνο από την ανυπέρβλητη ανάγκη τους να διαβρώνουν τις συνειδήσεις των ανθρώπων και να αποσπούν με όποιον τρόπο την υποταγή τους. Αυτό που θέλουν να αναδείξουν τα τιθέμενα ερωτήματα, είναι αν διέπονταν, από ποιό ήθος και σε ποιό βαθμό οι κλέφτες, μακριά από αγιογραφίες, αλλά και ισοπεδωτικές αρνήσεις.

Τα ερωτήματα αυτά, επίσης, καθώς και οι απαντήσεις, αφορούν όσους διαχρονικά απέκρυψαν την αλήθεια και την αντικατέστησαν από κομψοτεχνήματα και αγιοποιήσεις των συμμετεχόντων στα της επαναστάσεως τεκταινόμενα, με σκοπό να σκιαγραφήσουν τα γεγονότα σύμφωνα με τις εκάστοτε πολιτικές τους σκοπιμότητες.

Η απαγωγή του πρωτοσύγκελλου

Ο ***Γιώργος Κοσμάς***, κατά κόσμον γνωστός ως ***Γιώργας***, ήταν ***κλέφτης*** στην ορεινή Τριφυλία, οπλαρχηγός και διοριζόταν ***κάπος*** στην υπηρεσία κάποιου κοτζαμπάση. Το 1804 βρισκόταν στη δούλεψη του προεστού Γαργαλιάνων και Πρωτοσύγκελλου Ανδριανόπουλου, ο οποίος διατηρούσε στενότατες σχέσεις με τον Οσμάν πασά Μωραγιάννη (τον τότε διοικητή) του Μωριά. Σύμφωνα με τις πηγές, ο Πρωτοσύγκελλος τον έπαψε από κάπο δίχως να του πληρώσει τους μισθούς, ενώ κινητοποίησε οθωμανικά αποσπάσματα εναντίον του και έφερε Ρουμελιώτες μισθωτούς ενόπλους για τη φύλαξή του. Ο Γιώργας, κυριευμένος από οργή απαίτησε τους μισθούς και το καπηλίκι.

Ο Γιώργας δεν ήταν τυχαίος κλέφτης, ήταν αρχηγός ενός αρκετά μεγάλου σώματος κλεφτών, ενώ είχε σχέσεις και με τους Κολοκοτρωναίους, με τους οποίους ήταν παρά τω Πασά της Τριπόλεως, έκανε και χρέη κοτζάμπαση και χρέη πρωτοσυγκέλλου), ήρθε σε συμφωνία με τους ***Κολοκοτρωναίους***[2] και σχεδίασαν την απαγωγή του.

Πληροφορούμενοι, επίσης, για το δρομολόγιο του στην Τρίπολη, ήξεραν ότι μετέφερε πολλά λεφτά, τα λεγόμενα «δικαιώματα», δηλαδή τα χαράτσια και τους φόρους, που απομυζούσαν τους υπόδουλους υπέρ του πατριαρχείου, με σκοπό να τα παραδώσει στον πασά για να σταλούν στον πατριάρχη στην Κωνσταντινούπολη.

Έστησαν ενέδρα στο Ραψοματέικο βουνό. Ο πρωτοσύγκελλος με συνοδεία δέκα Ρουμελιώτες, φρουρά τον μπουλούμπαση με 12 Τούρκους στρατιώτες ακολουθία, ξεκίνησε από τους *Γαργαλιάνους*. Του επιτέθηκαν από την μια μεριά ο ***Γιώργας*** με τους ***Ντρέδες*** του και από την άλλη οι Κολοκοτρωναίοι. Ο Πρωτοσύγκελλος κίνησε να φύγει εκμεταλλευόμενος τον κουρνιαχτό, που είχε σηκωθεί και επιχείρησε να γλυτώσει.

Ο Γιώργας πλήγωσε κάμποσους Τούρκους με το γιαταγάνι και στη συνέχεια οι επιτιθέμενοι πιάνουν τον Πρωτοσύγκελλο και τον φυλακίζουν σε μια ξερή στέρνα, όπου τον βασανίζουν. Τους παρακαλεί να μην τον πειράξουν και τους τάζει, πως θα τους αμνηστεύσει δίνοντας τους πίσω και το καπηλίκι. Αυτοί, όμως, δεν τον πίστευαν. Τον κράτησαν στη στέρνα 40 ημέρες με ψωμί και νερό. Ο Γιώργας του ζήτησε τους μισθούς του, το καπηλίκι της Αρκαδίας και 10 χιλ. γρόσια λύτρα. Όταν ήρθαν τα λύτρα, τον άφησαν.

Μέσα από τις παρατιθέμενες πηγές, μπορεί κάποιος να διακρίνει τις εκ διαμέτρου αντίθετες κοινωνικές και πολιτικές προελεύσεις των περισσότερων συγγραφέων, καθώς και τα συμφέροντα που κάποιοι εξ αυτών υπηρετούσαν.

1. Παράδοση Ανταρσίας και Λαϊκός Πολιτισμός.

2. Θ. Κολοκοτρώνης «Διήγησις συμβάντων της ελληνικής φυλής από τα 1770 - 1856», Αθήναι 1846 σελ. 16.

Παρ' όλα αυτά, όλοι συμφωνούν αφ' ενός ότι η απαγωγή του Ανδριανόπουλου πραγματοποιήθηκε και αφ' ετέρου πως μετά από αυτή οργανώθηκε η εξόντωση της κλεφτουριάς στον ***Μωριά το 1806***.

Ας σημειώσουμε, όμως, ότι το κυνήγι των κλεφτών ξεκινάει το 1802, όταν και πραγματοποιούνται συστηματικά οι διωγμοί και δολοφονίες κλεφτών για να εντατικοποιηθούν το 1805. Κατά την περίοδο αυτή, επίσης, έχουμε τα προεόρτια του επικείμενου Ρωσο-οθωμανικού πολέμου, που αποτελεί βασική συνιστώσα (αρκεί να θυμηθούμε τα Ορλωφικά του 1769-1770). Είναι γεγονός, πως οι Ρώσοι (και οι άλλες δυνάμεις της Ευρώπης) εκμεταλλεύτηκαν στο παρελθόν, την δίψα για ελευθερία των υπόδουλων και δημιούργησαν ή συνέτρεξαν εξεγέρσεις στον ελλαδικό χώρο, με μόνο σκοπό τον αντιπερισπασμό, για να βρεθούν έτσι σε πλεονεκτική θέση και να επιτεθούν σε άλλο σημείο στους Οθωμανούς. Κάποιες φορές, έρχονταν σε συμβιβασμό υπογράφοντας συνθήκες, ενώ ο ελλαδικός χώρος και οι εξεγερμένοι πλήρωναν με το αίμα τους, την ανυποταξία απέναντι στην οθωμανική αυτοκρατορία. Ο Θ. Κολοκοτρώνης για τους διωγμούς, στους οποίους αναφερόμαστε, γράφει ότι η απόφαση για την εκκαθάρισή τους ήταν ύστερα από αίτημα της Γαλλίας προς την ***Υψηλή Πύλη***, για να μην υπάρξει πιθανότητα επαναστατικού αναβρασμού εξ αιτίας και του επικείμενου ρωσο-οθωμανικού πολέμου: «*διά τί μία ἡμέρα εἰμποροῦν νά κάμουν ἐπανάστασιν*».[3]

Δεν θα μπορούσε, φυσικά, να είναι επιτυχημένη η εκκαθάριση των κλεφτών, εάν δεν συνέβαλλε η εκκλησία μαζί με την διοίκηση. Το αφοριστικό φιρμάνι του πατριαρχείου, έπαιξε τον καταλυτικότερο ρόλο για την εξόντωση των κλεφτών. Ο αφορισμός των κλεφτών και ο ελλοχεύων κίνδυνος

Θεόφιλε, καὶ ἐντιμότατοι κληρικοί, εὐλαβέστατοι ἱερεῖς καὶ τίμιοι προεστῶτες καὶ δημογέροντες καὶ κοτζαμπασίδες καὶ πρόκριτοι καὶ λοιποὶ ἁπαξάπαντες εὐλογημένοι χριστιανοὶ τῆς ἐπαρχίας ταύτης, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητὰ χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ θεοῦ. Ἡ κραταιοτάτη καὶ εὐεργετικωτάτη εἰς ἡμᾶς βασιλεία, τὸ δικαιότατον καὶ πολυχρονιώτατον δοβλέτι, μὲ τὸ νὰ προνοῆται πάντοτε διὰ τὴν ἡσυχίαν καὶ καλὴν κατάστασιν ὅλων τῶν ὑπηκόων καὶ ῥαγιάδων μὲ τὸ νὰ ἐπαγρυπνῇ καὶ προστάζῃ μὲ πᾶσαν δύναμιν ὅλους τοὺς ἡγεμόνας καὶ κυβερνήτας, ὁπόσα ἁρμόζουν εἰς ἐξολόθρευσιν καὶ τέλειον ἀφανισμὸν τῶν κακοποιῶν ἀνθρώπων. Πολλὲς φορὲς καὶ ἡμεῖς μὲ ὑψηλὴν προσκυνητὴν προσταγὴν ἐγράψαμεν καὶ εἰς τὴν ἀρχιερωσύνην σου καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς συναδέλφους ἀρχιερεῖς τοῦ Μωρέως καὶ εἰς ἄλλους ἡγουμένους... φανερώνοντας εἰς ὅλους πατρικῶς τὰ πρέποντα εἰς ἐσᾶς καὶ τὰ συμφέροντα... νὰ ἐμποδίζετε μὲ κάθε τρόπον καὶ μὲ ὅλην σας τὴν δύναμιν κάθε κίνημα ὅπου εἶναι ἐναντίον εἰς τάς βασιλικὰς προσταγάς. Καὶ κατὰ τὸ πάρον ἐβεβαιώθη τὸ ὑψηλὸν δοβλέτι, ὅτι πολλοὶ κακοποιοὶ κλέπται ἀπὸ τοὺς ἰδίους Μωραΐτας παραφυλάττουν καὶ σκοτώνουν κρυφίως καὶ αὐθαδῶς μὲ ὅπλα καὶ ἅρματα ἀντιστέκονται κατὰ τῶν σεϊμανίδων. Δι' αὐτὰς λοιπὸν τὰς προφάσεις καὶ τὰ κάτω ὅπου ἀκολουθοῦν ἰδοὺ κεφαλαιωδῶς καταγράφωμεν εἰς τὴν παροῦσαν ἡμῶν ἐπιστολὴν καὶ ἀκούσατε: α) κεφάλαιον: Προστάζει ὅτι εἰς ὁποῖον χωρίον ἢ τζιφλίκι εὐθὺς ὅπου φανῶσιν οἱ κλέπται, οἱ προεστῶτες καὶ δημογέροντες ἐκείνων τῶν χωρίων φανερώνοντες εἰς τοὺς κοτζαμπασίδες τοῦ καζᾶ... ἔχουν χρέος χωρὶς ἀργοπορίαν νὰ πιάνωσιν τοὺς τοιούτους κλέπτας... καὶ νὰ τοὺς δίδωσιν εἰς τὸν βοϊβόνδα καὶ τὸν ζαπίτην... διὰ νὰ λάβουν τὰ ἐπίχειρα τῆς κακίας των.

Ο κατατρεγμός ξεκίνησε το Γενάρη του 1806, στην καρδιά ενός βαρύ χειμώνα με πολλά χιόνια. Το αναφέρουμε, γιατί οι κλιματικές συνθήκες, έπαιξαν κι αυτές το ρόλο τους, μιας και συνεπικούρησαν στον κατατρεγμό τους. Στόχοι γίνονται ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ο Πέτροβας, ο Δαγρές, ο Κεφάλας, ο Τουρκολέκας, ο Νικήτας Τρίγκας, ο Κούστας και ο καπετάν Γιώργας από τον Αετό. Για λόγους χώρου, στα πλαίσια ενός άρθρου, παραθέτουμε δύο διαφορετικές πηγές, που μπορεί κάποιος να διαβάσει το χρονικό του κατατρεγμού. Ένας από αυτούς που περιγράφουν το χρονικό της καταδίωξης είναι και ο Θ. Κολοκοτρώνης στο «*Διήγησις συμβάντων της ελληνικής φυλής από τα 1770 – 1856*», Αθήναι 1846 σελ. 10, ενώ υπάρχει και η εκδοχή του Βλαχογιάννη βασισμένη σε πηγές «*Οι κλέφτες του Μοριά*» από την 151 σελίδα και μετά.

Ένα γεγονός που αποτελεί σταθμό στα συμβάντα του κατατρεγμού, κι αξίζει να

κυνηγημένους, με την εναλλαγή των θέσεων αυτών, που παρ' όλα αυτά, σε πολλές περιπτώσεις αποτελεί, πέραν του προστατευτικού ρόλου και παράγοντα εξομάλυνσης των μεταξύ τους σχέσεων.

Τα δίκτυα αυτά είχαν κυρίως, τοπικούς πυρήνες, όμως παρακλάδια τους απλώνονταν και σε άλλα γεωγραφικά σημεία του ελλαδικού χώρου και κυρίως στη ***Μάνη***. Τα τοπικά δίκτυα υποστήριξης, λοιπόν, από το 1780 και έπειτα αποδυναμώνονται. Οι λόγοι που συμβαίνει αυτό είναι πολλοί· επιγραμματικά μπορούμε να αναφέρουμε το γεγονός πως, οι υπόδουλοι σε κάποιο βαθμό, δεν θέλουν πλέον να τους προστατεύσουν, καθώς απειλούνται με θάνατο ή αφορισμό, αλλά και γιατί σε αρκετές περιπτώσεις έχουν δεχθεί επιθέσεις από κλέφτες.

Ας εξηγήσουμε, όμως και τον όρο ***κάπος***, τις εναλλαγές καθώς και τον ρόλο που αυτός διαδραμάτιζε στα πλαίσια των καθηκόντων του.

τικοποιηθούν το 1805. Κατά την περίοδο αυτή, επίσης, έχουμε τα προεόρτια του επικείμενου Ρωσο-οθωμανικού πολέμου, που αποτελεί βασική συνιστώσα (αρκεί να θυμηθούμε τα Ορλωφικά του 1769-1770). Είναι γεγονός, πως οι Ρώσοι (και οι άλλες δυνάμεις της Ευρώπης) εκμεταλλεύτηκαν στο παρελθόν, την δίψα για ελευθερία των υπόδουλων και δημιούργησαν ή συνέτρεξαν εξεγέρσεις στον ελλαδικό χώρο, με μόνο σκοπό τον αντιπερισπασμό, για να βρεθούν έτσι σε πλεονεκτική θέση και να επιτεθούν σε άλλο σημείο στους Οθωμανούς. Κάποιες φορές, έρχονταν σε συμβιβασμό υπογράφοντας συνθήκες, ενώ ο ελλαδικός χώρος και οι εξεγερμένοι πλήρωναν με το αίμα τους, την ανυποταξία απέναντι στην οθωμανική αυτοκρατορία. Ο Θ. Κολοκοτρώνης για τους διωγμούς, στους οποίους αναφερόμαστε, γράφει ότι η απόφαση για την εκκαθάρισή τους ήταν ύστερα από αίτημα της Γαλλίας προς την **Υψηλή Πύλη**, για να μην υπάρξει πιθανότητα επαναστατικού αναβρασμού εξ αιτίας και του επικείμενου ρωσο-οθωμανικού πολέμου: «*διά τί μία ἡμέρα εἰμποροῦν νά κάμουν ἐπανάστασιν*».[3]

Δεν θα μπορούσε, φυσικά, να είναι επιτυχημένη η εκκαθάριση των κλεφτών, εάν δεν συνέβαλλε η εκκλησία μαζί με την διοίκηση. Το αφοριστικό φιρμάνι του πατριαρχείου, έπαιξε τον καταλυτικότερο ρόλο για την εξόντωση των κλεφτών. Ο αφορισμός των κλεφτών και ο ελλοχεύων κίνδυνος του αφορισμού σε όποιον τους βοηθούσε, διέρρηξε επιτυχώς τις μέχρι πρότινος σχέσεις του κόσμου με την κλεφτουριά. Αυτός υπήρξε και ο καθοριστικός παράγων της εξόντωσης των κλεφτών με την συνέργεια του κόσμου, ο οποίος υπάκουσε στις διαταγές του **Μορά Βαλεσή Οσμάν.**[4]

Ο αφορισμός από τον Πατριάρχη Καλλίνικο είχε ως ακολούθως:

Καλλίνικος ἐλεῳ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

«Θεοφιλέστατε ἀρχιεπίσκοπε Δημητζάνης, ἐν ἁγίῳ πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν μετριότατος, κυρ

προνοῆται πάντοτε διὰ τὴν ἡσυχίαν καὶ καλὴν κατάστασιν ὅλων τῶν ὑπηκόων καὶ ῥαγιάδων μὲ τὸ νὰ ἐπαγρυπνῇ καὶ προστάζῃ μὲ πᾶσαν δύναμιν ὅλους τοὺς ἡγεμόνας καὶ κυβερνήτας, ὁπόσα ἁρμόζουν εἰς ἐξολόθρευσιν καὶ τέλειον ἀφανισμὸν τῶν κακοποιῶν ἀνθρώπων. Πολλὲς φορὲς καὶ ἡμεῖς μὲ ὑψηλὴν προσκυνητὴν προσταγὴν ἐγράψαμεν καὶ εἰς τὴν ἀρχιερωσύνην σου καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς συναδέλφους ἀρχιερεῖς τοῦ Μωρέως καὶ εἰς ἄλλους ἡγουμένους... φανερώνοντας εἰς ὅλους πατρικῶς τὰ πρέποντα εἰς ἐσᾶς καὶ τὰ συμφέροντα... νὰ ἐμποδίζετε μὲ κάθε τρόπον καὶ μὲ ὅλην σας τὴν δύναμιν κάθε κίνημα ὅπου εἶναι ἐναντίον εἰς τάς βασιλικὰς προσταγάς. Καὶ κατὰ τὸ πάρον ἐβεβαιώθη τὸ ὑψηλὸν δοβλέτι, ὅτι πολλοὶ κακοποιοὶ κλέπται ἀπὸ τοὺς ἰδίους Μωραΐτας παραφυλάττουν καὶ σκοτώνουν κρυφίως καὶ αὐθαδῶς μὲ ὅπλα καὶ ἅρματα ἀντιστέκονται κατὰ τῶν σεϊμανίδων. Δι' αὐτὰς λοιπὸν τὰς προφάσεις καὶ τὰ κάτω ὅπου ἀκολουθοῦν ἰδοὺ κεφαλαιωδῶς καταγράφωμεν εἰς τὴν παροῦσαν ἡμῶν ἐπιστολὴν καὶ ἀκούσατε: α) κεφάλαιον: Προστάζει ὅτι εἰς ὁποῖον χωρίον ἢ τζιφλίκι εὐθὺς ὅπου φανῶσιν οἱ κλέπται, οἱ προεστῶτες καὶ δημογέροντες ἐκείνων τῶν χωρίων φανερώνοντες εἰς τοὺς κοτζαμπασίδες τοῦ καζᾶ... ἔχουν χρέος χωρὶς ἀργοπορίαν νὰ πιάνωσιν τοὺς τοιούτους κλέπτας... καὶ νὰ τοὺς δίδωσιν εἰς τὸν βοϊβόνδα καὶ τὸν ζαπίτην... διὰ νὰ λάβουν τὰ ἐπίχειρα τῆς κακίας των.

β) κεφάλαιον. Ὅλοι οἱ κοτζαμπασίδες... ἔχουσι χρέος νὰ βάλλουν ὅλους τοὺς εὑρισκομένους ῥαγιάδες εἰς τὰ χωρία καὶ τὰ τσιφλίκια εἰς τοὺς ἀναμεταξύτους κεφιλεμέδες, ὥστε νὰ ὑπόσχεται ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλον... ὁποῖος ἀπὸ τοὺς ῥαγιάδες ἤθελε φανῇ κλέπτης καὶ κακοποιός, ὁ μητροπολίτης ἐκεῖνος ὅπου ὁρίζει τὸν καζᾶ, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἐνγένουν οἱ κλέπται, θέλει ἀποδιωχθεῖ ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν του καὶ νὰ μὴν πέρνη ποτὲ ἄλλην ἐπαρχίαν... νὰ προσπαθήσετε διὰ τὴν ἀκριβεστάτην διαφύλαξιν τῶν προσταζομένων... ἀνίσως, ὅμως, καθένας ἀπὸ σᾶς δὲν ἤθελε παύσῃ ἀπὸ τάς τοιαύτας κακίας καὶ πονηρίας ὑπάρχωσιν ἀφωρισμενοι, κατηραμένοι καὶ ἀσυγχώρητοι, καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτοι καὶ τυμπανιαῖοι

Γιώργας από τον Αετό. Για λόγους χώρου, στα πλαίσια ενός άρθρου, παραθέτουμε δύο διαφορετικές πηγές, που μπορεί κάποιος να διαβάσει το χρονικό του κατατρεγμού. Ένας από αυτούς που περιγράφουν το χρονικό της καταδίωξης είναι και ο Θ. Κολοκοτρώνης στο «*Διήγησις συμβάντων της ελληνικής φυλής από τα 1770 – 1856*», Αθήναι 1846 σελ. 10, ενώ υπάρχει και η εκδοχή του Βλαχογιάννη βασισμένη σε πηγές «*Οι κλέφτες του Μοριά*» από την 151 σελίδα και μετά.

Ένα γεγονός που αποτελεί σταθμό στα συμβάντα του κατατρεγμού, κι αξίζει να αναφερθεί διότι εντατικοποίησε περαιτέρω την εξόντωση των κλεφτών, ήταν τα όσα συνέβησαν στα **Βέρβαινα**, σύμφωνα με τα οποία όταν ο Θ. Κολοκοτρώνης μαζί με τους υπόλοιπους έφτασαν κατατρεγμένοι και πεινασμένοι στο κεφαλοχώρι, οι προεστοί αρνήθηκαν να τους προσφέρουν οποιαδήποτε βοήθεια, λέγοντάς τους ότι: «*ἔχομε βόλια καὶ μπαροῦτι γιὰ τοὺς κλέφτες καὶ ἐπήγαμε καὶ τοὺς χαλάσαμε*».[5]

Δίκτυα υποστήριξης και αλληλοεισπηδήσεις

Στο σημείο αυτό να πούμε λίγα πράγματα και για τα δίκτυα στήριξης, που σχημάτιζαν οι κλέφτες.

Τα τοπικά δίκτυα υποστήριξης, λοιπόν, από το 1780 και έπειτα αποδυναμώνονται. Οι λόγοι που συμβαίνει αυτό είναι πολλοί· επιγραμματικά μπορούμε να αναφέρουμε το γεγονός πως, οι υπόδουλοι σε κάποιο βαθμό, δεν θέλουν πλέον να τους προστατεύσουν, καθώς απειλούνται με θάνατο ή αφορισμό, αλλά και γιατί σε αρκετές περιπτώσεις έχουν δεχθεί επιθέσεις από κλέφτες.

Ας εξηγήσουμε, όμως και τον όρο **κάπος**, τις εναλλαγές καθώς και τον ρόλο που αυτός διαδραμάτιζε στα πλαίσια των καθηκόντων του.

Όπως ήδη έχουμε αναφέρει, ο αρματωλός και το αρματωλίκι δεν βρήκε θέση στην επικράτεια του Μωριά. Οι διαφορές ανάμεσα στον **κάπο** και τον **αρματωλό** είναι τεράστιες· οι κύριες ήταν οι εξής. Ο **αρματωλός** ήταν **κλέφτης**, που τελικά γονάτιζε στον σουλτάνο, στη λεγόμενη Υψηλή Πύλη. Αφού συνέβαινε αυτό, υπήρχε μια διαδικασία νομιμοποίησης του από τον κάδη κλπ. Ως ανταμοιβή για το σπάσιμο της μέσης και την κάμψη του αυχένα, ο **πρώην κλέφτης** και **νυν** αρματωλός μαζί με την ομάδα του έπαιρναν υπό τον έλεγχο τους μια ορισμένη περιοχή, το λεγόμενο **αρματωλίκι**.

Ο αρματωλός, διοικητικά ομοίαζε με τον **κοτζαμπάση**, μιας και δεν έδινε λόγο παρά

απέναντι στην οθωμανική αυτοκρατορία. Ο Θ. Κολοκοτρώνης για τους διωγμούς, στους οποίους αναφερόμαστε, γράφει ότι η απόφαση για την εκκαθάρισή τους ήταν ύστερα από αίτημα της Γαλλίας προς την **Υψηλή Πύλη**, για να μην υπάρξει πιθανότητα επαναστατικού αναβρασμού εξ αιτίας και του επικείμενου ρωσο-οθωμανικού πολέμου: «*διά τί μία ἡμέρα εἰμποροῦν νά κάμουν ἐπανάστασιν*».[3]

Δεν θα μπορούσε, φυσικά, να είναι επιτυχημένη η εκκαθάριση των κλεφτών, εάν δεν συνέβαλλε η εκκλησία μαζί με την διοίκηση. Το αφοριστικό φιρμάνι του πατριαρχείου, έπαιξε τον καταλυτικότερο ρόλο για την εξόντωση των κλεφτών. Ο αφορισμός των κλεφτών και ο ελλοχεύων κίνδυνος του αφορισμού σε όποιον τους βοηθούσε, διέρρηξε επιτυχώς τις μέχρι πρότινος σχέσεις του κόσμου με την κλεφτουριά. Αυτός υπήρξε και ο καθοριστικός παράγων της εξόντωσης των κλεφτών με την συνέργεια του κόσμου, ο οποίος υπάκουσε στις διαταγές του **Μορά Βαλεσή Οσμάν.**[4]

Ο αφορισμός από τον Πατριάρχη Καλλίνικο είχε ως ακολούθως:

Καλλίνικος ἐλεῳ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

«Θεοφιλέστατε ἀρχιεπίσκοπε Δημητζάνης, ἐν ἁγίῳ πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν μετριότατος, κυρ δοβλέτι, ότι πολλοί κακοποιοί κλέπται από τοὺς ἰδίους Μωραΐτας παραφυλάττουν καὶ σκοτώνουν κρυφίως καὶ αὐθαδῶς μὲ ὅπλα καὶ ἅρματα ἀντιστέκονται κατὰ τῶν σεϊμανίδων. Δι' αὐτὰς λοιπὸν τὰς προφάσεις καὶ τὰ κάτω ὅπου ἀκολουθοῦν ἰδοὺ κεφαλαιωδῶς καταγράφωμεν εἰς τὴν παροῦσαν ἡμῶν ἐπιστολὴν καὶ ἀκούσατε: α) κεφάλαιον: Προστάζει ὅτι εἰς ὁποῖον χωρίον ἢ τζιφλίκι εὐθὺς ὅπου φανῶσιν οἱ κλέπται, οἱ προεστῶτες καὶ δημογέροντες ἐκείνων τῶν χωρίων φανερώνοντες εἰς τοὺς κοτζαμπασίδες τοῦ καζά... ἔχουν χρέος χωρὶς ἀργοπορίαν νὰ πιάνωσιν τοὺς τοιούτους κλέπτας... καὶ νὰ τοὺς δίδωσιν εἰς τὸν βοϊβόνδα καὶ τὸν ζαπίτην... διὰ νὰ λάβουν τὰ ἐπίχειρα τῆς κακίας των.

β) κεφάλαιον. Ὅλοι οἱ κοτζαμπασίδες... ἔχουσι χρέος νὰ βάλλουν ὅλους τοὺς εὑρισκομένους ῥαγιάδες εἰς τὰ χωρία καὶ τὰ τσιφλίκια εἰς τοὺς ἀναμεταξύτους κεφιλεμέδες, ὥστε νὰ ὑπόσχεται ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλον... ὁποῖος ἀπὸ τοὺς ῥαγιάδες ἤθελε φανῇ κλέπτης καὶ κακοποιός, ὁ μητροπολίτης ἐκεῖνος ὅπου ὁρίζει τὸν καζά, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἐνγένουν οἱ κλέπται, θέλει ἀποδιωχθεῖ ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν του καὶ νὰ μὴν πέρνῃ ποτὲ ἄλλην ἐπαρχίαν... νὰ προσπαθήσετε διὰ τὴν ἀκριβεστάτην διαφύλαξιν τῶν προσταζομένων... ἀνίσως, ὅμως, καθένας ἀπὸ σᾶς δὲν ἤθελε παύσῃ ἀπὸ τάς τοιαύτας κακίας καὶ πονηρίας ὑπάρχωσιν ἀφωρισμενοι, κατηραμένοι καὶ ἀσυγχώρητοι, καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτοι καὶ τυμπανιαῖοι καὶ πάσαις ταῖς πατριαρχικαῖς καὶ συνοδικαῖς ἄραις ὑπεύθυνοι καὶ ἔνοχοι τοῦ πυρὸς τῆς γεένης και τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι ὑπόδικοι».

1805 ὀκτωβρίου 25

Ὑπεγράφη συνοδικῶς ἐπάνωθεν τοῦ ἱεροῦ θυσιαστηρίου παρὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος καὶ πάντων τῶν συναδέλφων ἁγίων ἀρχιερέων.

Ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Καλλίνικος ἀποφαίνεται».

3. Κ. Κολοκοτρώνης «Διήγησις συμβάντων της ελληνικής φυλής από τα 1770 - 1856», Αθήναι 1846, σελ. 16.

4. Φραντζής Αμβρόσιος «Επιτομή της ιστορίας της αναγεννηθείσης Ελλάδος αρχόμενη από του έτους 1715 και λήγουσα 1837, Εν Αθήναις 1839, τομ Α΄ σελ 41, Δημήτρης Καμπούρογλου, Αρματωλοί και κλέφτες, εκδ. Άγκυρα, Αθήνα 1916, σ. 94 - 95. Πιπινέλη «πολιτική ιστορία της επαναστάσεως» σελ. 47, Τάκη Χ. Κανδηλώρου «Ο Αρματολισμός της Πελοποννήσου» σελ. 360.

ντων της ελληνικής φυλής από τα 1770 – 1856», Αθήναι 1846 σελ. 10, ενώ υπάρχει και η εκδοχή του Βλαχογιάννη βασισμένη σε πηγές «*Οι κλέφτες του Μοριά*» από την 151 σελίδα και μετά.

Ένα γεγονός που αποτελεί σταθμό στα συμβάντα του κατατρεγμού, κι αξίζει να αναφερθεί διότι εντατικοποίησε περαιτέρω την εξόντωση των κλεφτών, ήταν τα όσα συνέβησαν στα **Βέρβαινα**, σύμφωνα με τα οποία όταν ο Θ. Κολοκοτρώνης μαζί με τους υπόλοιπους έφτασαν κατατρεγμένοι και πεινασμένοι στο κεφαλοχώρι, οι προεστοί αρνήθηκαν να τους προσφέρουν οποιαδήποτε βοήθεια, λέγοντάς τους ότι: «*έχομε βόλια καὶ μπαροῦτι γιὰ τοὺς κλέφτες καὶ ἐπήγαμε καὶ τοὺς χαλάσαμε*».[5]

Δίκτυα υποστήριξης και αλληλοεισπηδήσεις

Στο σημείο αυτό να πούμε λίγα πράγματα και για τα δίκτυα στήριξης, που σχημάτιζαν οι κλέφτες.

Κατ' αρχήν τα δίκτυα αυτά δημιουργούνταν με σχέσεις συγγένειας, δηλαδή, αδελφοποιήσεις, κουμπαριές, βαπτίσεις και γάμους που πραγματοποιούνταν σε μοναστήρια. Οι σχέσεις αυτές, γίνονταν ανάμεσα σε κλέφτες και ισχυρούς κατά κύριο λόγο παράγοντες του εκάστοτε τόπου. Έτσι, βλέπουμε να σχηματοποιείται ένα πλέγμα σχέσεων ανάμεσα σε κυνηγούς και ή αφορισμό, αλλά και γιατί σε αρκετές περιπτώσεις έχουν δεχθεί επιθέσεις από κλέφτες.

Ας εξηγήσουμε, όμως και τον όρο ***κάπος***, τις εναλλαγές καθώς και τον ρόλο που αυτός διαδραμάτιζε στα πλαίσια των καθηκόντων του.

Όπως ήδη έχουμε αναφέρει, ο αρματωλός και το αρματωλίκι δεν βρήκε θέση στην επικράτεια του Μωριά. Οι διαφορές ανάμεσα στον ***κάπο*** και τον ***αρματωλό*** είναι τεράστιες˙ οι κύριες ήταν οι εξής. Ο ***αρματωλός*** ήταν ***κλέφτης***, που τελικά γονάτιζε στον σουλτάνο, στη λεγόμενη Υψηλή Πύλη. Αφού συνέβαινε αυτό, υπήρχε μια διαδικασία νομιμοποίησης του από τον κάδη κλπ. Ως ανταμοιβή για το σπάσιμο της μέσης και την κάμψη του αυχένα, ο ***πρώην κλέφτης*** και ***νυν*** αρματωλός μαζί με την ομάδα του έπαιρναν υπό τον έλεγχο τους μια ορισμένη περιοχή, το λεγόμενο ***αρματωλίκι***.

Ο αρματωλός, διοικητικά ομοίαζε με τον ***κοτζαμπάση***, μιας και δεν έδινε λόγο παρά μόνο στην υψηλή πύλη. Από την άλλη μεριά, ο ***κάπος***, που υπήρξε θεσμός στον Μωριά ήταν διορισμένος απ' τον εκάστοτε κοτζαμπάση και δούλευε γι' αυτόν. Επικεφαλής των κάπων ή καπομπασήδων είναι ο αρχηγός, μιας μικρής συνήθως ομάδας, που όπως είπαμε βρίσκεται στη δούλεψη κάποιου εκ των κοτζαμπάσηδων. Οι πλέον γνωστοί από αυτούς ήταν οι ***Κ. Κολοκοτρώνης*** στην Κόρινθο, ο ***Κόλιας Πλαπού-***

5. Θ. Κολοκοτρώνης «Διήγησις συμβάντων της ελληνικής φυλής από τα 1770-1856» Αθήναι 1846 σελ. 17.

συνέχεια στη σελ. 10

τας με τα παιδιά του, ο ***Αναγνωσταράς***, οι ***Πετμεζάδες***, ο ***Γιώργας***, ο ***Ζαχαριάς*** κ.ά. Ο ***Βλαχογιάννης*** περιγράφει τον ρόλο τους ως εξής: «*άγροφυλάκων [...] πιάναν τοὺς μικροκλέφτες, τοὺς κακοπληρωτὲς τῶν φόρων καὶ ἄλλα τέτοια. Ἀπό τήν τυφλήν ὑπακοή καί ταπεινότητα ποὺ δεῖχναν οἱ Κάποι στοὺς προύχοντες φαίνεται πὼς ἀπὸ κείνους ἦταν κρεμασμένοι*».[6]

Στην πραγματικότητα, λοιπόν, παρατηρούμε την ευκολία με την οποία μεταπηδούν οι περήφανοι κλέφτες σε υπηρέτες κάπους και τούμπαλιν, ιδιαίτερα, όταν οι σχέσεις τους με την τοπική εξουσία εξομαλυνόταν. Φυσικά, ως αυθεντίες στον χειρισμό των όπλων ήταν απαραίτητοι για τους κοτζαμπάσηδες, λειτουργούσαν ως ένα είδος σωματοφυλακής, προσφέροντας προστασία, για τις μεταξύ τους διαφορές και σχετικά με την είσπραξη ή την ενοικίαση των φόρων. Συνήθης πρακτική, για τη δολοφονία ξακουστών κλεφτών ήταν η ανάθεση καπηλικιών, από τους κοτζαμπάσηδες ή αρματολικιών από τον πασά. Οι κλέφτες, αν αντιλαμβάνονταν την πλεκτάνη, όπως ο ***Κολοκοτρώνης***, ξαναέπαιρναν τα βουνά διεκδικώντας την προηγούμενη θέση τους.

Ο ***Φραντζής***, για τα μέσα που χρησιμοποιούσαν οι προύχοντες, αναφέρει ότι: «*Ἐνίοτε ἐγένετο καί ἀπάται ἐκ μέρους τινῶν ἐκ τῶν κατά τάς ἐπαρχίας προεστώτων διά νά τούς δολοφονήσωσι* (τους κλέφτες) *κατ΄ ἐξοχήν δέ ὅταν διώριζαν του «κλέπτας Κάπους ή Καποπασίδες»*. Το ίδιο ομολογεί και ο Παπατσώνης, όταν γράφει πως «*ὁ Πασιᾶς διά προτροπῆς τῶν προεστῶν τούς διώριζεν ἀρματωλούς ὅλους τούτους μέ σκοπόν νά τούς βάλουν είς τό χέρι διά πλαγίων μέσων, νά τούς φονεύσῃ ἀλλ΄ αὐτοί συσσωματωμένοι περιεφέροντο*».[7]

Σε σχέση με αυτήν την πραγματικότητα

και στην απαγωγή του ***πρωτοσύγκελλου Ανδριανόπουλου***, την οποία εν συντομία εκθέσαμε παραπάνω. Αν και το γεγονός της απαγωγής δεν περιποιεί τιμή, καθώς και η χρονική στιγμή κατά την οποίαν επελέχθη να γίνει αυτό και φυσικά τα κίνητρα, που ήταν τα χρήματα, παρ' όλα αυτά θα ήταν υπερβολή να ισχυριστούμε ότι αποτέλεσε και το κύριο αίτιο του διωγμού των κλεφτών. Ήταν μια καλή αφορμή για το πλέγμα εξουσίας. Το συγκεκριμένο επιχείρημα διέπεται από μερικότητα, αναλήθεια και φυσικά εκπορεύεται από δόλια κίνητρα.

Όσοι, πάλι, από τους παλαιότερους ιστορικούς προέβησαν στον ισχυρισμό ότι η αιτία για τον κατατρεγμό της κλεφτουριάς υπήρξε η αντιπαράθεση με την οθωμανική αυτοκρατορία και η υπεράσπιση των υποδούλων σε αυτήν ανθρώπων, δεν συμπορεύονται με την αλήθεια.

Οι διαδρομές που ακολουθούν και τα δύο ρεύματα των ιστορικών, αν και διαφορετικές συγκλίνουν στην δολιότητα του σκοπού τους. Τα αίτια, της εξόντωσης των κλεφτών του Μωριά ήταν κυρίως πολιτικά –εξ ού και βλέπουμε την εμφανή συνεργασία υψηλής Πύλης, κλήρου και κοτζαμπάσηδων– αν και αποτελούν ένα περίπλοκο πλέγμα από λόγους που οδήγησαν στην απόφαση αυτή.

Γεμάτοι προκατάληψη και θεοφοβούμενοι λοιπόν; Παρά το γεγονός, ότι ο αφορισμός του Πατριαρχείου έπαιξε καταλυτικό ρόλο, ένα ζήτημα που προκύπτει είναι γιατί δεν περιορίστηκε ο απλός κόσμος στο να μην τους παρέχει τροφή, στέγη κ.λπ., αλλά συσπειρώθηκαν γύρω από Οθωμανούς, κοτζαμπάσηδες και ρίσκαραν τη ζωή τους για να τους καταδιώξουν κι εκείνοι; Προφανώς και δεν ήταν τα πράγματα τόσο καλά μεταξύ των κλεφτών και μερίδας των

τιά, ἐκτός ἀπό σπάνιες περιπτώσεις, νά ἐπιτεθοῦν σέ κανέναν πλούσιο Ἕλληνα προεστό καί ἀκόμη σπανιότερα σέ Τοῦρκο ἀγᾶ. Ἡ καταστροφή ἐλληνικῶν χωριῶν, ἡ ληστεία Ἑλλήνων κληρικῶν, ὁ βιασμός Ἑλληνίδων, ἡ δολοφονία ἑνός παιδόπουλου καί ἡ ἀπελευθέρωση ἄλλου Ἑλληνόπουλου, ὕστερα ἀπό τήν καταβολή λύτρων, εἶναι τά θέματα τῶν τραγουδιῶν του Ζαχαριά».[8]

Κι άλλοι είναι οι ξένοι περιηγητές που καταγράφουν ληστείες, απαγωγές λεηλασίες κ.λπ.[9] Ο κληρικός ***Αμβρόσιος Φραντζής***, ήταν αυτόπτης μάρτυρας τού περίφημου χαλασμού των κλεφτών: «Οθωμανοί και έλληνες κυνηγούσαν τους κλέφτες στα βουνά, στα δάση, στις σπηλιές και όσους συλλάμβαναν ζωντανούς, άλλους κρεμούσαν στην αγχόνη, άλλους τους έψηναν στη σούβλα κι άλλους τους έσχιζαν στα τέσσερα και τους κρεμούσαν στους δημόσιους

φτών, πέραν του συνήθους, σε ανάλογες καταστάσεις, γεγονότος, το να προστρέχουν, δηλαδή, και να συντάσσονται με το μέρος του εκάστοτε ισχυρού.

Όπως, επίσης, κλέφτες ήταν αυτοί οι οποίοι είχαν σαφή απελευθερωτικό προσανατολισμό, αλλά κλέφτες ήταν και εκείνοι οι οποίοι δρούσαν με ιδιοτέλεια και χωρίς να διαθέτουν το απόθεμα για κάποια οράματα ενός αλλοιώτικου και απελευθερωμένου τρόπου ζωής, τόσον γι' αυτούς όσο και για τους άλλους.

Υπάρχουν, λοιπόν, αυτοί που ανενδοίαστα εκθειάζουν τους κλέφτες, όπως υπάρχουν και εκείνοι οι οποίοι δεν βρίσκουν σε αυτούς κάτι το ουσιαστικό και ανταγωνιστικό προς την εξουσία των Οθωμανών.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα των τελευταίων είναι ο μεγαλοπρούχοντας Κανέλλος Δεληγιάννης ο οποίος στα απομνημο-

Στην πραγματικότητα, λοιπόν, παρατηρούμε την ευκολία με την οποία μεταπηδούν οι περήφανοι κλέφτες σε υπηρέτες κάπους και τούμπαλιν, ιδιαίτερα, όταν οι σχέσεις τους με την τοπική εξουσία εξομαλυνόταν. Φυσικά, ως αυθεντίες στον χειρισμό των όπλων ήταν απαραίτητοι για τους κοτζαμπάσηδες, λειτουργούσαν ως ένα είδος σωματοφυλακής, προσφέροντας προστασία, για τις μεταξύ τους διαφορές και σχετικά με την είσπραξη ή την ενοικίαση των φόρων. Συνήθης πρακτική, για τη δολοφονία ξακουστών κλεφτών ήταν η ανάθεση καπηλικιών, από τους κοτζαμπάσηδες ή αρματολικιών από τον πασά. Οι κλέφτες, αν αντιλαμβάνονταν την πλεκτάνη, όπως ο ***Κολοκοτρώνης***, ξαναέπαιρναν τα βουνά διεκδικώντας την προηγούμενη θέση τους.

Ο ***Φραντζής***, για τα μέσα που χρησιμοποιούσαν οι προύχοντες, αναφέρει ότι: *«Ένίοτε έγένετο καί άπάται έκ μέρους τινῶν έκ τῶν κατά τάς έπαρχίας προεστώτων διά νά τούς δολοφονήσωσι* (τους κλέφτες) *κατ΄ έξοχήν δέ ὄταν διώριζαν του «κλέπτας Κάπους ή Καποπασίδες»*. Το ίδιο ομολογεί και ο Παπατσώνης, όταν γράφει πως *«ό Πασιᾶς διά προτροπῆς τῶν προεστῶν τούς διώριζεν άρματωλούς ὄλους τούτους μέ σκοπόν νά τούς βάλουν είς τό χέρι διά πλαγίων μέσων, νά τούς φονεύσῃ άλλ΄ αὐτοί συσσωματωμένοι περιεφέροντο»*.[7]

Σε σχέση με αυτήν την πραγματικότητα ένα ερώτημα που προκύπτει είναι το εξής. Ο ***Κολοκοτρώνης***, πουθενά δεν αναφέρει ότι υπήρξε κάπος, που σημαίνει στη δούλεψη κάποιου ***κοτζάμπαση***, αλλά χρησιμοποιεί τον όρο ***αρματωλός***, που ναι μεν τον φέρνει αναλογικά πάντα σε ίση θέση με τον κοτζάμπαση, αλλά τον κάνει ταυτόχρονα υπηρέτη του σουλτάνου.

Τα αίτια του χαλασμού και η δράση των κλεφτών

Κάποιοι, νεοφερμένοι κυρίως ιστορικοί αποδίδουν την ευθύνη της εξόντωσης των κλεφτών του Μωριά στον ***Κολοκοτρώνη*** των κλεφτών. Ήταν μια καλή αφορμή για το πλέγμα εξουσίας. Το συγκεκριμένο επιχείρημα διέπεται από μερικότητα, αναλήθεια και φυσικά εκπορεύεται από δόλια κίνητρα.

Όσοι, πάλι, από τους παλαιότερους ιστορικούς προέβησαν στον ισχυρισμό ότι η αιτία για τον κατατρεγμό της κλεφτουριάς υπήρξε η αντιπαράθεση με την οθωμανική αυτοκρατορία και η υπεράσπιση των υποδούλων σε αυτήν ανθρώπων, δεν συμπορεύονται με την αλήθεια.

Οι διαδρομές που ακολουθούν και τα δύο ρεύματα των ιστορικών, αν και διαφορετικές συγκλίνουν στην δολιότητα του σκοπού τους. Τα αίτια, της εξόντωσης των κλεφτών του Μωριά ήταν κυρίως πολιτικά –εξ ού και βλέπουμε την εμφανή συνεργασία υψηλής Πύλης, κλήρου και κοτζαμπάσηδων– αν και αποτελούν ένα περίπλοκο πλέγμα από λόγους που οδήγησαν στην απόφαση αυτή.

Γεμάτοι προκατάληψη και θεοφοβούμενοι λοιπόν; Παρά το γεγονός, ότι ο αφορισμός του Πατριαρχείου έπαιξε καταλυτικό ρόλο, ένα ζήτημα που προκύπτει είναι γιατί δεν περιορίστηκε ο απλός κόσμος στο να μην τους παρέχει τροφή, στέγη κ.λπ., αλλά συσπειρώθηκαν γύρω από Οθωμανούς, κοτζαμπάσηδες και ρίσκαραν τη ζωή τους για να τους καταδιώξουν κι εκείνοι; Προφανώς και δεν ήταν τα πράγματα τόσο καλά μεταξύ των κλεφτών και μερίδας των υποδούλων κατοίκων του Μωριά.

Στο σημείο αυτό θα παραθέσουμε κάποιες μαρτυρίες που κατέγραψαν ξένοι περιηγητές για τους κλέφτες.

«Ακουστοί κλέφτες τού Μωριᾶ κατά την προ τού '21 εποχή ήταν η οικογένεια τού Κολοκοτρώνη. Έκαναν πολλές καταστροφές και σκότωσαν κόσμο. Ο Θ. Κολοκοτρώνης σε ηλικία 15 ετών κατατάχτηκε στην ομάδα κλεφτών τού θείου του. Επί χρόνια ζούσε άτακτο βίο «τρεφόμενος δια ληστείας, πότε στεγαζόμενος από την εκδίκησιν των εχθρών του αναλαμβάνων υπηρεσίαν χωροφύλακος πλησίον ενός προκρίτου ή ηγουμένου.

Αλλ΄ οι έλληνες αγρότες τού Μωρέος τόσον κατεβασανίσθησαν τέλος από την αρπακτικότητα και σκληρότητα των κλε-

Κι άλλοι είναι οι ξένοι περιηγητές που κα- κάποια οράματα ενός αλλοιώτικου και

ταγράφουν ληστείες, απαγωγές λεηλασίες κ.λπ.[9] Ο κληρικός ***Αμβρόσιος Φραντζής***, ήταν αυτόπτης μάρτυρας τού περίφημου χαλασμού των κλεφτών: «Οθωμανοί και έλληνες κυνηγούσαν τους κλέφτες στα βουνά, στα δάση, στις σπηλιές και όσους συλλάμβαναν ζωντανούς, άλλους κρεμούσαν στην αγχόνη, άλλους τους έψηναν στη σούβλα κι άλλους τους έσχιζαν στα τέσσερα και τους κρεμούσαν στους δημόσιους δρόμους».

Αναμφίβολα οι κλέφτες δεν αποτελούσαν μία κατηγορία του πληθυσμού με ενιαία χαρακτηριστικά. Ωστόσο, παρά τα όσα επαινετικά έχουν αναφερθεί για αυτούς δεν θα πρέπει να παραληφθούν και εκείνες, οι όχι λίγες, εκδηλώσεις βαρβαρότητας εκ μέρους κλέφτικων μπουλουκιών, οι οποίες κατευθύνονταν εναντίον και των φτωχών ραγιάδων. Είναι αλήθεια ότι κλέφτες ήταν εκείνοι οι οποίοι προτιμούσαν να υποστούν στερήσεις και να μην διανοηθούν να βλάψουν τους ραγιάδες, αλλά κλέφτες ήταν και αυτοί που στερούσαν από τον φτωχό χωριάτη τον επιούσιο για να ωφεληθούν. Αυτός είναι ένας από τους λόγους για τους οποίους ένα μέρος

απελευθερωμένου τρόπου ζωής, τόσον γι' αυτούς όσο και για τους άλλους.

Υπάρχουν, λοιπόν, αυτοί που ανενδοίαστα εκθειάζουν τους κλέφτες, όπως υπάρχουν και εκείνοι οι οποίοι δεν βρίσκουν σε αυτούς κάτι το ουσιαστικό και ανταγωνιστικό προς την εξουσία των Οθωμανών.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα των τελευταίων είναι ο μεγαλοπρούχοντας Κανέλλος Δεληγιάννης ο οποίος στα απομνημονεύματά του καταφέρεται με μίσος τόσο κατά των κλεφτών όσο και κατά των αρματωλών. Για τους δε πρώτους γράφει προκλητικά: *«Προκαλῶ, λοιπόν, αὐτούς τούς λέγοντας καί γράφοντας νά άποφανθοῦν, είς ποίαν έποχήν, είς ποίαν έπαρχίαν, είς ποῖον χωρίον, είς ποῖον μέρος έτόλμησαν ποτέ οί κλέπται νά προσβάλουν, να φονεύσουν ἤ νά βλάψουν ἔνα Τοῦρκον; Ούδέποτε συνέβη ἤ ήκούσθη τὸ τοιοῦτον!»*.[10]

Τα γεγονότα, βεβαίως, γελοιοποιούν τον Δεληγιάννη, αλλά ποιός νοιάζεται; Ο μεγαλοπρούχοντας και η φάρα του προφανώς δεν τα πήγαιναν καλά με τους κλέφτες.

Το συσταθέν, μετά την επανάσταση, ελλαδικό κράτος προφανώς εκμεταλλεύθηκε την δράση των κλεφτών πριν και κατά την

---

6. Γιάννης Βλαχογιάννης, Κλέφτες του Μοριά. Μελέτη ιστορική από νέες πηγές βγαλμένη

νη, όπως ο **Κολοκοτρώνης**, ξαναέπαιρναν τα βουνά διεκδικώντας την προηγούμενη θέση τους.

Ο ***Φραντζής***, για τα μέσα που χρησιμοποιούσαν οι πρoύχοντες, αναφέρει ότι: *«Ἐνίοτε ἐγένετο καὶ ἀπάται ἐκ μέρους τινῶν ἐκ τῶν κατὰ τὰς ἐπαρχίας προεστώτων διά νά τούς δολοφονήσωσι* (τους κλέφτες) *κατ΄ ἐξοχήν δέ ὅταν διώριζαν του «κλέπτας Κάπους ή Καποπασίδες»*. Το ίδιο ομολογεί και ο Παπατσώνης, όταν γράφει πως *«ὁ Πασιᾶς διά προτροπῆς τῶν προεστῶν τούς διώριζεν ἁρματωλούς ὅλους τούτους μέ σκοπόν νά τούς βάλουν εἰς τό χέρι διά πλαγίων μέσων, νά τούς φονεύσῃ ἀλλ΄ αὐτοί συσσωματωμένοι περιεφέροντο»*.[7]

Σε σχέση με αυτήν την πραγματικότητα ένα ερώτημα που προκύπτει είναι το εξής. Ο ***Κολοκοτρώνης***, πουθενά δεν αναφέρει ότι υπήρξε κάπος, που σημαίνει στη δούλεψη κάποιου ***κοτζάμπαση***, αλλά χρησιμοποιεί τον όρο ***αρματωλός***, που ναι μεν τον φέρνει αναλογικά πάντα σε ίση θέση με τον κοτζάμπαση, αλλά τον κάνει ταυτόχρονα υπηρέτη του σουλτάνου.

Τα αίτια του χαλασμού και η δράση των κλεφτών

Κάποιοι, νεοφερμένοι κυρίως ιστορικοί αποδίδουν την ευθύνη της εξόντωσης των κλεφτών του Μωριά στον ***Κολοκοτρώνη*** κλεφτών του Μωριά ήταν κυρίως πολιτικά –εξ ού και βλέπουμε την εμφανή συνεργασία υψηλής Πύλης, κλήρου και κοτζαμπάσηδων– αν και αποτελούν ένα περίπλοκο πλέγμα από λόγους που οδήγησαν στην απόφαση αυτή.

Γεμάτοι προκατάληψη και θεοφοβούμενοι λοιπόν; Παρά το γεγονός, ότι ο αφορισμός του Πατριαρχείου έπαιξε καταλυτικό ρόλο, ένα ζήτημα που προκύπτει είναι γιατί δεν περιορίστηκε ο απλός κόσμος στο να μην τους παρέχει τροφή, στέγη κ.λπ., αλλά συσπειρώθηκαν γύρω από Οθωμανούς, κοτζαμπάσηδες και ρίσκαραν τη ζωή τους για να τους καταδιώξουν κι εκείνοι; Προφανώς και δεν ήταν τα πράγματα τόσο καλά μεταξύ των κλεφτών και μερίδας των υποδούλων κατοίκων του Μωριά.

Στο σημείο αυτό θα παραθέσουμε κάποιες μαρτυρίες που κατέγραψαν ξένοι περιηγητές για τους κλέφτες.

«Ακουστοί κλέφτες τού Μωριᾶ κατά την προ τού ΄21 εποχή ήταν η οικογένεια τού Κολοκοτρώνη. Έκαναν πολλές καταστροφές και σκότωσαν κόσμο. Ο Θ. Κολοκοτρώνης σε ηλικία 15 ετών κατατάχτηκε στην ομάδα κλεφτών τού θείου του. Επί χρόνια ζούσε άτακτο βίο «τρεφόμενος δια ληστείας, πότε στεγαζόμενος από την εκδίκησιν των εχθρών του αναλαμβάνων υπηρεσίαν χωροφύλακος πλησίον ενός προκρίτου ή ηγουμένου.

Αλλ΄ οι έλληνες αγρότες τού Μωρέος τόσον κατεβασανίσθησαν τέλος από την αρπακτικότητα και σκληρότητα των κλεφτών, ώστε προσεκάλεσαν τους τούρκους να τους βοηθήσωσι προς καταδίωξίν των... Πολλοί εκ τής οικογενείας των Κολοκοτρωναίων εσφάγησαν. Αι συμμορίαι όλαι διελύθησαν και ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, μή ευρίσκων ασφάλειαν ούτε εις την Μάνην, έφυγεν εις τας Ιονίους Νήσους τω 1806».

[...]«οί κλέφτες τοῦ Μωριᾶ, ἐνῶ ζοῦσαν κατὰ κανόνα, εἰς βάρος τῶν φτωχῶν χριστιανῶν χωρικῶν, δὲν ἔκαναν τὴν ἀποκαταγράφουν ληστείες, απαγωγές λεηλασίες κ.λπ.[9] Ο κληρικός ***Αμβρόσιος Φραντζής***, ήταν αυτόπτης μάρτυρας τού περίφημου χαλασμού των κλεφτών: «Οθωμανοί και έλληνες κυνηγούσαν τους κλέφτες στα βουνά, στα δάση, στις σπηλιές και όσους συλλάμβαναν ζωντανούς, άλλους κρεμούσαν στην αγχόνη, άλλους τους έψηναν στη σούβλα κι άλλους τους έσχιζαν στα τέσσερα και τους κρεμούσαν στους δημόσιους δρόμους».

Αναμφίβολα οι κλέφτες δεν αποτελούσαν μία κατηγορία του πληθυσμού με ενιαία χαρακτηριστικά. Ωστόσο, παρά τα όσα επαινετικά έχουν αναφερθεί για αυτούς δεν θα πρέπει να παραληφθούν και εκείνες, οι όχι λίγες, εκδηλώσεις βαρβαρότητας εκ μέρους κλέφτικων μπουλουκιών, οι οποίες κατευθύνονταν εναντίον και των φτωχών ραγιάδων. Είναι αλήθεια ότι κλέφτες ήταν εκείνοι οι οποίοι προτιμούσαν να υποστούν στερήσεις και να μην διανοηθούν να βλάψουν τους ραγιάδες, αλλά κλέφτες ήταν και αυτοί που στερούσαν από τον φτωχό χωριάτη τον επιούσιο για να ωφεληθούν. Αυτός είναι ένας από τους λόγους για τους οποίους ένα μέρος των ραγιάδων στράφηκε εναντίον των κλεφτών απελευθερωμένου τρόπου ζωής, τόσον γι' αυτούς όσο και για τους άλλους.

Υπάρχουν, λοιπόν, αυτοί που ανενδοίαστα εκθειάζουν τους κλέφτες, όπως υπάρχουν και εκείνοι οι οποίοι δεν βρίσκουν σε αυτούς κάτι το ουσιαστικό και ανταγωνιστικό προς την εξουσία των Οθωμανών.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα των τελευταίων είναι ο μεγαλοπρούχοντας Κανέλλος Δεληγιάννης ο οποίος στα απομνημονεύματά του καταφέρεται με μίσος τόσο κατά των κλεφτών όσο και κατά των αρματωλών. Για τους δε πρώτους γράφει προκλητικά: *«Προκαλῶ, λοιπόν, αὐτοὺς τοὺς λέγοντας καὶ γράφοντας νὰ ἀποφανθοῦν, εἰς ποίαν ἐποχήν, εἰς ποίαν ἐπαρχίαν, εἰς ποῖον χωρίον, εἰς ποῖον μέρος ἐτόλμησαν ποτὲ οἱ κλέπται νὰ προσβάλουν, να φονεύσουν ἢ νὰ βλάψουν ἕνα Τοῦρκον; Οὐδέποτε συνέβη ἢ ἠκούσθη τὸ τοιοῦτον!»*.[10]

Τα γεγονότα, βεβαίως, γελοιοποιούν τον Δεληγιάννη, αλλά ποιός νοιάζεται; Ο μεγαλοπρούχοντας και η φάρα του προφανώς δεν τα πήγαιναν καλά με τους κλέφτες.

Το συσταθέν, μετά την επανάσταση, ελλαδικό κράτος προφανώς εκμεταλλεύθηκε την δράση των κλεφτών πριν και κατά την επανάσταση, εκθειάζοντάς τους για πολιτικούς και ιδεολογικούς λόγους και σκοπούς.

Ανάμεσα σ' αυτές τις δύο όψεις, θετικές ή αρνητικές, η αλήθεια δεν βρίσκεται στην μέση οδό, αλλά στην επίμονη και επίπονη διερεύνηση χωρίς αφορισμούς, αλλά και δίχως προσκολλήσεις.

Απάτσι

---

6. Γιάννης Βλαχογιάννης, Κλέφτες του Μοριά. Μελέτη ιστορική από νέες πηγές βγαλμένη 1717 - 1820, Πατριωτική χορηγία κ. Αλεξ. Πάλλη, Αθήνα 1935 σελ. 160-162.
7. Π. Παπατσώνης, Απομνημονεύματα από των χρόνων της Τουρκοκρατίας μέχρι της βασιλείας Γεωργίου Α΄, Βιβλιοθήκη Γενικών Αρχείων του Κράτους, Αθήνα 1960, σ. 34-35. Τάκη Χ. Κανδηλώρου «Ο Αρματολισμός της Πελοποννήσου» σελ 323-324 Μ. Οικονόμου «Ιστορικά ελληνικής παλιγγενεσίας ή ο ιερός των ελλήνων αγών» σελ. 48-49, Κ. Δεληγιάννης, Απομνημονεύματα, τ. Α΄, σ. 35-37, William Gell «Narrative of a journey in the Morea» σελ. 173.

8 Γεωργ. Φίνλεϋ: «Ιστορία τής ελληνικής επαναστάσεως», έκδ. «Ίδρυμα τής Βουλής των ελλήνων», Αθήνα, τ. Α΄, σελ. 202 και τ. Α΄, σ. 32.
9. W. M. Leake: «Travels in northern Greece», τ. IV, 262.
E. Dodwell: «A classical and topographical tour through Greece», τ. II, σελ. 59
Jacob Jonas Björnståhl το οδοιπορικό της Θεσσαλίας μετάφραση Μεσεβρινός 60-61 – 65-66, 69.

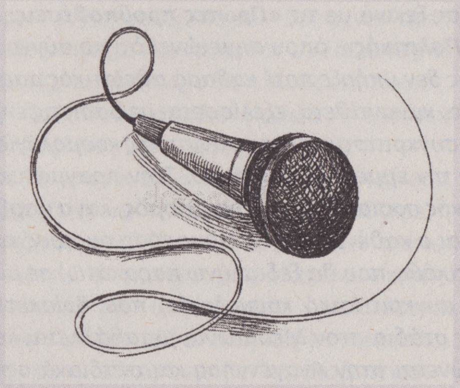
10. Κανέλλου Δεληγιάννη, Ἀπομνημονεύματα, ἐκδ. Γ. Τσουκαλᾶ, Ἀθῆναι 1957, Α΄, σελ. 45.

το οποίο εννοείται πως λέει αλήθειες και είναι πέρα για πέρα ζωντανό και δυνατό και πυροβολεί την κυβέρνηση με δυνατούς στίχους και ίσως να πυροδοτήσει και άλλες τέτοιες ενέργειες από άλλους καλλιτέχνες. Σαφώς είναι ένα αντιπολιτευτικό τραγούδι και όχι ένα τραγούδι που μπορεί να πιάσει και άλλες πτυχές που έχουν παίξει το ρόλο τους στην κοινωνική κατάντια του τελευταίου χρόνου. Ως αντιπολιτευτικό τραγούδι, λοιπόν, έκανε και κάνει την δουλειά που πρέπει: να ασκεί, δηλαδή, κριτική στον Μητσοτάκη, στα ελεγχόμενα από την Ν.Δ. ΜΜΕ και στα έμμισθα και άμισθα διαδικτυακά «γαλάζια τρολ». Αλλά κάτι λείπει. Λείπουν όλα τα κόμματα, που σαφώς δεν είναι όλα ίδια, καθώς το καθένα έχει τον ρόλο του, όχι μόνο σ' αυτό τον χρόνο, αλλά στον 10ετή και πλέον ξεπεσμό του κοινωνικού χώρου, όλοι έχουν μερίδιο στην κατάντια της ζωής και στον ξεπεσμό της σε επιβίωση. Σαφώς δεν είμαστε αρνητικοί, σαφώς δεν φτάνει, και τέλος) σαφώς και πρέπει να δούμε την εξουσία σε όλο της το εύρος, γιατί αλλιώς θα είναι πάντα εκεί και θα μας κλείνει το μάτι, ακόμα και μέσα από «επαναστατικά» τραγούδια.

Ο Μιθριδάτης ας είναι το «μερικό» από το «όλο», το οποίο θα είναι ακόμα πιο ενδιαφέρον

Ανάμεσα στα χασμουρητά πολλών καλλιτεχνών και στον διαλυμένο, οικονομικά

και συνειδησιακά, χώρο τους, έκανε την εμφάνισή του ένα μακροσκελές 12λεπτο τραγούδι του Μιθριδάτη, το οποίο σαφώς στοχεύει την κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και τους εξουσιαστικούς χειρισμούς της στον κοινωνικό χώρο τον τελευταίο χρόνο με αφορμή τον Covid-19. Δικαίως και συγκέντρωσε την προσοχή του κόσμου και λογικό, σύμφωνα με πολλά

Ο Φουρθιώτης και η κοντή αντιπολιτευτική μνήμη των δικαιωμάτων

Πρόσφατα επικράτησε το θέμα για την ευνοϊκή μεταχείριση της διοίκησης των φυλακών Κορυδαλλού στην νυν τηλεοπτική περσόνα και υποψήφιο βουλευτή με την Νέα Δημοκρατία και πρώην ατζέντη γνωστού μοντέλου και πορνοστάρ Φουρθιώτη, του οποίου τα αιτήματα για καλωδιακή

για το κράτος οι κάθε είδους παρόμοιες αιτήσεις από κρατούμενους δεν έχουν την ίδια βαρύτητα, καθώς τα πάρε δώσε με το κράτος, οι κοινωνικές θεωρήσεις του κάθε κρατούμενου, το πόσους «κρατάει», το πόσα λεφτά έχει κ.λπ. παίζουν ρόλο για την θετική ή την αρνητική απάντηση της διοίκησης των φυλακών.

Το μόνο «καλό» που ίσως θα μπορούσε να βγει από αυτή την ιστορία με τον Φουρθιώτη, είναι η εφαρμογή των παραπάνω αιτημάτων να καλύπτουν όλους τους κρατούμενους με μια απλή αίτηση, χωρίς αυτό να θεωρείται μια επαναστατική κατάκτηση μπροστά στο βασανιστήριο των φυλακών. Από εκεί και πέρα καλό είναι, όσοι εξανίστανται, να μην ξεχνούν πως τέτοια δικαιώματα και ευνοϊκή μεταχείριση είχαν και έχουν και άλλοι κρατούμενοι, αλλά δεν υπήρχαν αντίστοιχες αντιδράσεις, ώστε να εφαρμοσθούν σε όλους τα αντίστοιχα δικαιώματα, ίσως γιατί σκόνταφταν πάνω σε φιλίες. Σε διαφορετική περίπτωση, οι όποιες φωνές δεν είναι για ίδια δικαιώματα σε όλους τους κρατούμενους, αλλά φθηνή αντιπολίτευση. Αλλά τι να πει κανείς; Ο πνιγμένος από τα μαλλιά πιάνεται.

Ομαδικός τάφος 215 παιδιών στον Καναδά. Ο «πρώτος κόσμος» χτισμένος με το αίμα των απανταχού «τρίτων».

Τα λείψανα 215 παιδιών αποκαλύφθηκαν σε ομαδικό τάφο στο οικοτροφείο αφομοίωσης Ινδιάνων στο Kamloops Indian Residential School στην Βρετανική Κολούμπια του Καναδά, το οποίο και έκλεισε το 1978. Τα οικοτροφεία του Καναδά ήταν

πτυγμένων κρατών που φιγουράρουν ως «πρώτος κόσμος» έχουν χτιστεί πάνω σε χιλιάδων χρόνων βασανισμούς, στο αίμα και στις σκοτεινές σεξουαλικές διαστροφές του κλήρου. Πάνω σε αυτή την μαγιά συνεχίζουν να εξουσιάσουν το καθένα τους υπηκόους του, πάνω σε αυτή μαγιά συνεχίζεται η εδραίωση της κυριαρχίας τους.

«Ο καρκίνος ήταν μια από τις κυρίαρχες ασθένειες που έπληττα τον κόσμο στον Μεσαίωνα». «Σάρωνε και τον Μεσαίωνα».

Έτσι μετέφεραν την είδηση ΜΜΕ του ελλαδικού χώρου σχετικά με μια έρευνα που έγινε από το Cambridge University. «Έως τώρα θεωρούσαμε πως η σημαντικότερη αιτία θανάτου στους ανθρώπους του Μεσαίωνα ήταν οι μεταδοτικές ασθένειες, όπως η δυσεντερία και η βουβωνική πανώλη, μαζί με τον υποσιτισμό και

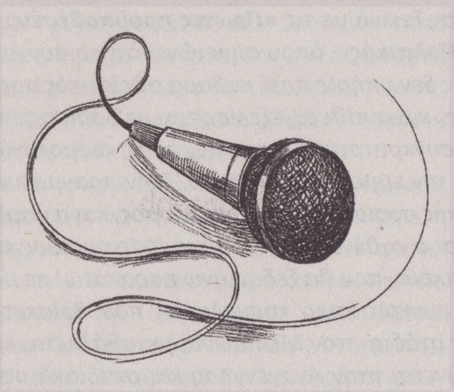
τους τραυματισμούς λόγω ατυχημάτων ή πολέμου. Τώρα πρέπει να προσθέσουμε τον καρκίνο στις κυρίαρχες ασθένειες που έπλητταν τον κόσμο στο Μεσαίωνα», αναφέρει η αρχαιολόγος του Cambridge University, Jenna Dittmar.

Μία ομάδα ερευνητών από το πανεπιστήμιο ανέλυσε 96 σκελετούς ανδρών, 46 γυναικών και ενός ατόμου απροσδιόριστου φύλου, από έξι αρχαία νεκροτα-

Ο Μιθριδάτης ας είναι το «μερικό» από το «όλο», το οποίο θα είναι ακόμα πιο ενδιαφέρον

Ανάμεσα στα χασμουρητά πολλών καλλιτεχνών και στον διαλυμένο, οικονομικά

και συνειδησιακά, χώρο τους, έκανε την εμφάνισή του ένα μακροσκελές 12λεπτο τραγούδι του Μιθριδάτη, το οποίο σαφώς στοχεύει την κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και τους εξουσιαστικούς χειρισμούς της στον κοινωνικό χώρο τον τελευταίο χρόνο με αφορμή τον Covid-19. Δικαίως και συγκέντρωσε την προσοχή του κόσμου και λογικό, σύμφωνα με πολλά ΜΜΕ, να ανησύχησε επικοινωνιολόγους στο Μαξίμου, καθώς το τραγούδι κάνει την εμφάνισή του σ' ένα ξερό και άνυδρο τόπο από τέτοιου είδους τραγούδια που απευθύνονται ευρύτερα στον κοινωνικό χώρο και δεν καταναλώνονται μόνο μεταξύ ενός κλειστού «επαναστατικού χώρου». Τι θέλουμε να πούμε μ' αυτό; Πως τα καλλιτεχνικά στεγανά, όσο αφορά στην προώθηση των καλλιτεχνικών δημιουργιών, που εδώ και δεκαετίες κτίστηκαν από μερίδα του λεγόμενου «χώρου», αποτέλεσαν φραγμό στην διάδοση αντιεξουσιαστικών- επαναστατικών μηνυμάτων και σε κομμάτια του κοινωνικού χώρου που θα μπορούσαν, με αφορμή κάποιες καλλιτεχνικές δημιουργί-

είναι ένα αντιπολιτευτικό τραγούδι και όχι ένα τραγούδι που μπορεί να πιάσει και άλλες πτυχές που έχουν παίξει το ρόλο τους στην κοινωνική κατάντια του τελευταίου χρόνου. Ως αντιπολιτευτικό τραγούδι, λοιπόν, έκανε και κάνει την δουλειά που πρέπει: να ασκεί, δηλαδή, κριτική στον Μητσοτάκη, στα ελεγχόμενα από την Ν.Δ. ΜΜΕ και στα έμμισθα και άμισθα διαδικτυακά «γαλάζια τρολ». Αλλά κάτι λείπει. Λείπουν όλα τα κόμματα, που σαφώς δεν είναι όλα ίδια, καθώς το καθένα έχει τον ρόλο του, όχι μόνο σ' αυτό τον χρόνο, αλλά στον 10ετή και πλέον ξεπεσμό του κοινωνικού χώρου, όλοι έχουν μερίδιο στην κατάντια της ζωής και στον ξεπεσμό της σε επιβίωση. Σαφώς δεν είμαστε αρνητικοί, σαφώς δεν φτάνει, και τέλος) σαφώς και πρέπει να δούμε την εξουσία σε όλο της το εύρος, γιατί αλλιώς θα είναι πάντα εκεί και θα μας κλείνει το μάτι, ακόμα και μέσα από «επαναστατικά» τραγούδια.

Ο Φουρθιώτης και η κοντή αντιπολιτευτική μνήμη των δικαιωμάτων

Πρόσφατα επικράτησε το θέμα για την ευνοϊκή μεταχείριση της διοίκησης των φυλακών Κορυδαλλού στην νυν τηλεοπτική περσόνα και υποψήφιο βουλευτή με την Νέα Δημοκρατία και πρώην ατζέντη γνωστού μοντέλου και πορνοστάρ Φουρθιώτη, του οποίου τα αιτήματα για καλωδιακή τηλεόραση στο κελλί του, καθώς και ειδική διατροφή, για λόγους υγείας, έγιναν δεκτά. Η «Γενική Γραμματεία Αντιεγκληματικής Πολιτικής» αναφέρει πως τα παραπάνω αιτήματα έγιναν δεκτά, καθώς υπάρχει εσωτερικός κανονισμός που τα προβλέπει και μάλιστα 400 κρατούμενοι έχουν καλωδιακή τηλεόραση στα κελιά τους πληρώνοντάς την με δικά τους έξοδα. Εννοείται, πως όλα αυτά συμβαίνουν κυρίως στην 6η πτέρυγα του Κορυδαλλού όπου κρατούνται «vip» κρατούμενοι, χωρίς βέβαια να

Το μόνο «καλό» που ίσως θα μπορούσε να βγει από αυτή την ιστορία με τον Φουρθιώτη, είναι η εφαρμογή των παραπάνω αιτημάτων να καλύπτουν όλους τους κρατούμενους με μια απλή αίτηση, χωρίς αυτό να θεωρείται μια επαναστατική κατάκτηση μπροστά στο βασανιστήριο των φυλακών. Από εκεί και πέρα καλό είναι, όσοι εξανίστανται, να μην ξεχνούν πως τέτοια δικαιώματα και ευνοϊκή μεταχείριση είχαν και έχουν και άλλοι κρατούμενοι, αλλά δεν υπήρχαν αντίστοιχες αντιδράσεις, ώστε να εφαρμοσθούν σε όλους τα αντίστοιχα δικαιώματα, ίσως γιατί σκόνταφταν πάνω σε φιλίες. Σε διαφορετική περίπτωση, οι όποιες φωνές δεν είναι για ίδια δικαιώματα σε όλους τους κρατούμενους, αλλά φθηνή αντιπολίτευση. Αλλά τι να πει κανείς; Ο πνιγμένος από τα μαλλιά πιάνεται.

Ομαδικός τάφος 215 παιδιών στον Καναδά. Ο «πρώτος κόσμος» χτισμένος με το αίμα των απανταχού «τρίτων».

Τα λείψανα 215 παιδιών αποκαλύφθηκαν σε ομαδικό τάφο στο οικοτροφείο αφομοίωσης Ινδιάνων στο Kamloops Indian Residential School στην Βρετανική Κολούμπια του Καναδά, το οποίο και έκλεισε το 1978. Τα οικοτροφεία του Καναδά ήταν

ένας κρατικός θεσμός υποχρεωτικών σχολείων, όπου υπό κρατική και θρησκευτική επίβλεψη στόχο είχαν την αφομοίωση των αυτόχθονων παιδιών. Το συγκεκριμένο οικοτροφείο ξεκίνησε την λειτουργία του το 1890 με θρησκευτική διοίκηση και τη δεκαετία του '50 είχε φτάσει να έχει και 500 μαθητές. Άνθρωποι που είχαν πε-

«Ο καρκίνος ήταν μια από τις κυρίαρχες ασθένειες που έπλητταν τον κόσμο στον Μεσαίωνα». «Σάρωνε και τον Μεσαίωνα».

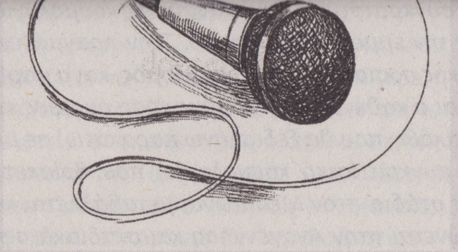
Έτσι μετέφεραν την είδηση ΜΜΕ του ελλαδικού χώρου σχετικά με μια έρευνα που έγινε από το Cambridge University. «Έως τώρα θεωρούσαμε πως η σημαντικότερη αιτία θανάτου στους ανθρώπους του Μεσαίωνα ήταν οι μεταδοτικές ασθένειες, όπως η δυσεντερία και η βουβωνική πανώλη, μαζί με τον υποσιτισμό και

τους τραυματισμούς λόγω ατυχημάτων ή πολέμου. Τώρα πρέπει να προσθέσουμε τον καρκίνο στις κυρίαρχες ασθένειες που έπλητταν τον κόσμο στο Μεσαίωνα», αναφέρει η αρχαιολόγος του Cambridge University, Jenna Dittmar.

Μία ομάδα ερευνητών από το πανεπιστήμιο ανέλυσε 96 σκελετούς ανδρών, 46 γυναικών και ενός ατόμου απροσδιόριστου φύλου, από έξι αρχαία νεκροταφεία κοντά στην ομώνυμη περιοχή. Και οι 143 νεκροί θάφτηκαν μεταξύ του 6ου και 16ου αιώνα μ.Χ. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι περιπτώσεις καρκίνου ήταν στο 1/4 από αυτές που έχουμε σήμερα. Είναι επίσης 10 φορές υψηλότερες από προηγούμενες εκτιμήσεις, οι οποίες ήθελαν τους θανάτους από καρκίνο να είναι λιγότεροι από 1%, λένε τα ρεπορτάζ. Οι ερευνητές πιστεύουν πως οι περιπτώσεις θανάτου λόγω καρκίνου στη Βρετανία στο Μεσαίωνα ήταν ανάμεσα στο 9% και 14%.

Μερικές παρατηρήσεις σχετικά με τη συγκεκριμένη έρευνα: Το δείγμα είναι πάρα πολύ μικρό. Το χρονικό εύρος των υπό εξέταση σκελετών είναι χίλια χρόνια.

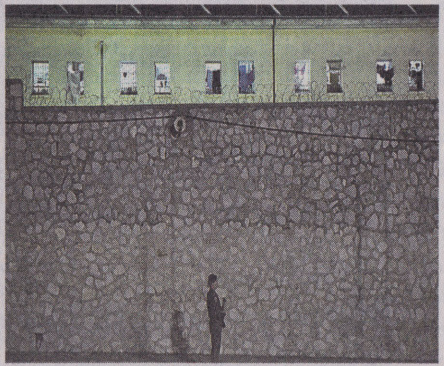

και συνειδησιακά, χώρο τους, έκανε την εμφάνισή του ένα μακροσκελές 12λεπτο τραγούδι του Μιθριδάτη, το οποίο σαφώς στοχεύει την κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και τους εξουσιαστικούς χειρισμούς της στον κοινωνικό χώρο τον τελευταίο χρόνο με αφορμή τον Covid-19. Δικαίως και συγκέντρωσε την προσοχή του κόσμου και λογικό, σύμφωνα με πολλά ΜΜΕ, να ανησύχησε επικοινωνιολόγους στο Μαξίμου, καθώς το τραγούδι κάνει την εμφάνισή του σ' ένα ξερό και άνυδρο τόπο από τέτοιου είδους τραγούδια που απευθύνονται ευρύτερα στον κοινωνικό χώρο και δεν καταναλώνονται μόνο μεταξύ ενός κλειστού «επαναστατικού χώρου». Τι θέλουμε να πούμε μ' αυτό; Πως τα καλλιτεχνικά στεγανά, όσο αφορά στην προώθηση των καλλιτεχνικών δημιουργιών, που εδώ και δεκαετίες κτίστηκαν από μερίδα του λεγόμενου «χώρου», αποτέλεσαν φραγμό στην διάδοση αντιεξουσιαστικών- επαναστατικών μηνυμάτων και σε κομμάτια του κοινωνικού χώρου που θα μπορούσαν, με αφορμή κάποιες καλλιτεχνικές δημιουργίες, να βρεθούν, να γνωρίσουν, αλλά και να συναντηθούν σε δράσεις, συζητήσεις κ.λπ. Όλα αυτά γιατί η ταμπέλα της αντιεμπορευματοποίησης κάλυπτε ακόμα και το ποσό μιας έκδοσης, της δημιουργίας ενός CD ή ακόμα και την ύπαρξη ενός ελάχιστου μεροκάματου που σε καμμία περίπτωση δεν θα έφτανε να ζήσει κάποιος παραπάνω από μια- δύο μέρες.

Σ' αυτό, λοιπόν, το κενό τοπίο, όσον αφορά το κοινωνικό-πολιτικό τραγούδι, ήρθε και έκατσε το τραγούδι του Μιθριδάτη και στον ξεπεσμό της σε επιβίωση. Σαφώς δεν είμαστε αρνητικοί, σαφώς δεν φτάνει, και τέλος) σαφώς και πρέπει να δούμε την εξουσία σε όλο της το εύρος, γιατί αλλιώς θα είναι πάντα εκεί και θα μας κλείνει το μάτι, ακόμα και μέσα από «επαναστατικά» τραγούδια.

Ο Φουρθιώτης και η κοντή αντιπολιτευτική μνήμη των δικαιωμάτων

Πρόσφατα επικράτησε το θέμα για την ευνοϊκή μεταχείριση της διοίκησης των φυλακών Κορυδαλλού στην νυν τηλεοπτική περσόνα και υποψήφιο βουλευτή με την Νέα Δημοκρατία και πρώην ατζέντη γνωστού μοντέλου και πορνοστάρ Φουρθιώτη, του οποίου τα αιτήματα για καλωδιακή τηλεόραση στο κελλί του, καθώς και ειδική διατροφή, για λόγους υγείας, έγιναν δεκτά. Η «Γενική Γραμματεία Αντιεγκληματικής Πολιτικής» αναφέρει πως τα παραπάνω αιτήματα έγιναν δεκτά, καθώς υπάρχει εσωτερικός κανονισμός που τα προβλέπει και μάλιστα 400 κρατούμενοι έχουν καλωδιακή τηλεόραση στα κελιά τους πληρώνοντάς την με δικά τους έξοδα. Εννοείται, πως όλα αυτά συμβαίνουν κυρίως στην 6η πτέρυγα του Κορυδαλλού όπου κρατούνται «vip» κρατούμενοι, χωρίς βέβαια να

σημαίνει πως αυτό δεν συμβαίνει και σε άλλες πτέρυγες των φυλακών. Βεβαίως, να πει κανείς; Ο πνιγμένος από τα μαλλιά πιάνεται.

Ομαδικός τάφος 215 παιδιών στον Καναδά. Ο «πρώτος κόσμος» χτισμένος με το αίμα των απανταχού «τρίτων».

Τα λείψανα 215 παιδιών αποκαλύφθηκαν σε ομαδικό τάφο στο οικοτροφείο αφομοίωσης Ινδιάνων στο Kamloops Indian Residential School στην Βρετανική Κολούμπια του Καναδά, το οποίο και έκλεισε το 1978. Τα οικοτροφεία του Καναδά ήταν

ένας κρατικός θεσμός υποχρεωτικών σχολείων, όπου υπό κρατική και θρησκευτική επίβλεψη στόχο είχαν την αφομοίωση των αυτόχθονων παιδιών. Το συγκεκριμένο οικοτροφείο ξεκίνησε την λειτουργία του το 1890 με θρησκευτική διοίκηση και τη δεκαετία του '50 είχε φτάσει να έχει και 500 μαθητές. Άνθρωποι που είχαν περάσει από το συγκεκριμένο οικοτροφείο αναφέρουν ότι καθημερινά, μέσα στο οικοτροφείο, έρχονταν αντιμέτωποι με ψυχολογική, σωματική και σεξουαλική βία. Αναφέρουν πως πολλοί γονείς ήξεραν τις άθλιες συνθήκες που επικρατούσαν, αλλά δεν μπορούσαν να κάνουν τίποτα απέναντι στον υποχρεωτικό θεσμό του κράτους και της εκκλησίας, αφού ουσιαστικά το κράτος και η εκκλησία τους είχε αρπάξει τα παιδιά.

Τα σημερινά παραδείγματα των ανε-

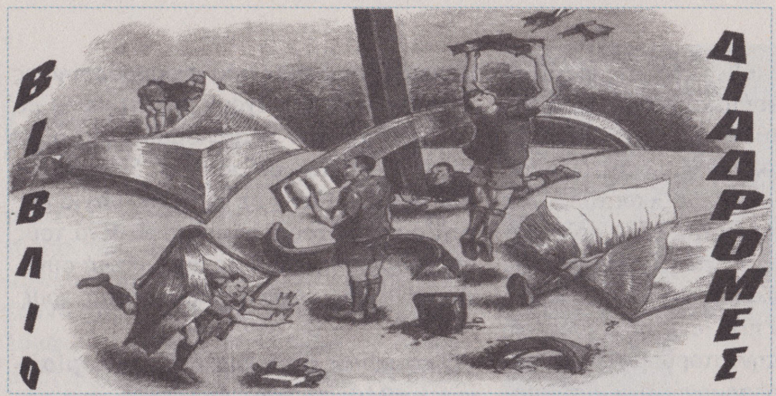

τους τραυματισμούς λόγω ατυχημάτων ή πολέμου. Τώρα πρέπει να προσθέσουμε τον καρκίνο στις κυρίαρχες ασθένειες που έπληττα τον κόσμο στο Μεσαίωνα», αναφέρει η αρχαιολόγος του Cambridge University, Jenna Dittmar.

Μία ομάδα ερευνητών από το πανεπιστήμιο ανέλυσε 96 σκελετούς ανδρών, 46 γυναικών και ενός ατόμου απροσδιόριστου φύλου, από έξι αρχαία νεκροταφεία κοντά στην ομώνυμη περιοχή. Και οι 143 νεκροί θάφτηκαν μεταξύ του 6ου και 16ου αιώνα μ.Χ. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι περιπτώσεις καρκίνου ήταν στο 1/4 από αυτές που έχουμε σήμερα. Είναι επίσης 10 φορές υψηλότερες από προηγούμενες εκτιμήσεις, οι οποίες ήθελαν τους θανάτους από καρκίνο να είναι λιγότεροι από 1%, λένε τα ρεπορτάζ. Οι ερευνητές πιστεύουν πως οι περιπτώσεις θανάτου λόγω καρκίνου στη Βρετανία στο Μεσαίωνα ήταν ανάμεσα στο 9% και 14%.

Μερικές παρατηρήσεις σχετικά με τη συγκεκριμένη έρευνα: Το δείγμα είναι πάρα πολύ μικρό. Το χρονικό εύρος των υπό εξέταση σκελετών είναι χίλια χρόνια. Άρα δεν εξετάζει περιορισμένη περίοδο. Με λίγα λόγια, είναι μια εξέταση που τα αποτελέσματα της επ' ουδενί δικαιολογούν τίτλους περί κυρίαρχης ασθένειας καρκίνου τον Μεσαίωνα. Ακόμη και εάν θεωρήσουμε ότι τότε πέθαιναν από καρκίνο 1 στους 10, σήμερα στη Βρετανία πεθαίνουν τουλάχιστον 5 στους 10.

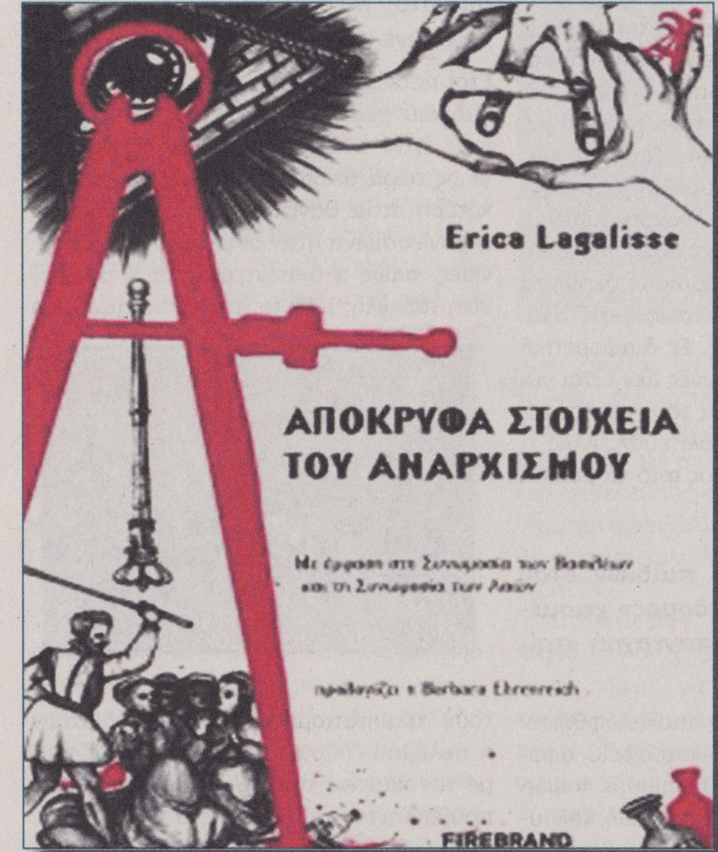
Εν κατακλείδι, ο καρκίνος υπήρχε περιθωριακά από πολύ παλιά, αλλά η έκρηξη της ασθένειας έγινε με τη βιομηχανοποίηση στην εργασία και στη διατροφή.

ERICA LAGALISSE

ΑΠΟΚΡΥΦΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΑΝΑΡΧΙΣΜΟΥ

Μ' έμφαση στην Συνομωσία των Βασιλέων και την Συνομωσία των Λαών

Εκδόσεις Firebrand
Αθήνα 2021
Πρόλογος Barbara Ehrenreich

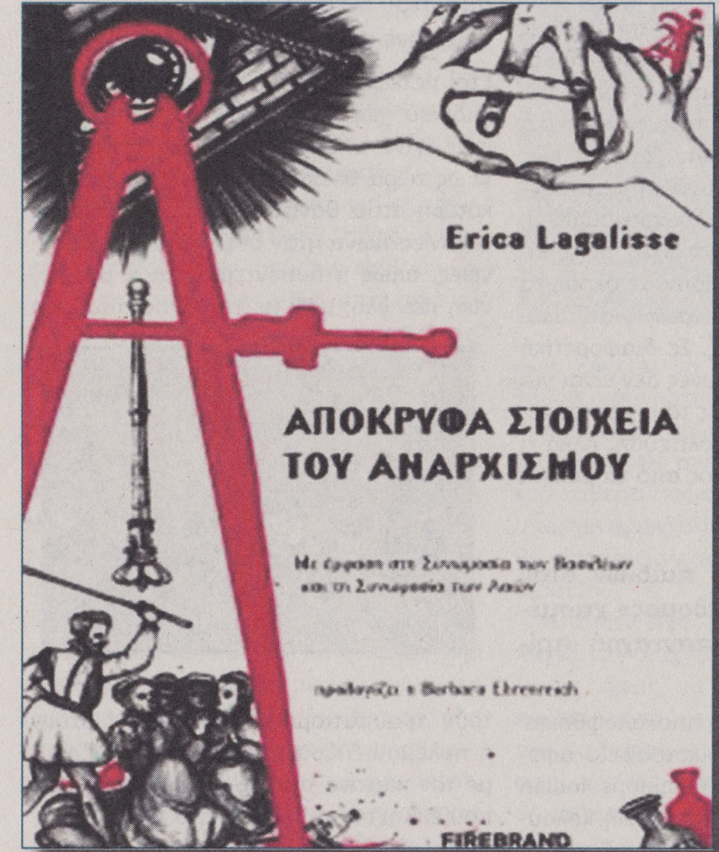
την Λατινική Αμερική μέχρι την προεπαναστατική Ρωσία. Βέβαια, για το κάθε κεφάλαιο που πραγματοποιεί την ιστορική ιχνηλάτηση των απόκρυφων πτυχών του αναρχισμού μπορεί να γραφτούν ξεχωριστά βιβλία και να υπάρξουν και εντελώς διαφορετικές θέσεις και προσεγγίσεις. Αυτό, ωστόσο, που δείχνει η συγγραφέας είναι ότι στο παρελθόν έχουν υπάρξει σημεία επαφής, είτε σε ατομικό είτε σε πιο συλλογικό επίπεδο μεταξύ αναρχικών ή και ριζοσπαστικών ρευμάτων σκέψης με διάφορες πτυχές του αποκρυφισμού. Η Erica, όμως, δεν το κάνει με σκοπό την όποια αποδόμηση ή απαξίωση μιας ευρύτερης αναρχικής ή ριζοσπαστικής παράδοσης. Αυτό γίνεται με σκοπό να αναδείξει το πόσο πλούσια, πολύμορφη και πολυδιάστατη είναι αυτή και ίσως στο μέλλον βοηθήσει σε μια διαφορετική θέαση και προσέγγιση κάποιων ζητημάτων του παρόντος. Ακόμα περισσότερο, εκτός από το να ξεδιαλύνει πόσο κάποια συνωμοσιολογικά αφηγήματα του παρόντος δεν ανταποκρίνονται στην ιστορική πραγματικότητα, η συγγραφέας δείχνει με τον τρόπο της το πόσο σημαντικά είναι οι προσανατολισμοί και τα προτάγματα που διακρίνουν τα ριζοσπαστικά ρεύματα, και ειδικότερα τον αναρχισμό, σε βάθος χρόνου, όπου όποιες επιρροές και αν υπήρξαν, δεν σημαίνει ότι αποτέλεσαν τροχοπέδη ή παρέκκλιση από τους προσανατολισμούς ή τα προτάγματα αυτά, μιας και πάντα οι δείκτες προσανατολισμού του έδειχναν προς τη χειραφέτηση και την ελευθερία σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο. Μέσα σ' αυτό το

στημίου McGill στο Μόντρεαλ της επαρχίας Κεμπέκ στον Καναδά. Έτσι, κινήθηκε στην κατεύθυνση της συμπλήρωσης της μελέτης της για τον συνδικαλισμό του 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα, με έμφαση στις ρίζες του αναρχισμού στην ***θεοσοφία*** και τον ***ελευθεροτεκτονισμό*** του 19^{ου} αιώνα θεωρώντας, όχι μόνο πρακτικά υπεύθυνο, αλλά και «πολιτικά» αναγκαίο να θίξει το ακανθώδες ζήτημα της ***μυστικής επαναστατικής εταιρείας***.

Η συγγραφέας ξεκινά με τις «***Πρώτες προϋποθέσεις: Η Θεολογία της Πολιτικής***», όπου σημειώνει ότι «*ο σύγχρονος αναρχισμός δεν υπήρξε ποτέ καθαρά αθεϊστικός παρά μόνο στο όνομα, και αντίθετα, εξελίσσεται με βάση τις επικαλυπτόμενες συγκριτιστικές παγανανιστικές κοσμολογίες που ατενίζουν την εμμένεια του θείου. Στην πραγματικότητα, ο ουτοπικός σοσιαλισμός, ο αναρχισμός, και ο μαρξισμός βασίζονται ο καθένας (με τρόπους τόσο όμοιους και τόσο διαφορετικούς, που θα ξεδιαλύνω παρακάτω) σε μια συγκεκριμένη συγκριτιστική κοσμολογία, που βρίσκεται στα αρχικά της στάδια στον Μεσαίωνα, μεταβάλλεται και αποκρυσταλλώνεται στην Αναγέννηση και σταδιακά υφίσταται επιστημονική αναμόρφωση καθ' όλη την εποχή του Διαφωτισμού μέχρι τον 20^{ο} αιώνα*».

Στην συνέχεια προχωρά σε «***Μια αιρετική Καταγραφή του Ριζοσπαστικού Διαφωτισμού***», όπου αναρωτιέται για το τι πραγματικά σημαίνει η εύκολη αναγνώριση των μιλεναριστικών (χιλιαστικών) κινημάτων του Μεσαίωνα εκ μέρους αρκετών ιστορικών αναρχικών ως «αναρχικών» ή πρόδρομων τους, καθώς αυτά βρίσκονται στην ασφάλεια του παρελθόντος, ενώ μόλις εξετάζεται ο σύγχρονος ***αναρχισμός*** αυτός καθ' εαυτός τα θρησκευτικά ισο-

και την Συνωμοσία των Λαών

Εκδόσεις Firebrand
Αθήνα 2021
Πρόλογος Barbara Ehrenreich
Μτφ. Κωστής Α. Πέτρου
σελ. 240

«Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο, ξεκίνησε και η ιστορική αναδρομή της, δηλαδή η ιστορική ιχνηλάτηση των όποιων σχέσεων μπορεί να υπάρχουν ανάμεσα στον αναρχισμό, τον αποκρυφισμό και τις μυστικές εταιρείες, συμπεριλαμβάνοντας ωστόσο και άλλα ριζοσπαστικά πολιτικά ρεύματα [...] Όπως σε ανάλογες προσεγγίσεις που έχουν γίνει στο παρελθόν για τα μιλλεναριστικά κινήματα, έτσι και στην συγκεκριμένη περίπτωση, η συγγραφέας αρχικά προσεγγίζει το φαινόμενο του κυνηγιού των μαγισσών μέσα από ένα ανθρωπολογικό, κοινωνιολογικό και έμφυλο πρίσμα, στο οποίο δείχνει πως στα πρώτα βήματα εξορθολογισμού, που συνδέονται με την ερχόμενη νεωτερικότητα, ξεκίνησαν η περίφραξη των κοινών και η περιθωριοποίηση της πρακτικής γνώσης των μαιών, και όσων

την Λατινική Αμερική μέχρι την προεπαναστατική Ρωσία. Βέβαια, για το κάθε κεφάλαιο που πραγματοποιεί την ιστορική ιχνηλάτηση των απόκρυφων πτυχών του αναρχισμού μπορεί να γραφτούν ξεχωριστά βιβλία και να υπάρξουν και εντελώς διαφορετικές θέσεις και προσεγγίσεις. Αυτό, ωστόσο, που δείχνει η συγγραφέας είναι ότι στο παρελθόν έχουν υπάρξει σημεία επαφής, είτε σε ατομικό είτε σε πιο συλλογικό επίπεδο μεταξύ αναρχικών ή και ριζοσπαστικών ρευμάτων σκέψης με διάφορες πτυχές του αποκρυφισμού. Η Erica, όμως, δεν το κάνει με σκοπό την όποια αποδόμηση ή απαξίωση μιας ευρύτερης αναρχικής ή ριζοσπαστικής παράδοσης. Αυτό γίνεται με σκοπό να αναδείξει το πόσο πλούσια, πολύμορφη και πολυδιάστατη είναι αυτή και ίσως στο μέλλον βοηθήσει σε μια διαφορετική θέαση και προσέγγιση κάποιων ζητημάτων του παρόντος. Ακόμα περισσότερο, εκτός από το να ξεδιαλύνει πόσο κάποια συνωμοσιολογικά αφηγήματα του παρόντος δεν ανταποκρίνονται στην ιστορική πραγματικότητα, η συγγραφέας δείχνει με τον τρόπο της το πόσο σημαντικά είναι οι προσανατολισμοί και τα προτάγματα που διακρίνουν τα ριζοσπαστικά ρεύματα, και ειδικότερα τον αναρχισμό, σε βάθος χρόνου, όπου όποιες επιρροές και αν υπήρξαν, δεν σημαίνει ότι αποτέλεσαν τροχοπέδη ή παρέκκλιση από τους προσανατολισμούς ή τα προτάγματα αυτά, μιας και πάντα οι δείκτες προσανατολισμού του έδειχναν προς τη χειραφέτηση και την ελευθερία σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο, για παράδειγμα, μνημονεύουν και οι ιταλοί αναρχικοί τον Τζιορντάνο Μπρούνο και την Πόλη του Ήλιου του Τομάζο Καμπανέλα».

(Από τον Πρόλογο για την ελληνική έκδοση, του Κ.Α. Πέτρου)

Όπως εξιστορεί στην ***Εισαγωγή*** της έκδοσης η συγγραφέας και ανθρωπολόγος ***Erica Lagalisse***, κατά την διάρκεια των σπουδών της ανακάλυψε ότι η ερευνητική προσπάθεια στην οποία επιδιδόταν σχετικά με το ιστορικό παρελθόν τόσο των συνδικαλιστικών κινημάτων, αλλά και του λεγόμενου ***κλασικού αναρχικού κινήματος*** «έπεφτε» πάνω

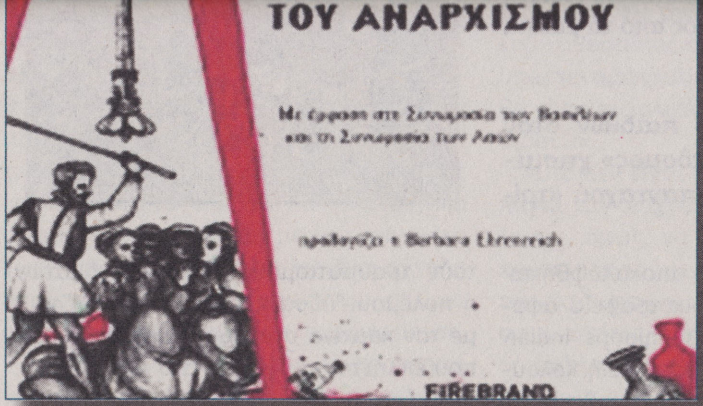
στημίου McGill στο Μόντρεαλ της επαρχίας Κεμπέκ στον Καναδά. Έτσι, κινήθηκε στην κατεύθυνση της συμπλήρωσης της μελέτης της για τον συνδικαλισμό του 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα, με έμφαση στις ρίζες του αναρχισμού στην ***θεοσοφία*** και τον ***ελευθεροτεκτονισμό*** του 19^{ου} αιώνα θεωρώντας, όχι μόνο πρακτικά υπεύθυνο, αλλά και «πολιτικά» αναγκαίο να θίξει το ακανθώδες ζήτημα της ***μυστικής επαναστατικής εταιρείας***.

Η συγγραφέας ξεκινά με τις «***Πρώτες προϋποθέσεις: Η Θεολογία της Πολιτικής***», όπου σημειώνει ότι *«ο σύγχρονος αναρχισμός δεν υπήρξε ποτέ καθαρά αθεϊστικός παρά μόνο στο όνομα, και αντίθετα, εξελίσσεται με βάση τις επικαλυπτόμενες συγκριτιστικές παγανανιστικές κοσμολογίες που ατενίζουν την εμμένεια του θείου. Στην πραγματικότητα, ο ουτοπικός σοσιαλισμός, ο αναρχισμός, και ο μαρξισμός βασίζονται ο καθένας (με τρόπους τόσο όμοιους και τόσο διαφορετικούς, που θα ξεδιαλύνω παρακάτω) σε μια συγκεκριμένη συγκριτιστική κοσμολογία, που βρίσκεται στα αρχικά της στάδια στον Μεσαίωνα, μεταβάλλεται και αποκρυσταλλώνεται στην Αναγέννηση και σταδιακά υφίσταται επιστημονική αναμόρφωση καθ' όλη την εποχή του Διαφωτισμού μέχρι τον 20^{ο} αιώνα»*.

Στην συνέχεια προχωρά σε «***Μια αιρετική Καταγραφή του Ριζοσπαστικού Διαφωτισμού***», όπου αναρωτιέται για το τι πραγματικά σημαίνει η εύκολη αναγνώριση των μιλεναριστικών (χιλιαστικών) κινημάτων του Μεσαίωνα εκ μέρους αρκετών ιστορικών αναρχικών ως «αναρχικών» ή πρόδρομων τους, καθώς αυτά βρίσκονται στην ασφάλεια του παρελθόντος, ενώ μόλις εξετάζεται ο σύγχρονος ***αναρχισμός*** αυτός καθ' εαυτός τα θρησκευτικά ισοπεδωτικά κινήματα θεωρούνται οπισθοδρομικά, αν όχι αιρετικά: *«Η μετάβαση από το αυθόρμητο μιλεναριστικό στο οργανωμένο αιρετικό κίνημα και έπειτα στην εκκοσμικευμένη «προλεταριακή διεθνή» αυτή καθ' εαυτή είχε να κάνει πολύ με την διάδοση ποικίλων μυστικιστικών δο-*

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Η παρουσίαση των εκάστοτε βιβλίων γίνεται στην βάση επιλογών του Κύκλου Σύνταξης της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, χωρίς κάποια συνεννόηση με τον συγγραφέα ή τον εκδοτικό οίκο. Η επιλογή των βιβλίων αφορά την συμβολή στον

Εκδόσεις Firebrand
Αθήνα 2021
Πρόλογος Barbara Ehrenreich
Μτφ. Κωστής Α. Πέτρου
σελ. 240

«Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο, ξεκίνησε και η ιστορική αναδρομή της, δηλαδή η ιστορική ιχνηλάτηση των όποιων σχέσεων μπορεί να υπάρχουν ανάμεσα στον αναρχισμό, τον αποκρυφισμό και τις μυστικές εταιρείες, συμπεριλαμβάνοντας ωστόσο και άλλα ριζοσπαστικά πολιτικά ρεύματα [...] Όπως σε ανάλογες προσεγγίσεις που έχουν γίνει στο παρελθόν για τα μιλλεναριστικά κινήματα, έτσι και στην συγκεκριμένη περίπτωση, η συγγραφέας αρχικά προσεγγίζει το φαινόμενο του κυνηγιού των μαγισσών μέσα από ένα ανθρωπολογικό, κοινωνιολογικό και έμφυλο πρίσμα, στο οποίο δείχνει πως στα πρώτα βήματα εξορθολογισμού, που συνδέονται με την ερχόμενη νεωτερικότητα, ξεκίνησαν η περίφραξη των κοινών και η περιθωριοποίηση της πρακτικής γνώσης των μαιών, και όσων γυναικών δεν εναρμονίζονταν με τις υπό διαμόρφωση νεωτερικές αντιλήψεις. Στην συνέχεια, αφού γίνεται και μία σύγκριση ως προς τη διαφορά αντιμετώπισης των μαγισσών και όσων ανδρών ενστερνίζονταν αποκρυφιστικές δοξασίες ή ήταν μέλη μυστικών εταιρειών, κάνει αναφορά στις διάφορες πτυχές, που συναντώνται από την περίοδο της Αναγέννησης έως την νεωτερική περίοδο, από τον ερμητισμό μέχρι και τον τεκτονισμό. Δεν μένει μόνο εκεί, αλλά σε αυτή την ιχνηλάτηση συμπεριλαμβάνει και άλλα ανάλογα ρεύματα, από τους Ιλλουμινάτι έως τον θεοσοφισμό, όπως και ιστορικά πρόσωπα και ρεύματα από μιας ευρύτερης αναρχικής ή ριζοσπαστικής παράδοσης. Αυτό γίνεται με σκοπό να αναδείξει το πόσο πλούσια, πολύμορφη και πολυδιάστατη είναι αυτή και ίσως στο μέλλον βοηθήσει σε μια διαφορετική θέαση και προσέγγιση κάποιων ζητημάτων του παρόντος. Ακόμα περισσότερο, εκτός από το να ξεδιαλύνει πόσο κάποια συνομωσιολογικά αφηγήματα του παρόντος δεν ανταποκρίνονται στην ιστορική πραγματικότητα, η συγγραφέας δείχνει με τον τρόπο της το πόσο σημαντικά είναι οι προσανατολισμοί και τα προτάγματα που διακρίνουν τα ριζοσπαστικά ρεύματα, και ειδικότερα τον αναρχισμό, σε βάθος χρόνου, όπου όποιες επιρροές και αν υπήρξαν, δεν σημαίνει ότι αποτέλεσαν τροχοπέδη ή παρέκκλιση από τους προσανατολισμούς ή τα προτάγματα αυτά, μιας και πάντα οι δείκτες προσανατολισμού του έδειχναν προς τη χειραφέτηση και την ελευθερία σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο, για παράδειγμα, μνημονεύουν και οι ιταλοί αναρχικοί τον Τζιορντάνο Μπρούνο και την Πόλη του Ήλιου του Τομάζο Καμπανέλα».

(Από τον Πρόλογο για την ελληνική έκδοση, του Κ.Α. Πέτρου)

Όπως εξιστορεί στην ***Εισαγωγή*** της έκδοσης η συγγραφέας και ανθρωπολόγος ***Erica Lagalisse***, κατά την διάρκεια των σπουδών της ανακάλυψε ότι η ερευνητική προσπάθεια στην οποία επιδιδόταν σχετικά με το ιστορικό παρελθόν τόσο των συνδικαλιστικών κινημάτων, αλλά και του λεγόμενου ***κλασικού αναρχικού κινήματος*** «έπεφτε» πάνω στην ιστορία του ***ελευθεροτεκτονισμού*** μεταξύ άλλων ***κρυφών αδελφοτήτων***. Οι δισταγμοί της νεαρής τότε ***Lagalisse***, γνωστής στο ακαδημαϊκό της τμήμα ως «αναρχικιάς», να προχωρήσει στην ανάδειξη αυτής της σχέσης διαλύθηκαν μετά και την ενθάρρυνση της ακαδημαϊκής της συμβούλου και διευθύντριας του Τμήματος Ιστορίας του Πανεπι-

καλυπτόμενες συγκριτιστικές παγανιστικές κοσμολογίες που ατενίζουν την εμμένεια του θείου. Στην πραγματικότητα, ο ουτοπικός σοσιαλισμός, ο αναρχισμός, και ο μαρξισμός βασίζονται ο καθένας (με τρόπους τόσο όμοιους και τόσο διαφορετικούς, που θα ξεδιαλύνω παρακάτω) σε μια συγκεκριμένη συγκριτιστική κοσμολογία, που βρίσκεται στα αρχικά της στάδια στον Μεσαίωνα, μεταβάλλεται και αποκρυσταλλώνεται στην Αναγέννηση και σταδιακά υφίσταται επιστημονική αναμόρφωση καθ' όλη την εποχή του Διαφωτισμού μέχρι τον 20ο αιώνα».

Στην συνέχεια προχωρά σε «***Μια αιρετική Καταγραφή του Ριζοσπαστικού Διαφωτισμού***», όπου αναρωτιέται για το τι πραγματικά σημαίνει η εύκολη αναγνώριση των μιλεναριστικών (χιλιαστικών) κινημάτων του Μεσαίωνα εκ μέρους αρκετών ιστορικών αναρχικών ως «αναρχικών» ή πρόδρομων τους, καθώς αυτά βρίσκονται στην ασφάλεια του παρελθόντος, ενώ μόλις εξετάζεται ο σύγχρονος ***αναρχισμός*** αυτός καθ' εαυτός τα θρησκευτικά ισοπεδωτικά κινήματα θεωρούνται οπισθοδρομικά, αν όχι αιρετικά: *«Η μετάβαση από το αυθόρμητο μιλεναριστικό στο οργανωμένο αιρετικό κίνημα και έπειτα στην εκκοσμικευμένη «προλεταριακή διεθνή» αυτή καθ' εαυτή είχε να κάνει πολύ με την διάδοση ποικίλων μυστικιστικών δο-*

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Η παρουσίαση των εκάστοτε βιβλίων γίνεται στην βάση επιλογών του Κύκλου Σύνταξης της ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, χωρίς κάποια συνεννόηση με τον συγγραφέα ή τον εκδοτικό οίκο. Η επιλογή των βιβλίων αφορά την συμβολή στον εμπλουτισμό, τον προβληματισμό και την ανάπτυξη και εξέλιξη των απελευθερωτικών ιδεών. Είναι προφανές ότι τα βιβλία αυτά μπορεί να τα προμηθεύεται κάποιος, εφ' όσον το επιθυμεί, από τους εκδοτικούς οίκους και τα βιβλιοπωλεία και ΟΧΙ από την ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ, όπου διατίθενται ΜΟΝΟΝ ΟΙ ΔΙΚΕΣ ΜΑΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ.

ξασιών που άρχισαν να κυκλοφορούν στην Ευρώπη στη διάρκεια των Σταυροφοριών. Η πλατωνική φιλοσοφία, η πυθαγόρεια γεωμετρία, τα ισλαμικά μαθηματικά, όπως η άλγεβρα, τα εβραϊκά κείμενα και οι ερμητικές πραγματείες «επανακαλύφθηκαν» όλα διαμέσου της μουσουλμανικής Ισπανίας και μεταφράστηκαν στα λατινικά κατά την διάρκεια αυτής της περιόδου. Είναι ευρέως γνωστό ότι η ανασύνθεση αυτού του συνόλου σήμανε την Αναγέννηση και αργότερα τον «Διαφωτισμό» στο επίπεδο του υψηλού πολιτισμού, αλλά πως αυτή η σύνθεση οδήγησε σε νέα ισοπεδωτικά-εξισωτικά εγχειρήματα από τα κάτω έχει τύχει μικρότερης προσοχής. Ειδικότερα, τα Ερμητικά κείμενα [Hermetica] παραγνωρίζονται σε μεγάλο βαθμό ως πηγή της σύγχρονης αριστερής πολιτικής, αν και αποτελούν σημαντικό νήμα που τη διατρέχει. Άρα, καλά θα κάνουμε να εξετάσουμε για λίγο τον αναγεννησιακό μάγο πριν ασχοληθούμε διεξοδικότερα στην συνέχεια με τον Διαφωτισμό και τον ριζοσπαστικό Διαφωτισμό».

Ακολουθεί το σύντομο κεφάλαιο «***Ελευθεροτεκτονισμός, Πανθεϊσμός, και η Ερμητική Παράδοση***», όπου η συγγραφέας εξηγεί ότι μπορεί στα χέρια της εξουσίας οι ερμητικές διδασκαλίες να χρησίμευσαν για να εμπνεύσουν νέα αυτοπεποίθηση και έναν νέο λόγο-αιτιολογία για την διεκδίκηση της εγκόσμιας κυριαρχίας πάνω σ' όλα τα επίπεδα της ύπαρξης, όμως «*στην προκειμένη περίπτωση εξετάζουμε το πως τα* ***Ερμητικά κείμενα*** *υπήρξαν θεμελιώδους σημασίας για την εμφάνιση των νέων κοινωνικών κινημάτων εναντίον της συστημικής εξουσίας, ειδικότερα ο ελευθεροτεκτονισμός και οι επαναστατικές αδελφότητες που εξαπλώθηκαν κατά την διάρκεια του 18ου και 19ου αιώνα*».

Περνούμε στις «***Επαναστατικές αδελφότητες***», όπου η ***Erica Legalisse*** καταγράφει ότι «*από τη μία εξ αιτίας της ουτοπικής ρητορικής που αναπτύχθηκε στην τεκτονική δημόσια σφαίρα, ορισμένα μέλη [στοών] συμμετείχαν άμεσα σε επαναστατικές ενέργειες τόσο στην προεπαναστατική Γαλλία όσο και σε ολόκληρη την Ευρώπη στη διάρκεια των ετών που ακολούθησαν αμέσως μετά. Από την άλλη, είναι αλήθεια ότι πολλοί επαναστάτες που δεν ήταν απαραίτητα τέκτονες έκαναν χρήση της προϋπάρχουσας δομής των στοών και των προϋπαρχόντων αυτών κοινωνικών δικτύων για την προώθηση του σκοπού της*».

Στο συνοπτικό κεφάλαιο που ακολουθεί με τον τίτλο «***Ιλλουμινατισμός στη Διεθνή Ένωση Εργατών***» η συγγραφέας υπενθυμίζει ότι «***Ο Πιερ Ζοζέφ Προυντόν***, *ένας τέκτονας που έζησε να δει την ίδρυση της Διεθνούς Ένωσης Εργατών (International Workingmen's Association-IWA), έγραψε ότι : "Ο Τεκτονικός Θεός δεν είναι ούτε Ουσία, Αιτία, Ψυχή, Μονάδα, Δημιουργός, Πατέρας, Λόγος, Αγάπη, Παράκλητος, Λυτρωτής... ο Θεός είναι η προσωποποίηση της συμπαντικής ισορροπίας"*».

Στην εποχή του *Προυντόν*, όπως μνημονεύει η ***Erica Lagalisse***, οι βρετανικές στοές όχι μόνον έκαναν δεκτούς ως μέλη ολοένα και περισσότερους προλετάριους, ιδιαίτερα τους ειδικευμένους και εγγράμματους, αλλά και στήριζαν τους αγώνες των εργατών φθάνοντας στο σημείο η πρώτη προπαρασκευαστική συνάντηση της Διεθνούς Ένωσης Εργατών στην οποία παρευρέθηκε και ο ίδιος ο ***Μαρξ*** να πραγματοποιηθεί στις 5 Αυγούστου 1862 στην ***Ταβέρνα των Ελευθεροτεκτόνων***, με την παρουσία πολλών σοσιαλιστών ελευθεροτεκτόνων που ανήκαν σε μικρές στοές (είχαν ιδρυθεί ήδη από το 1850 από Γάλλους εξόριστους ρεπουμπλικάνους και ονομάζονταν «*Μεμφιτικές*»).

Έπονται τα κεφάλαια «***Θεοσοφία και Άλλες Μορφές Εσωτερισμού στον Σοσιαλισμό του 19ου αιώνα***» και τα «***Απόκρυφα στοιχεία της Μαρξικής Διαλεκτικής***». Η ***Lagalisse*** σ' αυτό το σημείο παραθέτει «***Γενικά Συμπεράσματα***», προτού μπούμε στα τελευταία κεφάλαια με τον τίτλο «***Ο Αναρχισμός ως Ιστορικό Αντικείμενο: Δίνοντας Προσοχή σε Ζητήματα Φυλής, Τάξης και Φύλου***» και την «***Συνομωσία των Βασιλέων: Εστιάζοντας στο φαινόμενο της "Θεωρίας Συνομωσίας"***».

Η έκδοση κλείνει με την παράθεση δύο παραρτημάτων: Ι) ***Ιστορική αναδρομή και διασαφηνίσεις των λέξεων «σύντροφος» και «συναγωνιστής» με αφορμή τη λέξη «Comrade»*** και ΙΙ) ***Συνομωσία των Βασιλέων, Ταξική Πάλη και Κορωναϊός***.

Συσπείρωση Αναρχικών

γέννηση και αργότερα τον «Διαφωτισμό» στο επίπεδο του υψηλού πολιτισμού, αλλά πως αυτή η σύνθεση οδήγησε σε νέα ισοπεδωτικά-εξισωτικά εγχειρήματα από τα κάτω έχει τύχει μικρότερης προσοχής. Ειδικότερα, τα Ερμητικά κείμενα [Hermetica] παραγνωρίζονται σε μεγάλο βαθμό ως πηγή της σύγχρονης αριστερής πολιτικής, αν και αποτελούν σημαντικό νήμα που τη διατρέχει. Άρα, καλά θα κάνουμε να εξετάσουμε για λίγο τον αναγεννησιακό μάγο πριν ασχοληθούμε διεξοδικότερα στην συνέχεια με τον Διαφωτισμό και τον ριζοσπαστικό Διαφωτισμό».

Ακολουθεί το σύντομο κεφάλαιο «***Ελευθεροτεκτονισμός, Πανθεϊσμός, και η Ερμητική Παράδοση***», όπου η συγγραφέας εξηγεί ότι μπορεί στα χέρια της εξουσίας οι ερμητικές διδασκαλίες να χρησιμεύσαν για να εμπνεύσουν νέα αυτοπεποίθηση και έναν νέο λόγο-αιτιολογία για την διεκδίκηση της εγκόσμιας κυριαρχίας πάνω σ' όλα τα επίπεδα της ύπαρξης, όμως «*στην προκειμένη περίπτωση εξετάζουμε το πως τα **Ερμητικά κείμενα** υπήρξαν θεμελιώδους σημασίας για την εμφάνιση των νέων κοινωνικών κινημάτων εναντίον της συστημικής εξουσίας, ειδικότερα ο ελευθεροτεκτονισμός και οι επαναστατικές αδελφότητες που εξαπλώθηκαν κατά την διάρκεια του 18ου και 19ου αιώνα*».

Περνούμε στις «***Επαναστατικές αδελφότητες***», όπου η ***Erica Legalisse*** καταγράφει ότι «*από τη μία εξ αιτίας της* [...] *κών δικτύων για την προώθηση του σκοπού της*».

Στο συνοπτικό κεφάλαιο που ακολουθεί με τον τίτλο «***Ιλλουμινατισμός στη Διεθνή Ένωση Εργατών***» η συγγραφέας υπενθυμίζει ότι «***Ο Πιερ Ζοζέφ Προυντόν**, ένας τέκτονας που έζησε να δει την ίδρυση της Διεθνούς Ένωσης Εργατών (International Workingmen's Association-IWA), έγραψε ότι : "Ο Τεκτονικός Θεός δεν είναι ούτε Ουσία, Αιτία, Ψυχή, Μονάδα, Δημιουργός, Πατέρας, Λόγος, Αγάπη, Παράκλητος, Λυτρωτής... ο Θεός είναι η προσωποποίηση της συμπαντικής ισορροπίας"*».

Στην εποχή του *Προυντόν*, όπως μνημονεύει η ***Erica Lagalisse***, οι βρετανικές στοές όχι μόνον έκαναν δεκτούς ως μέλη ολοένα και περισσότερους προλετάριους, ιδιαίτερα τους ειδικευμένους και εγγράμματους, αλλά και στήριζαν τους αγώνες των εργατών φθάνοντας στο σημείο η πρώτη προπαρασκευαστική συνάντηση της Διεθνούς Ένωσης Εργατών στην οποία παρευρέθηκε και ο ίδιος ο ***Μαρξ*** να πραγματοποιηθεί στις 5 Αυγούστου 1862 στην ***Ταβέρνα των Ελευθεροτεκτόνων***, με την παρουσία πολλών σοσιαλιστών ελευθεροτεκτόνων που ανήκαν σε μικρές στοές (είχαν ιδρυθεί ήδη από το 1850 από Γάλλους εξόριστους ρεπουμπλικάνους και ονομάζονταν «*Μεμφιτικές*»).

Έπονται τα κεφάλαια «***Θεοσοφία και Άλλες Μορφές Εσωτερισμού στον Σοσιαλισμό του 19ου αιώνα***» και τα [...] I) ***Ιστορική αναφορά και διασαφηνίσεις των λέξεων «σύντροφος» και «συναγωνιστής» με αφορμή τη λέξη «Comrade»*** και II) ***Συνομωσία των Βασιλέων, Ταξική Πάλη και Κορωναϊός***.

Συσπείρωση Αναρχικών

θεμελιώδους σημασίας για την εμφάνιση των νέων κοινωνικών κινημάτων εναντίον της συστημικής εξουσίας, ειδικότερα ο ελευθεροτεκτονισμός και οι επαναστατικές αδελφότητες που εξαπλώθηκαν κατά την διάρκεια του 18ου και 19ου αιώνα».

Περνούμε στις «**Επαναστατικές αδελφότητες**», όπου η **Erica Legalisse** καταγράφει ότι «από τη μία εξ αιτίας της **Ταβέρνα των Ελευθεροτεκτόνων**, με την παρουσία πολλών σοσιαλιστών ελευθεροτεκτόνων που ανήκαν σε μικρές στοές (είχαν ιδρυθεί ήδη από το 1850 από Γάλλους εξόριστους ρεπουμπλικάνους και ονομάζονταν «Μεμφιτικές»).

Έπονται τα κεφάλαια «**Θεοσοφία και Άλλες Μορφές Εσωτερισμού στον Σοσιαλισμό του 19ου αιώνα**» και τα

Ολοκληρωτική Δημοσιογραφία και Ιστορία.

Η περίπτωση των New York Times

Κυρίαρχη και εναλλακτική ενημέρωση. Δύο όροι και σημασίες που προσδιορίζουν το διαφορετικό μεταξύ τους. Το κυρίαρχο βρίσκεται εκεί που υπάρχει η δύναμη και η ισχύς, πολιτική ή/και οικονομική και το εναλλακτικό υποδηλώνει μια «άλλη» προσέγγιση, πιο ελεύθερη και «ψαγμένη». Μια ενημέρωση αδέσμευτη και αδιαμεσολάβητη πολλές φορές, που σε αρκετές περιπτώσεις πηγάζει από μια «κινηματική» λογική. Στη σύγχρονη εποχή πάντα υπήρχε και η «διαφορετική» ενημέρωση και πολλές φορές ήταν «όαση» η παρουσία ενός μέσου ή εντύπου που πρόσφερε μια «εναλλακτική» προσέγγιση. Και σήμερα ασφαλώς μέσω των τεχνολογικών πλατφορμών η κάθε άποψη βρίσκει τη θέση της στο διαδίκτυο, για παράδειγμα. Αλλά, όπως έχουμε ξαναγράψει, αυτή η πληθώρα των μέσων, των πληροφοριών και των ειδήσεων καθιστούν πάρα πολύ δύσκολη τη συστηματική θέαση και επεξεργασία αυτών των απόψεων από την πλειοψηφία των ανθρώπων. Και εάν στην κυρίαρχη πηγή ενημέρωσης τα πράγματα είναι ξεκάθαρα, στην εναλλακτική τα πράγματα περιπλέκονται επικίνδυνα. Οι κακοτοπιές είναι πολλές διότι ασφαλώς ό,τι λάμπει δεν είναι χρυσός. Και πολλές φορές αυτό που εμφανίζεται ως μια εναλλακτική προσέγγιση και έχει βρει ένα αξιόλογο ακροατήριο φέρει απόψεις και θεωρίες που «μπάζουν». Αυτές αποτελούν βούτυρο στο ψωμί της εξουσίας, να τις αποδομήσει σχετικά εύκολα και σε χρόνο που αυτή θα επιλέξει και εν συνεχεία να τις χλευάσει. Σε αυτή την περίπτωση, **το «εναλλακτικό» αποτελεί μέρος και αναπόσπαστο κομμάτι του «κυρίαρχου» λόγου, ανεξαρτήτως από που εκπορεύεται.** Σε άλλες περιπτώσεις, μια σταθερή και αξιόπιστη εναλλακτική ενημέρωση εμφανίζεται να έχει την ίδια επιχειρηματολογία με την κυριαρχία. Είναι εκεί όπου ο Ορθός Λόγος είναι βαθιά εμποτισμένος στη σκέψη των ανθρώπων και ο,τιδήποτε μπορεί να παρεκκλίνει από τον τεχνοπολιτισμό και την «Πρόοδο» αποτελεί για εκείνους συντήρηση και οπισθοχώρηση. Ενώ ισχύει το ακριβώς αντίθετο.

Η κριτική σκέψη οφείλει να είναι παρούσα και σε εγρήγορση ανά πάσα στιγμή και σε κάθε τι. Ένα ρεύμα ελεύθερης σκέψης και μάλιστα αναρχικό δεν χρειάζεται οπαδούς για να υπάρξει και να εξελιχθεί. Δεν χρειάζεται να προσαρμόσει τα κοινωνικά δεδομένα σε ένα προκαθορισμένο απαιτητό σχήμα που θα αποδεικνύει τη θεωρία. Εάν

από την κυριαρχία όταν επικαλείται τη δημόσια υγεία. Είναι κάτι που έχει εφαρμοστεί με επιτυχία στο παρελθόν, αρκεί ο φόβος να κυριαρχήσει ως ανθρώπινο συναίσθημα. Όμως, οι όροι «ολοκληρωτικός» ή «ολοκληρωτισμός» είναι σχετικοί. Αυτό που για κάποιους είναι ολοκληρωτικό για κάποιους άλλους είναι κανονικό. Η σημερινή καθολική στάση των ΜΜΕ δεν επιδεικνύει και φανερώνει –εκ του ασφαλούς– τη μελλοντική τους στάση. Μην έχει κανείς αυταπάτες ότι στο μέλλον η αρθρογραφία τους δεν μπορεί να είναι σε εντελώς διαφορετική προσέγγιση από τη σημερινή εάν το αποτέλεσμα δεν τους δικαιώνει, το μαύρο να γίνει άσπρο. Επειδή το αποτέλεσμα δεν φανερώνει τη διαδικασία και διεργασία που έχει ακολουθηθεί. Για να το πούμε πιο απλά με ένα ιστορικό παράδειγμα. Όλοι σήμερα μιλάνε για τα ναζιστικά εγκλήματα, τα στρατόπεδα εξόντωσης και το Ολοκαύτωμα. Τι γραφόταν και λεγόταν, όμως, τότε; Λίγα χρόνια πριν και κατά την περίοδο των εγκλημάτων; Και τι μετά; Εκτός από τους «αρνητές» του

έθνους και της παραδοσιακής τάξης πραγμάτων, ήταν κοινός τόπος της συντηρητικής κουλτούρας».[1] Εφημερίδες της γαλλικής δεξιάς, εκκλησιαστικός Τύπος, λογοτεχνικά έργα καταφέρονται εναντίον των εβραίων ως άτομα που **«φέρνουν τις ψείρες, την πανούκλα, τον τύφο».** Βρισκόμαστε την εποχή του μεσοπολέμου και τα *Πρωτόκολλα των Σοφών της Σιών* έχουν γίνει μπεστ σέλερ, οι *Times του Λονδίνου* έχουν άρθρο με τίτλο *«Ο εβραϊκός κίνδυνος»*, διάχυτη είναι η άποψη της εβραϊκής συνωμοσίας που σκοπεύει να ανατρέψει τον πολιτισμό και ο Ουίνστον Τσώρτσιλ υποδείκνυε τους **Μάρξ, Τρότσκι, Μπέλα Κουν, Λούξεμπουργκ και Έμμα Γκολνταν σαν μια ενσάρκωση «παγκόσμιας συνωμοσίας που απέβλεπε στην ανατροπή του πολιτισμού».** Η **ιατρικοποίηση της πολιτικής** βρισκόταν σε πλήρη ανάπτυξη και ο «ιουδαιομπολσεβικισμός» ως εκδήλωση μιας ασθένειας του κοινωνικού σώματος. Η επικράτηση της ιατρικής και επιδημιολογικής γλώσσας στην πολιτική προπαγάνδα ήταν παράλληλη με

υπήρχε και η «διαφορετική» ενημέρωση και πολλές φορές ήταν «όαση» η παρουσία ενός μέσου ή εντύπου που πρόσφερε μια «εναλλακτική» προσέγγιση. Και σήμερα ασφαλώς μέσω των τεχνολογικών πλατφορμών η κάθε άποψη βρίσκει τη θέση της στο διαδίκτυο, για παράδειγμα. Αλλά, όπως έχουμε ξαναγράψει, αυτή η πληθώρα των μέσων, των πληροφοριών και των ειδήσεων καθιστούν πάρα πολύ δύσκολη τη συστηματική θέαση και επεξεργασία αυτών των απόψεων από την πλειοψηφία των ανθρώπων. Και εάν στην κυρίαρχη πηγή ενημέρωσης τα πράγματα είναι ξεκάθαρα, στην εναλλακτική τα πράγματα περιπλέκονται επικίνδυνα. Οι κακοτοπιές είναι πολλές διότι ασφαλώς ό,τι λάμπει δεν είναι χρυσός. Και πολλές φορές αυτό που εμφανίζεται ως μια εναλλακτική προσέγγιση και έχει βρει ένα αξιόλογο ακροατήριο φέρει απόψεις και θεωρίες που «μπάζουν». Αυτές αποτελούν βούτυρο στο ψωμί της εξουσίας, να τις αποδομήσει σχετικά εύκολα και σε χρόνο που αυτή θα επιλέξει και εν συνεχεία να τις χλευάσει. Σε αυτή την περίπτωση, **το «εναλλακτικό» αποτελεί μέρος και αναπόσπαστο κομμάτι του «κυρίαρχου» λόγου, ανεξαρτήτως από που εκπορεύεται.** Σε άλλες περιπτώσεις, μια σταθερή και αξιόπιστη εναλλακτική ενημέρωση εμφανίζεται να έχει την ίδια επιχειρηματολογία με την κυριαρχία. Είναι εκεί όπου ο Ορθός Λόγος είναι βαθιά εμποτισμένος στη σκέψη των ανθρώπων και ο,τιδήποτε μπορεί να παρεκκλίνει από τον τεχνοπολιτισμό και την «Πρόοδο» αποτελεί για εκείνους συντήρηση και οπισθοχώρηση. Ενώ ισχύει το ακριβώς αντίθετο.

Η κριτική σκέψη οφείλει να είναι παρούσα και σε εγρήγορση ανά πάσα στιγμή και σε κάθε τι. Ένα ρεύμα ελεύθερης σκέψης και μάλιστα αναρχικό δεν χρειάζεται οπαδούς για να υπάρξει και να εξελιχθεί. Δεν χρειάζεται να προσαρμόσει τα κοινωνικά δεδομένα σε ένα προκαθορισμένο απαιτητό σχήμα που θα αποδεικνύει τη θεωρία. Εάν κάποιος, λοιπόν, τοποθετεί έναν ριζοσπαστικό τρόπο σκέψης μέσα στα αυστηρά πλαίσια μιας στεγανής δεξαμενής του Διαφωτισμού, τότε μπορεί πράγματι, για να αποδείξει το σχήμα που έχει στο κεφάλι του, να ζητήσει από τους ανθρώπους να γίνουν «πειραματόζωα» της τεχνοεπιστήμης και να «θυσιάσουν» το σώμα τους στο βωμό της *«εξέλιξης και της Προόδου»*. **Είναι ακριβώς εκείνο το σημείο που το κυρίαρχο και το «εναλλακτικό» τέμνονται και οι «αντί» βρίσκονται στην σφιχτή αγκαλιά του κυρίαρχου λόγου.** Εννοείται, επομένως, ότι λόγω της διάχυσης της κυριαρχίας των λόγων τους εμφανίζονται βασιλικότεροι του βασιλέως. Και γι' αυτό επιδίδονται σε μια σειρά επιθέσεις με χαρακτηρισμούς που έχουν αντλήσει από τον εξουσιαστικό συρφετό.

Παρατηρούμε, λοιπόν, ότι δυο «εναλλακτικές» μορφές ενημέρωσης και άποψης, εκείνη που «μπάζει» αλλά και εκείνη που εμφανίζεται ως «σοβαρή» και «επιστημονικά»

από την κυριαρχία όταν επικαλείται τη δημόσια υγεία. Είναι κάτι που έχει εφαρμοστεί με επιτυχία στο παρελθόν, αρκεί ο φόβος να κυριαρχήσει ως ανθρώπινο συναίσθημα. Όμως, οι όροι «ολοκληρωτικός» ή «ολοκληρωτισμός» είναι σχετικοί. Αυτό που για κάποιους είναι ολοκληρωτικό για κάποιους άλλους είναι κανονικό. Η σημερινή καθολική στάση των ΜΜΕ δεν επιδεικνύει και φανερώνει –εκ του ασφαλούς– τη μελλοντική τους στάση. Μην έχει κανείς αυταπάτες ότι στο μέλλον η αρθρογραφία τους δεν μπορεί να είναι σε εντελώς διαφορετική προσέγγιση από τη σημερινή εάν το αποτέλεσμα δεν τους δικαιώνει, το μαύρο να γίνει άσπρο. Επειδή το αποτέλεσμα δεν φανερώνει τη διαδικασία και διεργασία που έχει ακολουθηθεί. Για να το πούμε πιο απλά με ένα ιστορικό παράδειγμα. Όλοι σήμερα μιλάνε για τα ναζιστικά εγκλήματα, τα στρατόπεδα εξόντωσης και το Ολοκαύτωμα. Τι γραφόταν και λεγόταν, όμως, τότε; Λίγα χρόνια πριν και κατά την περίοδο των εγκλημάτων; Και τι μετά; Εκτός από τους «αρνητές» του Ολοκαυτώματος, υπάρχει σήμερα κάποιος που να κρατά ουδέτερη στάση; Ή, τέλος πάντων, **ο Τύπος μετά την δεύτερη παγκόσμια ανθρωποσφαγή κρατούσε την ίδια στάση με πριν;** Έχει ενδιαφέρον να δούμε και να εξετάσουμε εκείνη την περίοδο, να ξεφυλλίσουμε σελίδες εφημερίδων εκείνης της εποχής και να αφήσουμε παραπέρα το ήδη γνωστό σε εμάς αποτέλεσμα. Βοηθούσε ο Τύπος και οι δημοσιογράφοι στην ενημέρωση και ανάλυση των γεγονότων ώστε οι άνθρωποι να υποψιαστούν έστω και ελάχιστα το τί μπορεί να σημαίνει ναζιστικό καθεστώς; Αποτύπωναν τα γεγονότα που συνέβαιναν την δεκαετία του '30 με τους νόμους και τους περιορισμούς προς τους εβραίους;

Το 1941 ο Χίτλερ δικαιολογούσε το ανατολικό μέτωπο πολέμου με την ανάγκη να ξεριζωθεί η **«εστία της πανούκλας»** που την αποτελούσαν, κατά αυτόν, οι Εβραίοι και για την υπεράσπιση του ευρωπαϊκού πολιτισμού ενάντια στην ασιατική και μπολσεβίκικη πλημμυρίδα, τοποθετώ-

έθνους και της παραδοσιακής τάξης πραγμάτων, ήταν κοινός τόπος της συντηρητικής κουλτούρας».[1] Εφημερίδες της γαλλικής δεξιάς, εκκλησιαστικός Τύπος, λογοτεχνικά έργα καταφέρονται εναντίον των εβραίων ως άτομα που **«φέρνουν τις ψείρες, την πανούκλα, τον τύφο»**. Βρισκόμαστε την εποχή του μεσοπολέμου και τα *Πρωτόκολλα των Σοφών της Σιών* έχουν γίνει μπεστ σέλερ, οι *Times του Λονδίνου* έχουν άρθρο με τίτλο *«Ο εβραϊκός κίνδυνος»*, διάχυτη είναι η άποψη της εβραϊκής συνωμοσίας που σκοπεύει να ανατρέψει τον πολιτισμό και ο Ουίνστον Τσόρτσιλ υποδείκνυε τους **Μάρξ, Τρότσκι, Μπέλα Κουν, Λούξεμπουργκ και Έμμα Γκόλνταν σαν μια ενσάρκωση «παγκόσμιας συνωμοσίας που απέβλεπε στην ανατροπή του πολιτισμού»**. Η **ιατρικοποίηση της πολιτικής** βρισκόταν σε πλήρη ανάπτυξη και ο «ιουδαιομπολσεβικισμός» ως εκδήλωση μιας ασθένειας του κοινωνικού σώματος. Η επικράτηση της ιατρικής και επιδημιολογικής γλώσσας στην πολιτική προπαγάνδα ήταν παράλληλη με την χρήση πολιτικών όρων από επιστήμονες. Έτσι, κάποιοι **ερευνητές** ονόμαζαν τα **καρκινικά κύτταρα αναρχικούς, μπολσεβίκους, εστίες χάους και εξέγερσης.**

Παρ' ότι η ευθανασία ως μέσο κοινωνικής πρόληψης αποτελεί κατ' εξοχήν μέσο της ναζιστικής βιοπολιτικής, χωρίς κάτι αντίστοιχο να υπάρχει στην ιστορία του 19ου αι., δεν χωρά αμφιβολία ότι οι ρίζες της βρίσκονται σε μια ευρωπαϊκή και δυτική κουλτούρα. Ο ευγονισμός συναντάται σε πολλά δυτικά πανεπιστήμια από τα τέλη του 19ου αι. Άλλωστε μια πολιτική υποχρεωτικής στείρωσης των διανοητικά ασθενών είχαν υιοθετήσει οι ΗΠΑ την περίοδο 1907-1913 και εν συνεχεία, την δεκαετία του '20, κυβερνήσεις των κρατών Ελβετίας, Σουηδίας, Νορβηγίας και Δανίας (μερικές εκ των οποίων ήταν σοσιαλδημοκρατικές). Επί πλέον, η γνωστή *Encyclopaedia Britannica* στο λήμμα «πολιτισμός» σημείωνε ότι το μέλλον της ανθρωπότητας θα καθοριζόταν από *«τη βιολογική βελτίωση της φυλής χάρι στην εφαρμογή των νόμων της κληρονομι-*

τυρό στο ψωμί της εξουσίας, να τις αποδομήσει σχετικά εύκολα και σε χρόνο που αυτή θα επιλέξει και εν συνεχεία να τις χλευάσει. Σε αυτή την περίπτωση, **το «εναλλακτικό» αποτελεί μέρος και αναπόσπαστο κομμάτι του «κυρίαρχου» λόγου, ανεξαρτήτως από που εκπορεύεται.** Σε άλλες περιπτώσεις, μια σταθερή και αξιόπιστη εναλλακτική ενημέρωση εμφανίζεται να έχει την ίδια επιχειρηματολογία με την κυριαρχία. Είναι εκεί όπου ο Ορθός Λόγος είναι βαθιά εμποτισμένος στη σκέψη των ανθρώπων και ο,τιδήποτε μπορεί να παρεκκλίνει από τον τεχνοπολιτισμό και την «Πρόοδο» αποτελεί για εκείνους συντήρηση και οπισθοχώρηση. Ενώ ισχύει το ακριβώς αντίθετο.

Η κριτική σκέψη οφείλει να είναι παρούσα και σε εγρήγορση ανά πάσα στιγμή και σε κάθε τι. Ένα ρεύμα ελεύθερης σκέψης και μάλιστα αναρχικό δεν χρειάζεται οπαδούς για να υπάρξει και να εξελιχθεί. Δεν χρειάζεται να προσαρμόσει τα κοινωνικά δεδομένα σε ένα προκαθορισμένο απαιτητό σχήμα που θα αποδεικνύει τη θεωρία. Εάν κάποιος, λοιπόν, τοποθετεί έναν ριζοσπαστικό τρόπο σκέψης μέσα στα αυστηρά πλαίσια μιας στεγανής δεξαμενής του Διαφωτισμού, τότε μπορεί πράγματι, για να αποδείξει το σχήμα που έχει στο κεφάλι του, να ζητήσει από τους ανθρώπους να γίνουν «πειραματόζωα» της τεχνοεπιστήμης και να «θυσιάσουν» το σώμα τους στο βωμό της *«εξέλιξης και της Προόδου»*. **Είναι ακριβώς εκείνο το σημείο που το κυρίαρχο και το «εναλλακτικό» τέμνονται και οι «αντί» βρίσκονται στην σφιχτή αγκαλιά του κυρίαρχου λόγου.** Εννοείται, επομένως, ότι λόγω της διάχυτης κυριαρχίας των λόγων τους εμφανίζονται βασιλικότεροι του βασιλέως. Και γι' αυτό επιδίδονται σε μια σειρά επιθέσεις με χαρακτηρισμούς που έχουν αντλήσει από τον εξουσιαστικό συρφετό.

Παρατηρούμε, λοιπόν, ότι δυο «εναλλακτικές» μορφές ενημέρωσης και άποψης, εκείνη που «μπάζει» αλλά και εκείνη που εμφανίζεται ως «σοβαρή» και «επιστημονικά» καταρτισμένη –υπό προϋποθέσεις– λειτουργούν προς όφελος της κυριαρχίας. Εν αγνοία τους θα λέγαμε. Ευτυχώς πάντως που η εναλλακτική ενημέρωση δεν εξαντλείται από τις παραπάνω στάσεις και συμπεριφορές. Όμως τι γίνεται όταν πάνω σε ένα κοινωνικό-πολιτικό ζήτημα ο κυρίαρχος λόγος αποσπά σημαντικά μέρη του εναλλακτικού λόγου; Και τί γίνεται με εκείνους που δεν έχουν αποσπαστεί από αυτόν τον ολοκληρωτικό λόγο της εξουσίας;

Όπως πολλοί έχετε διαπιστώσει, ζούμε στιγμές ολοκληρωτικού δημοσιογραφικού και μη λόγου. Οι πρακτικές εφαρμογής του εμφανίζονται επιτακτικές και αναγκαίες ναι κάτι που έχει εφαρμοστεί με επιτυχία στο παρελθόν, αρκεί ο φόβος να κυριαρχήσει ως ανθρώπινο συναίσθημα. Όμως, οι όροι «ολοκληρωτικός» ή «ολοκληρωτισμός» είναι σχετικοί. Αυτό που για κάποιους είναι ολοκληρωτικό για κάποιους άλλους είναι κανονικό. Η σημερινή καθολική στάση των ΜΜΕ δεν επιδεικνύει και φανερώνει –εκ του ασφαλούς– τη μελλοντική τους στάση. Μην έχει κανείς αυταπάτες ότι στο μέλλον η αρθρογραφία τους δεν μπορεί να είναι σε εντελώς διαφορετική προσέγγιση από τη σημερινή εάν το αποτέλεσμα δεν τους δικαιώνει, το μαύρο να γίνει άσπρο. Επειδή το αποτέλεσμα δεν φανερώνει τη διαδικασία και διεργασία που έχει ακολουθηθεί. Για να το πούμε πιο απλά με ένα ιστορικό παράδειγμα. Όλοι σήμερα μιλάνε για τα ναζιστικά εγκλήματα, τα στρατόπεδα εξόντωσης και το Ολοκαύτωμα. Τι γραφόταν και λεγόταν, όμως, τότε; Λίγα χρόνια πριν και κατά την περίοδο των εγκλημάτων; Και τι μετά; Εκτός από τους «αρνητές» του Ολοκαυτώματος, υπάρχει σήμερα κάποιος που να κρατά ουδέτερη στάση; Ή, τέλος πάντων, **ο Τύπος μετά την δεύτερη παγκόσμια ανθρωποσφαγή κρατούσε την ίδια στάση με πριν;** Έχει ενδιαφέρον να δούμε και να εξετάσουμε εκείνη την περίοδο, να ξεφυλλίσουμε σελίδες εφημερίδων εκείνης της εποχής και να αφήσουμε παραπέρα το ήδη γνωστό σε εμάς αποτέλεσμα. Βοηθούσε ο Τύπος και οι δημοσιογράφοι στην ενημέρωση και ανάλυση των γεγονότων ώστε οι άνθρωποι να υποψιαστούν έστω και ελάχιστα το τί μπορεί να σημαίνει ναζιστικό καθεστώς; Αποτύπωναν τα γεγονότα που συνέβαιναν την δεκαετία του '30 με τους νόμους και τους περιορισμούς προς τους εβραίους;

Το 1941 ο Χίτλερ δικαιολογούσε το ανατολικό μέτωπο πολέμου με την ανάγκη να ξεριζωθεί η **«εστία της πανούκλας»** που την αποτελούσαν, κατά αυτόν, οι Εβραίοι και για την υπεράσπιση του ευρωπαϊκού πολιτισμού ενάντια στην ασιατική και μοσχοβίτικη πλημμυρίδα, τοποθετώντας και τους κομμουνιστές στο αφήγημα του. Άλλωστε, ο μύθος του «ιουδαιομπολσεβικισμού» είχε γνωρίσει μεγάλη διάδοση την επομένη της πρώτης παγκόσμιας ανθρωποσφαγής όταν χρησιμοποιήθηκε για την καταστολή των σπαρτακιστών, την λευκή τρομοκρατία στην Ουγγαρία και τη ρωσικής «αντεπανάσταση». *«Η άποψη ότι ο μπολσεβικισμός ήταν ένα είδος "ιού", μια μεταδοτική ασθένεια με βακίλους της τους εβραίους επαναστάτες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης, ξεριζωμένους, κοσμοπολίτες, κρυμμένους στις ανώνυμες μητροπόλεις του σύγχρονου βιομηχανικού κόσμου, εχθρούς της ίδιας της ιδέας του κοινός τόπος της συντηρητικής κουλτούρας».*[1] Εφημερίδες της γαλλικής δεξιάς, εκκλησιαστικός Τύπος, λογοτεχνικά έργα καταφέρονται εναντίον των εβραίων ως άτομα που **«φέρνουν τις ψείρες, την πανούκλα, τον τύφο»**. Βρισκόμαστε την εποχή του μεσοπολέμου και τα *Πρωτόκολλα των Σοφών της Σιών* έχουν γίνει μπεστ σέλερ, οι *Times του Λονδίνου* έχουν άρθρο με τίτλο *«Ο εβραϊκός κίνδυνος»*, διάχυτη είναι η άποψη της εβραϊκής συνωμοσίας που σκοπεύει να ανατρέψει τον πολιτισμό και ο Ουίνστον Τσώρτσιλ υποδείκνυε τους **Μάρξ, Τρότσκι, Μπέλα Κουν, Λούξεμπουργκ και Έμμα Γκόλνταν σαν μια ενσάρκωση «παγκόσμιας συνωμοσίας που απέβλεπε στην ανατροπή του πολιτισμού».** Η **ιατρικοποίηση της πολιτικής** βρισκόταν σε πλήρη ανάπτυξη και ο «ιουδαιομπολσεβικισμός» ως εκδήλωση μιας ασθένειας του κοινωνικού σώματος. Η επικράτηση της ιατρικής και επιδημιολογικής γλώσσας στην πολιτική προπαγάνδα ήταν παράλληλη με την χρήση πολιτικών όρων από επιστήμονες. Έτσι, κάποιοι **ερευνητές** ονόμαζαν τα **καρκινικά κύτταρα αναρχικούς, μπολσεβίκους, εστίες χάους και εξέγερσης.**

Παρ' ότι η ευθανασία ως μέσο κοινωνικής πρόληψης αποτελεί κατ' εξοχήν μέσο της ναζιστικής βιοπολιτικής, χωρίς κάτι αντίστοιχο να υπάρχει στην ιστορία του 19ου αι., δεν χωρά αμφιβολία ότι οι ρίζες της βρίσκονται σε μια ευρωπαϊκή και δυτική κουλτούρα. Ο ευγονισμός συναντάται σε πολλά δυτικά πανεπιστήμια από τα τέλη του 19ου αι. Άλλωστε μια πολιτική υποχρεωτικής στείρωσης των διανοητικά ασθενών είχαν υιοθετήσει οι ΗΠΑ την περίοδο 1907-1913 και εν συνεχεία, την δεκαετία του '20, κυβερνήσεις των κρατών Ελβετίας, Σουηδίας, Νορβηγίας και Δανίας (μερικές εκ των οποίων ήταν σοσιαλδημοκρατικές). Επί πλέον, η γνωστή *Encyclopaedia Britannica* στο λήμμα «πολιτισμός» σημείωνε ότι το μέλλον της ανθρωπότητας θα καθοριζόταν από *«τη βιολογική βελτίωση της φυλής χάρι στην εφαρμογή των νόμων της κληρονομικότητας»*. Ενώ ο βρετανός στρατιωτικός θεωρητικός Ρέτζιναλντ Κλαρ Χαρτ κατάστρωνε μια φιλόδοξη βιολογική θεωρία του πολέμου, ως μια στιγμή ανανέωσης της ανθρωπότητας και των εθνών. Ο ευγονισμός, λοιπόν, και η φυλετική υγιεινή, που αποτελούν βασικούς πυλώνες του μετέπειτα ναζισμού ανήκαν στη δυτική κουλτούρα και είχαν βρει ερείσματα σε πλατιά κομμάτια επιστημόνων και πολιτικών, απ' όλες τις πολιτικές-εξουσιαστικές παρατά-

---

1. Οι ρίζες της ναζιστικής βίας, Enzo Traverso, εκδ. 21ος αιώνας.

ξεις. Από εκεί αρχικά ο ναζισμός άντλησε υλικό προσαρμόζοντας τον «επιστημονικό» λόγο σε μια αναδιατύπωση του αντιεβραϊσμού. Οι εβραίοι ταυτίζονταν με «ιό» που σκόρπιζε «ασθένειες» και η εξόντωσή τους ταυτίζονταν με ένα μέτρο «καθαρισμού». Σύμφωνα με τον ιστορικό Ντάνιελ Πικ, κατά την περίοδο του μεσοπολέμου, ήταν εύκολο να βρεθεί στις αγγλοσαξονικές χώρες «το αντίστοιχο της ναζιστικής αγόρευσης σχετικά με τη φυλή, τον ευγονισμό και τον εκφυλισμό». Ενώ ο Αντρέ Πισό σημειώνει: «*Ο Χίτλερ δεν επινόησε και πολλά πράγματα. Τις περισσότερες φορές, αρκούταν να οικειοποιείται ιδέες που κυκλοφορούσαν στην ατμόσφαιρα και να τις οδηγεί στις έσχατες συνέπειές τους. Η ευθανασία και οι βαθείς στοχασμοί γύρω από "τις ζωές που δεν αξίζουν να βιωθούν" ήταν κοινοί τόποι στην εποχή του*».[2] Οι ναζιστές δεν ήρθαν ούτε ουρανοκατέβατοι ούτε ήταν οι «τρελοί» αντισυστημικοί. Μια συγκεκριμένη κουλτούρα, παράδοση και ένας τομέας της επιστήμης τούς ρίζωσε και τούς πότισε να αναπτυχθούν. **Οι μετέπειτα αποτροπιασμοί και καταδίκες των ναζιστικών εγκλημάτων έγιναν κατόπιν εορτής.** Και **η ομοφωνία στην καταδίκη απλά συγκάλυψε τις σχέσεις και τις αλληλεπιδράσεις** κατά την περίοδο της διεργασίας και της ανάπτυξης του υποδείγματος. Όπως αναφέραμε και παραπάνω, **το αποτέλεσμα δεν φανερώνει την διαδικασία**. Μια αυριανή ομόφωνη καταδίκη σε ένα προγενέστερο και τετελεσμένο γεγονός δεν φανερώνει τη στάση κάποιων την περίοδο που το γεγονός αναπτυσσόταν.

Γι' αυτό και έχει μεγάλο ενδιαφέρον να δούμε ποια ήταν η στάση της μεγαλύτερης αμερικάνικης εφημερίδας των **«New York Times»** στο φαινόμενο «Χίτλερ», όχι κατά τη διάρκεια του πολέμου μόνο, αλλά τις δεκαετίες που προηγήθηκαν. Τότε που το σάπιο πρόσωπο του ναζισμού είχε ήδη δείξει τα δόντια του. Στρατόπεδα συγκέντρωσης υπήρχαν από το 1933, το μποϋκοτάζ ενάντια στις εβραϊκές επιχειρήσεις, επίσης, από τις αρχές 1933, οι ντροπιαστικοί νόμοι της Νυρεμβέργης από το 1935 και, επί προσθέτως, δημόσιοι εξευτελισμοί και ξυλοδαρμοί πραγματοποιούνταν σε ημερήσια διάταξη. Είναι ξεκάθαρο ότι δεν χρειάζεται να δει κάποιος δημοσιογράφος κάτι παραπάνω για να πάρει έντονα επικριτική θέση απέναντι σε αυτό το καθεστώς. Αντί αυτού ο διεθνής Τύπος αντιμετώπισε την άνοδο και τις πρακτικές του ναζισμού με

Και όλα αυτά τα περιστατικά **έγιναν πριν έρθουν οι ναζί στην εξουσία. Είναι γραμμένα από τον Mower προ του 1933**, όταν σχεδόν όλοι οι άλλοι το βούλωναν και αμερικανοί διπλωμάτες δήλωναν ότι ο Mower «τα παίρνει πολύ στα σοβαρά» και ότι υπερβάλλει δημοσιογραφικά. Είναι συγκλονιστικός ο παρόντας αντιεβραϊσμός που αναβαθμιζόταν προ-ναζιστικά και που «βιομηχανοποιήθηκε ολοκληρωτικά» με το χιτλερικό καθεστώς. Μέχρι ποιο σημείο θα έφθαναν οι πρακτικές του αντισημιτισμού από τις γερμανικές δημοκρατικές κυβερνήσεις, εφ' όσον ο Χίτλερ δεν γίνονταν καγκελάριος, δεν μπορούμε να το γνωρίζουμε. Ξέρουμε, όμως, ότι αναπτυσσόταν και διαχέοταν ένας, συγκεκριμένης μορφής, ρατσισμός.

Αλλά ας επανέλθουμε στους NYT και στο πως χειρίστηκαν την οδύσσεια του υπερωκεάνιου «Σεντ Λούις», που ήταν γεμάτο Γερμανούς και αυστριακούς εβραίους, χίλιους τον αριθμό, είχε αποπλεύσει από το Αμβούργο στις 13 Μάιου 1939. Ήλπιζαν να εισέλθουν στις ΗΠΑ ύστερα από μια περίοδο αναμονής στην Κούβα. Δεν κατόρθωσαν, όμως, να αποβιβαστούν στην αμερικάνικη ήπειρο αλλά να επιστρέψουν έπειτα από διπλωματικές διαπραγματεύσεις στην Ευρώπη και συγκεκριμένα σε Γαλλία, Βέλγιο και Μεγάλη Βρετανία. **Πολλοί από τους επιβάτες συνάντησαν τον θάνατο αργότερα στα κρεματόρια των ναζί.** ***«Τον Ιούνιο του 1939 όλοι οι αμερικανοί δημοσιογράφοι, πολιτικοί και διπλωμάτες(...) ξέρουν ότι στη Γερμανία διώκονται οι Εβραίοι(...) Και να που καταφθάνει ένα καράβι φορτωμένο με απελπισμένους άντρες, γυναίκες και παιδιά. Για να το σκάσουν από τη Γερμανία, εξ αιτίας των ναζιστικών νόμων, ρευστοποίησαν τα πάντα: τραπεζικούς λογαριασμούς, διαμερίσματα, ακίνητα, μαγαζιά, εργοστάσια. Ξέρουν ότι δεν θα μπορέσουν να μπουν αμέσως.*** *Από το 1924, οι ΗΠΑ έχουν θεσπίσει ποσοστώσεις μεταναστών ανά χώρα. Η γερμανοαυστριακή ποσόστωση για το 1939 είναι 27.370 άτομα και, όπως τους δηλώνει το προξενείο, ο αριθμός αυτός έχει ήδη καλυφθεί».*[3]

Το καλοκαίρι του 1938, απεσταλμένοι τριάντα δύο χωρών πραγματοποιήσαν συνδιάσκεψη στο γαλλικό θέρετρο **Εβιάν**, την οποία συγκάλεσε ο πρόεδρος Ρούζβελτ ο οποίος έλαμψε δια της απουσίας του αφού δεν παρευρέθηκε τόσο εκείνος όσο και ο υπουργός των εξωτερικών του. Τις ΗΠΑ εκπροσώπησε ο Myron C. Taylor, **ένας επιχει-**

σύνολο 900 είναι γυναίκες και παιδιά. **Τα αυτιά της αμερικάνικης φιλελεύθερης δημοκρατίας δεν ιδρώνουν.** ***«Πριν και κατά τη διάρκεια του πολέμου επικρατούσε ευρέως στο υπουργείο Εξωτερικών η πεποίθηση ότι, μακροπρόθεσμα, η μεγαλύτερη απειλή για τις ΗΠΑ ήταν ο κομμουνισμός και όχι ο φασισμός, όπως επίσης και μια αόριστη εντύπωση ότι οι Εβραίοι συνδέονται με τον κομμουνισμό».***4 Με λίγα λόγια, προτιμούσαν τον Χίτλερ παρά τον Στάλιν. Ως αναρχικούς αυτό, βεβαίως, δεν μας εκπλήσσει και ούτε μας προκαλεί απορία. Οι επιλογές των κρατιστών και οι συμφωνίες μεταξύ τους βρίθουν από – υποτίθεται– αλλόκοτα «παντρέματα». Απλά το αναφέρουμε ως αποτύπωση μιας συνθήκης.

Οι NYT άφηναν σταθερά στο απυρόβλητο την αμερικάνικη πολιτική εξουσία, έφταιγαν οι Κουβανοί που δεν δέχθηκαν το πλοίο αλλά όχι οι ΗΠΑ που δεν μερίμνησαν να διαφοροποιηθεί η ποσόστωση αποδοχής μεταναστών. Αλλά το ύφος των δημοσιογράφων των NYT που αποτυπώνεται στην παρακάτω είδηση και η οποία περιγράφει τον περιορισμό που είχαν οι εβραίοι να κάνουν τα ψώνια τους μόνο το απόγευμα, την ώρα που δεν έχει απομείνει εμπόρευμα στα μαγαζιά αλλά ***«αυτό είναι λιγότερο σκληρό απ' όσο φαίνεται*** *αφού ούτως ή άλλως δεν μπορούν να πάνε ούτε στο θέατρο ούτε σε συναυλίες ούτε στην όπερα, ενώ συγχρόνως θα έθεταν σε κίνδυνο τους μη Εβραίους φίλους τους, αν πήγαιναν να τους επισκεφθούν».*[5] *Λιγότερο σκληρό απ' ότι φαίνεται*, λοιπόν, για τον Αμερικανό δημοσιογράφο. Εννοείται πως δεν είναι μόνο οι NYT που διατήρησαν αυτή τη στάση για χρόνια. Εξ ίσου ελεεινό ήταν και το φωτογραφικό Associated Press, αλλά στην νεοϋορκέζικη εφημερίδα έχει ακόμη περισσότερο σημασία διότι ο ιδιοκτήτης της ήταν εβραίος. Το AP καλύπτει την γερμανική εισβολή στην Ουκρανία το καλοκαίρι του 1941, όπου χιλιάδες εβραίοι δολοφονήθηκαν από τους ναζί, το περίφημο «Ολοκαύτωμα με σφαίρες», χωρίς να υπάρχει φωτογραφία του AP που να έχει αποτυπώσει κάποια τέτοια δολοφονία. Λογικότατο, όταν αποδεικνύεται ότι **ο φωτογράφος του AP είναι ταυτόχρονα και αξιωματικός των Ες-Ες.**

Απτά παραδείγματα αποδεικνύουν σχετικά εύκολα ότι η κυρίαρχη ενημέρωση μπορεί να διατηρεί μια «ψυχρή» και «ουδέτερη» στάση, τασσόμενη στο άρμα της εξουσίας

γεγονότα και τον εκφοβισμό». Ενώ ο Άντρε Πισό σημειώνει: *«Ο Χίτλερ δεν επινόησε και πολλά πράγματα. Τις περισσότερες φορές, αρκούταν να οικειοποιείται ιδέες που κυκλοφορούσαν στην ατμόσφαιρα και να τις οδηγεί στις έσχατες συνέπειές τους. Η ευθανασία και οι βαθείς στοχασμοί γύρω από "τις ζωές που δεν αξίζουν να βιωθούν" ήταν κοινοί τόποι στην εποχή του».*[2] Οι ναζιστές δεν ήρθαν ούτε ουρανοκατέβατοι ούτε ήταν οι «τρελοί» αντισυστημικοί. Μια συγκεκριμένη κουλτούρα, παράδοση και ένας τομέας της επιστήμης τούς ρίζωσε και τούς πότισε να αναπτυχθούν. **Οι μετέπειτα αποτροπιασμοί και καταδίκες των ναζιστικών εγκλημάτων έγιναν κατόπιν εορτής.** Και **η ομοφωνία στην καταδίκη απλά συγκάλυψε τις σχέσεις και τις αλληλεπιδράσεις** κατά την περίοδο της διεργασίας και της ανάπτυξης του υποδείγματος. Όπως αναφέραμε και παραπάνω, **το αποτέλεσμα δεν φανερώνει την διαδικασία.** Μια αυριανή ομόφωνη καταδίκη σε ένα προγενέστερο και τετελεσμένο γεγονός δεν φανερώνει τη στάση κάποιων την περίοδο που το γεγονός αναπτυσσόταν.

Γι' αυτό και έχει μεγάλο ενδιαφέρον να δούμε ποια ήταν η στάση της μεγαλύτερης αμερικάνικης εφημερίδας των **«New York Times»** στο φαινόμενο «Χίτλερ», όχι κατά τη διάρκεια του πολέμου μόνο, αλλά τις δεκαετίες που προηγήθηκαν. Τότε που το σάπιο πρόσωπο του ναζισμού είχε ήδη δείξει τα δόντια του. Στρατόπεδα συγκέντρωσης υπήρχαν από το 1933, το μποϊκοτάζ ενάντια στις εβραϊκές επιχειρήσεις, επίσης, από τις αρχές 1933, οι ντροπιαστικοί νόμοι της Νυρεμβέργης από το 1935 και, επί προσθέτως, δημόσιοι εξευτελισμοί και ξυλοδαρμοί πραγματοποιούνταν σε ημερήσια διάταξη. Είναι ξεκάθαρο ότι δεν χρειάζεται να δει κάποιος δημοσιογράφος κάτι παραπάνω για να πάρει έντονα επικριτική θέση απέναντι σε αυτό το καθεστώς. Αντί αυτού ο διεθνής Τύπος αντιμετώπισε την άνοδο και τις πρακτικές του ναζισμού με έναν αφελή(;) και καθησυχαστικό τρόπο. Ήταν μια λογική που στην αρχή είχε τα χαρακτηριστικά της ***υπομονής,*** να τελειώσει ο εφιάλτης του τρελλού και επιστροφή στην ***κανονικότητα,*** έπειτα όταν έγινε ο Χίτλερ καγκελάριος τα ρεπορτάζ μιλούσαν ότι σε δυο μήνες θα έχει αποκηρύξει το παρανοϊκό του πρόγραμμα, θα ξεφορτωθεί τους παρακρατικούς και θα ενταχθεί στους συνετούς πολιτικούς κύκλους. Τον παρουσίαζαν μάλιστα ως τον μετριοπαθή φορέα του κόμματος του. Όταν και αυτό δεν έγινε, όλοι ανέμεναν την πολιτισμένη Δύση να ορθώσει το ανάστημα της. Ένας **πολυετής καθησυχαστικός λόγος,** ο οποίος κοίμισε σε πολλές περιπτώσεις τα ίδια τα θύματα, τους εβραίους.

Οι NYT στην αρχή αναφέρονταν σε μια κωμική φιγούρα ενός «γερμανού Μουσολίνι». Και αυτή ήταν η κυρίαρχη τάση αντιμετώπισης του ναζισμού, η άλλη που προειδοποιούσε και αναφερόταν σε πραγματικά περιστατικά

θα έφθαναν οι πρακτικές του αντισημιτισμού από τις γερμανικές δημοκρατικές κυβερνήσεις, εφ' όσον ο Χίτλερ δεν γίνονταν καγκελάριος, δεν μπορούμε να το γνωρίζουμε. Ξέρουμε, όμως, ότι αναπτυσσόταν και διαχέοταν ένας, συγκεκριμένης μορφής, ρατσισμός.

Αλλά ας επανέλθουμε στους NYT και στο πως χειρίστηκαν την οδύσσεια του υπερωκεάνιου «Σεντ Λούις», που ήταν γεμάτο Γερμανούς και αυστριακούς εβραίους, χίλιους τον αριθμό, είχε αποπλεύσει από το Αμβούργο στις 13 Μάϊου 1939. Ήλπιζαν να εισέλθουν στις ΗΠΑ ύστερα από μια περίοδο αναμονής στην Κούβα. Δεν κατόρθωσαν, όμως, να αποβιβαστούν στην αμερικάνικη ήπειρο αλλά να επιστρέψουν έπειτα από διπλωματικές διαπραγματεύσεις στην Ευρώπη και συγκεκριμένα σε Γαλλία, Βέλγιο και Μεγάλη Βρετανία. **Πολλοί από τους επιβάτες συνάντησαν τον θάνατο αργότερα στα κρεματόρια των ναζί.** *«Τον Ιούνιο του **1939 όλοι οι αμερικανοί δημοσιογράφοι, πολιτικοί και διπλωμάτες(...) ξέρουν ότι στη Γερμανία διώκονται οι Εβραίοι(...) Και να που καταφθάνει ένα καράβι φορτωμένο με απελπισμένους άντρες, γυναίκες και παιδιά. Για να το σκάσουν από τη Γερμανία, εξ αιτίας των ναζιστικών νόμων, ρευστοποίησαν τα πάντα: τραπεζικούς λογαριασμούς, διαμερίσματα, ακίνητα, μαγαζιά, εργοστάσια. Ξέρουν ότι δεν θα μπορέσουν να μπουν αμέσως**. Από το 1924, οι ΗΠΑ έχουν θεσπίσει ποσοστώσεις μεταναστών ανά χώρα. Η γερμανοαυστριακή ποσόστωση για το 1939 είναι 27.370 άτομα και, όπως τους δηλώνει το προξενείο, ο αριθμός αυτός έχει ήδη καλυφθεί».*[3]

Το καλοκαίρι του 1938, απεσταλμένοι τριάντα δύο χωρών πραγματοποιήσαν συνδιάσκεψη στο γαλλικό θέρετρο **Εβιάν**, την οποία συγκάλεσε ο πρόεδρος Ρούζβελτ ο οποίος έλαμψε δια της απουσίας του αφού δεν παρευρέθηκε τόσο εκείνος όσο και ο υπουργός των εξωτερικών του. Τις ΗΠΑ εκπροσώπησε ο Myron C. Taylor, **ένας επιχειρηματίας** και στενός φίλος του Ρούζβελτ. Οι περισσότερες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των Ηνωμένων Πολιτειών και της Βρετανίας, επικαλούνταν δικαιολογίες για το γεγονός ότι δεν δέχονταν περισσότερους εβραίους πρόσφυγες. Οι ναζί άδραξαν την ευκαιρία να χλευάσουν τα κράτη που έλαβαν μέρος στη συνδιάσκεψη, από τη στιγμή που καμμία δεν άνοιξε τις πύλες της για την υποδοχή προσφύγων.

Σε αυτήν, λοιπόν, την κατάσταση, που όλοι ήξεραν τι συμβαίνει στη Γερμανία και θυμίζει τα ψίχουλα που κρύβονται κάτω από το χαλάκι, που ξέρουμε ότι υπάρχουν αλλά δεν θέλουμε να τα βλέπουμε ωσάν να μην υπάρχουν, οι NYT ξεκινούν την κάλυψη του ταξιδιού του «Σεντ Λιουις» στις 28/5/1939 με την άρνηση της Αβάνας να υποδεχθεί τους πρόσφυγες. Στις 2/6/39 μάς πληροφορεί ότι ο κουβανός πρόεδρος Bru διατάζει να αποχωρήσει το πλοίο από τα χωρικά ύδατα. Ξεκινούν διαπραγματεύσεις με αμερικα-

παρά τον Στάλιν. Ως αναρχικούς αυτό, βεβαίως, δεν μας εκπλήσσει και ούτε μας προκαλεί απορία. Οι επιλογές των κρατιστών και οι συμφωνίες μεταξύ τους βρίθουν από –υποτίθεται– αλλόκοτα «παντρέματα». Απλά το αναφέρουμε ως αποτύπωση μιας συνθήκης.

Οι NYT άφηναν σταθερά στο απυρόβλητο την αμερικάνικη πολιτική εξουσία, έφταιγαν οι Κουβανοί που δεν δέχθηκαν το πλοίο αλλά όχι οι ΗΠΑ που δεν μερίμνησαν να διαφοροποιηθεί η ποσόστωση αποδοχής μεταναστών. Αλλά το ύφος των δημοσιογράφων των NYT που αποτυπώνεται στην παρακάτω είδηση και η οποία περιγράφει τον περιορισμό που είχαν οι εβραίοι να κάνουν τα ψώνια τους μόνο το απόγευμα, την ώρα που δεν έχει απομείνει εμπόρευμα στα μαγαζιά αλλά *«**αυτό είναι λιγότερο σκληρό απ' όσο φαίνεται** αφού ούτως ή άλλως δεν μπορούν να πάνε ούτε στο θέατρο ούτε σε συναυλίες ούτε στην όπερα, ενώ συγχρόνως θα έθεταν σε κίνδυνο τους μη Εβραίους φίλους τους, αν πήγαιναν να τους επισκεφθούν».*[5] *Λιγότερο σκληρό απ' ότι φαίνεται*, λοιπόν, για τον Αμερικανό δημοσιογράφο. Εννοείται πως δεν είναι μόνο οι NYT που διατήρησαν αυτή τη στάση για χρόνια. Εξ ίσου ελεεινό ήταν και το φωτογραφικό Associated Press, αλλά στην νεοϋορκέζικη εφημερίδα έχει ακόμη περισσότερο σημασία διότι ο ιδιοκτήτης της ήταν εβραίος. Το AP καλύπτει την γερμανική εισβολή στην Ουκρανία το καλοκαίρι του 1941, όπου χιλιάδες εβραίοι δολοφονήθηκαν από τους ναζί, το περίφημο «Ολοκαύτωμα με σφαίρες», χωρίς να υπάρχει φωτογραφία του AP που να έχει αποτυπώσει κάποια τέτοια δολοφονία. Λογικότατο, όταν αποδεικνύεται ότι ο **φωτογράφος του AP είναι ταυτόχρονα και αξιωματικός των Ες-Ες.**

Απτά παραδείγματα αποδεικνύουν σχετικά εύκολα ότι η κυρίαρχη ενημέρωση μπορεί να διατηρεί μια «ψυχρή» και «ουδέτερη» στάση, τασσόμενη στο άρμα της εξουσίας και όχι ελέγχοντάς την. Αλλά είναι εκείνα τα δομικά κοινωνικά «φαντασιακά» που βοηθούν πιο εύκολα στην επιτυχία των ανωτέρω σχημάτων. Ο «εβραίος» τον 19αι. συμβόλιζε στη Δύση την νεωτερικότητα, τη βιομηχανοποίηση, τον Πολιτισμό, την κοινωνία. Και ερχόταν σε σύγκρουση, πέρα από τους θρησκευτικούς και εμπορικούς ανταγωνισμούς, με ρεύματα που πρότασσαν την παράδοση, τη φύση, την Κουλτούρα, την κοινότητα. Δεν είναι τυχαίο που στη Γαλλία σοσιαλιστικά και άλλα ρεύματα –μην ξεχνάμε και τον Προυντόν με το αντιεβραϊκό του μένος– είχαν παράλληλα αντικαπιταλιστική και αντισημιτική στάση. Τίποτα δεν προέρχεται από παρθενογένεση, υπάρχουν αναφορές, αιτίες και υπαίτιοι. Αυτό που σάπισε το '40 είχε ρίζες βαθιές αιώνες πριν, είχε κλαδιά και παρακλάδια. Και ο ρόλος της δημοσιογραφίας και του διεθνούς Τύπου ήταν επιεικώς απαράδεκτος. Αλλά με αυτές τις στάσεις

στάση κάποιων την περίοδο που το γεγονός αναπτυσσόταν.

Γι' αυτό και έχει μεγάλο ενδιαφέρον να δούμε ποια ήταν η στάση της μεγαλύτερης αμερικάνικης εφημερίδας των **«New York Times»** στο φαινόμενο «Χίτλερ», όχι κατά τη διάρκεια του πολέμου μόνο, αλλά τις δεκαετίες που προηγήθηκαν. Τότε που το σάπιο πρόσωπο του ναζισμού είχε ήδη δείξει τα δόντια του. Στρατόπεδα συγκέντρωσης υπήρχαν από το 1933, το μποϊκοτάζ ενάντια στις εβραϊκές επιχειρήσεις, επίσης, από τις αρχές 1933, οι ντροπιαστικοί νόμοι της Νυρεμβέργης από το 1935 και, επί προσθέτως, δημόσιοι εξευτελισμοί και ξυλοδαρμοί πραγματοποιούνταν σε ημερήσια διάταξη. Είναι ξεκάθαρο ότι δεν χρειάζεται να δει κάποιος δημοσιογράφος κάτι παραπάνω για να πάρει έντονα επικριτική θέση απέναντι σε αυτό το καθεστώς. Αντί αυτού ο διεθνής Τύπος αντιμετώπισε την άνοδο και τις πρακτικές του ναζισμού με έναν αφελή(;) και καθησυχαστικό τρόπο. Ήταν μια λογική που στην αρχή είχε τα χαρακτηριστικά της ***υπομονής***, να τελειώσει ο εφιάλτης του τρελλού και επιστροφή στην ***κανονικότητα***, έπειτα όταν έγινε ο Χίτλερ καγκελάριος τα ρεπορτάζ μιλούσαν ότι σε δυο μήνες θα έχει αποκηρύξει το παρανοϊκό του πρόγραμμα, θα ξεφορτωθεί τους παρακρατικούς και θα ενταχθεί στους συνετούς πολιτικούς κύκλους. Τον παρουσίαζαν μάλιστα ως τον μετριοπαθή φορέα του κόμματος του. Όταν και αυτό δεν έγινε, όλοι ανέμεναν την πολιτισμένη Δύση να ορθώσει το ανάστημα της. Ένας **πολυετής καθησυχαστικός λόγος,** ο οποίος κοίμισε σε πολλές περιπτώσεις τα ίδια τα θύματα, τους εβραίους.

Οι NYT στην αρχή αναφέρονταν σε μια κωμική φιγούρα ενός «γερμανού Μουσολίνι». Και αυτή ήταν η κυρίαρχη τάση αντιμετώπισης του ναζισμού, η άλλη που προειδοποιούσε και αναφερόταν σε πραγματικά περιστατικά αντιεβραϊσμού εξοστρακιζόταν με συνοπτικές διαδικασίες. Αλλά αυτές οι περιπτώσεις ήταν απειροελάχιστες. Σε μια περίπτωση ο απελαθείς δημοσιογράφος **E.A. Mower** της **Chicago Daily News** έγραψε ότι η Γερμανία έχει μετατραπεί σε «άσυλο τρελλών» και αναφέρεται σε περιπτώσεις βεβηλώσεων νεκροταφείων και συναγωγών, επιθέσεων κατά εβραίων μαθητών από συμμαθητές τους, απαιτήσεις Γερμανών φοιτητών να αποκλείονται οι εβραίοι από τα πανεπιστήμια και οι δικαστές να αθωώνουν ή να επιβάλλουν ελαφρές ποινές στους κατηγορούμενους.

2. ό.π.

μανία διώκονται οι Εβραίοι(...) Και να που καταφθάνει ένα καράβι φορτωμένο με απελπισμένους άντρες, γυναίκες και παιδιά. Για να το σκάσουν από τη Γερμανία, εξ αιτίας των ναζιστικών νόμων, ρευστοποίησαν τα πάντα: τραπεζικούς λογαριασμούς, διαμερίσματα, ακίνητα, μαγαζιά, εργοστάσια. Ξέρουν ότι δεν θα μπορέσουν να μπουν αμέσως. *Από το 1924, οι ΗΠΑ έχουν θεσπίσει ποσοστώσεις μεταναστών ανά χώρα. Η γερμανοαυστριακή ποσόστωση για το 1939 είναι 27.370 άτομα και, όπως τους δηλώνει το προξενείο, ο αριθμός αυτός έχει ήδη καλυφθεί».*[3]

Το καλοκαίρι του 1938, απεσταλμένοι τριάντα δύο χωρών πραγματοποιήσαν συνδιάσκεψη στο γαλλικό θέρετρο **Εβιάν**, την οποία συγκάλεσε ο πρόεδρος Ρούζβελτ ο οποίος έλαμψε δια της απουσίας του αφού δεν παρευρέθηκε τόσο εκείνος όσο και ο υπουργός των εξωτερικών του. Τις ΗΠΑ εκπροσώπησε ο Myron C. Taylor, **ένας επιχειρηματίας** και στενός φίλος του Ρούζβελτ. Οι περισσότερες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των Ηνωμένων Πολιτειών και της Βρετανίας, επικαλούνταν δικαιολογίες για το γεγονός ότι δεν δέχονταν περισσότερους εβραίους πρόσφυγες. Οι ναζί άδραξαν την ευκαιρία να χλευάσουν τα κράτη που έλαβαν μέρος στη συνδιάσκεψη, από τη στιγμή που καμμία δεν άνοιξε τις πύλες της για την υποδοχή προσφύγων.

Σε αυτήν, λοιπόν, την κατάσταση, που όλοι ήξεραν τι συμβαίνει στη Γερμανία και θυμίζει τα ψίχουλα που κρύβονται κάτω από το χαλάκι, που ξέρουμε ότι υπάρχουν αλλά δεν θέλουμε να τα βλέπουμε ωσάν να μην υπάρχουν, οι NYT ξεκινούν την κάλυψη του ταξιδιού του «Σεντ Λιουις» στις 28/5/1939 με την άρνηση της Αβάνας να υποδεχθεί τους πρόσφυγες. Στις 2/6/39 μάς πληροφορεί ότι ο κουβανός πρόεδρος Bru διατάζει να αποχωρήσει το πλοίο από τα χωρικά ύδατα. Ξεκινούν διαπραγματεύσεις με αμερικανοεβραϊκή ανθρωπιστική οργάνωση, την JDC, κάτι σαν τις σημερινές ΜΚΟ δηλαδή. Η κουβανική κυβέρνηση ζητούσε 500 δολάρια για τον κάθε επιβάτη... Στις 7 Ιουνη έληγε το τελεσίγραφο και λίγο πριν ξεκίνησαν οι διαπραγματεύσεις που θύμιζαν πλειστηριασμό. Η Κούβα ζητούσε 453.500 δολάρια, ενώ η JDC πρόσφερε 443.000. Συμφωνία καμμία και ο Ρούζβελτ δέχεται επιστολή από επιβάτες του πλοίου όπου ζητούν τη μεσολάβηση του και βοήθεια. Του αναφέρουν, συν τοις άλλοις, ότι παραπάνω από 400 επιβάτες σε

3. *Βερολίνο, 1933. Η στάση του διεθνούς Τύπου μπροστά στον Χίτλερ,* Daniel Schneidermann, εκδ. Πόλις.

μη Εβραίους φίλους τους, αν πήγαιναν να τους επισκεφθούν».[5] *Λιγότερο σκληρό απ' ότι φαίνεται, λοιπόν, για* τον Αμερικανό δημοσιογράφο. Εννοείται πως δεν είναι μόνο οι NYT που διατήρησαν αυτή τη στάση για χρόνια. Εξ ίσου ελεεινό ήταν και το φωτογραφικό Associated Press, αλλά στην νεοϋορκέζικη εφημερίδα έχει ακόμη περισσότερο σημασία διότι ο ιδιοκτήτης της ήταν εβραίος. Το AP καλύπτει την γερμανική εισβολή στην Ουκρανία το καλοκαίρι του 1941, όπου χιλιάδες εβραίοι δολοφονήθηκαν από τους ναζί, το περίφημο «Ολοκαύτωμα με σφαίρες», χωρίς να υπάρχει φωτογραφία του AP που να έχει αποτυπώσει κάποια τέτοια δολοφονία. Λογικότατο, όταν αποδεικνύεται ότι **ο φωτογράφος του AP είναι ταυτόχρονα και αξιωματικός των Ες-Ες.**

Αυτά παραδείγματα αποδεικνύουν σχετικά εύκολα ότι η κυρίαρχη ενημέρωση μπορεί να διατηρεί μια «ψυχρή» και «ουδέτερη» στάση, τασσόμενη στο άρμα της εξουσίας και όχι ελέγχοντάς την. Αλλά είναι εκείνα τα δομικά κοινωνικά «φαντασιακά» που βοηθούν πιο εύκολα στην επιτυχία των ανωτέρω σχημάτων. Ο «εβραίος» τον 19αι. συμβόλιζε στη Δύση την νεωτερικότητα, τη βιομηχανοποίηση, τον Πολιτισμό, την κοινωνία. Και ερχόταν σε σύγκρουση, πέρα από τους θρησκευτικούς και εμπορικούς ανταγωνισμούς, με ρεύματα που πρότασσαν την παράδοση, τη φύση, την Κουλτούρα, την κοινότητα. Δεν είναι τυχαίο που στη Γαλλία σοσιαλιστικά και άλλα ρεύματα –μην ξεχνάμε και τον Προυντόν με το αντιεβραϊκό του μένος– είχαν παράλληλα αντικαπιταλιστική και αντισημιτική στάση. Τίποτα δεν προέρχεται από παρθενογένεση, υπάρχουν αναφορές, αιτίες και υπαίτιοι. Αυτό που σάπισε το '40 είχε ρίζες βαθιές αιώνες πριν, είχε κλαδιά και παρακλάδια. Και ο ρόλος της δημοσιογραφίας και του διεθνούς Τύπου ήταν επιεικώς απαράδεκτος. Αλλά με αυτές τις στάσεις και συμπεριφορές δεν έχουμε ξεμπλέξει, το αντίθετο μάλιστα θα λέγαμε. Ιδίως όταν τα «φαντασιακά» σχετίζονται με θέματα προστασίας της δημόσιας υγείας και της «επιβολής» του «κοινού καλού». Με τις ίδιες «αξίες», δηλαδή, που πρότασσε πριν από 80-100 χρόνια ο ναζισμός το δικό του αφήγημα.

Και όχι μόνο αυτό, δεν μπορούμε να ξεμπλέξουμε και από τους σύγχρονους «Προυντόν» του 21ου αιώνα...

Αναρχικός Πυρήνας Χαλκίδας

4. ό.π., σελ 40.
5. ό.π. σελ. 57.

Η βομβιστική επίθεση στο θέατρο Diana

Του Μάσιμο Ορτάλι.

Στις 23 Μαρτίου 1921, μια ομάδα αναρχικών του Μιλάνου, μετά από πληροφορία που έλαβαν σκόπιμα, ότι δήθεν θα μπορούσαν να εξοντώσουν τον αρχηγό της Μιλανέζικης αστυνομίας Gasti, τοποθέτησαν μια ισχυρή βόμβα στην είσοδο του θεάτρου Diana.

Η έκρηξη στοίχισε 21 ζωές και άφησε πάνω από 150 άτομα τραυματίες, αλλά ο επιδιωκόμενος στόχος δεν τραυματίστηκε. Οι βομβιστές είχαν από καιρό εξοργιστεί από την άδικη κράτηση των συντακτών της καθημερινής εφημερίδας *Umanitá Nova* (των Borghi, Malatesta και Quaglino) και ήθελαν να αναδείξουν στην επικαιρότητα το γεγονός της κατάστασης υγείας των κρατουμένων. Στην πραγματικότητα και παρά την προχωρημένη ηλικία του Μαλατέστα, οι τρεις είχαν ξεκινήσει απεργία πείνας εν μέσω διαμαρτυριών για τους ψευδείς λόγους αναβολής της δίκης τους. Η αιματηρή αυτή βομβιστική επίθεση είχε ως αποτέλεσμα, αντί να γενικευθούν οι κινητοποιήσεις αλληλεγγύης προς τον γηραιό αναρχικό και τους συγκρατούμενούς του, να γίνουν περισσότερες διώξεις και επιθέσεις στους αναρχικούς ευρύτερα.

Δεν επιτεύχθηκε κανένας από τους επιδιωκόμενους στόχους των βομβιστών: η μπουρζουαζία δεν πτοήθηκε, μάλλον έγινε ακόμη πιο αποφασιστική στον αγώνα της ενάντια στον «κόκκινο όχλο», οι φασίστες εκμεταλλεύτηκαν την ευκαιρία να πραγματοποιήσουν ακόμα πιο άγριες ενέργειες, όπως η καταστροφή των γραφείων της εφημερίδας *Umanitá Nova* και της σοσιαλιστικής *Avanti!*.

Ο Μαλατέστα και οι σύντροφοί του παρέμειναν πίσω από τα κάγκελα, φορτωμένοι ακόμη περισσότερο με όσα είχαν γίνει στο όνομά τους: εκατοντάδες αθώοι άνθρωποι σκοτώθηκαν ή τραυματίστηκαν.

Ο Gasti ισχυροποιήθηκε ακόμη περισσότερο· οι αναρχικοί απομονώθηκαν και τέθηκαν σε καθεστώς άγριας καταστολής. Τα αναρχικά ιδανικά της αλληλεγγύης και της

του, δεν υπάρχει ούτε λέξη για τον εαυτό του, ούτε λέξη για αυτο-δικαιολόγηση.

Επί πλέον, ο Giuseppe (Peppino) Mariani, τον οποίο

LA STAMPA

Orrenda nefanda strage al Teatro Diana di Milano per lo scoppio di una bomba

Il fallimento del gran piano d'attacco

Giuseppe (Peppino) Mariani

ήμουν αρκετά τυχερός να συναντήσω στην Imola στις αρχές της δεκαετίας του 1970, ενώ αυτός και η σύζυγός του Susi ήταν φιλοξενούμενοι στο σπίτι του Cesare Fuochi, δεν άρθρωσε λέξη για να δικαιολογήσει τις πράξεις του, παρ' όλο που και η παραμικρή έκφραση του θα μπορούσε να έχει μειώσει το τεράστιο βάρος της ενοχής του.

Προφανώς, τα 27 χρόνια που εξέτισε στη φυλακή, 27 χρόνια τα οποία αφιέρωσε στη μελέτη και τον στοχασμό, είχαν κάνει τεράστιες αλλαγές στον άνθρωπο αυτό και στα αναρχικά ιδεώδη του, τα οποία, ξεκαθαρισμένα από τη νεανική του ηλικία, είχαν ωριμάσει στην κατεύθυνση της απόρριψης κάθε ανώφελης και άσκοπης βίας.

Ο Mariani έλαβε χάρη το 1948, μετά από πιέσεις από τον άλλοτε κρατούμενο και μελλοντικό πρόεδρο της Ιταλικής Δημοκρατίας, Sandro Pertini. Μετακομίζοντας στο Sestri Levante, ο Mariani άνοιξε ένα βιβλιοπωλείο, το οποίο του παρείχε έναν φτωχό αλλά πολύ αξιοπρεπή βίο μέχρι το θάνατό του, το 1974.

Πηγή: A Rivista Anarchica, No 279, Μάρτιος 2002. Μεταφράστηκε στα αγγλικά από τον Paul Sharkey.

Μετάφραση-απόδοση Π.

του Μάσιμο Ορτάλι.

Στις 23 Μαρτίου 1921, μια ομάδα αναρχικών του Μιλάνου, μετά από πληροφορία που έλαβαν σκόπιμα, ότι δήθεν θα μπορούσαν να εξοντώσουν τον αρχηγό της Μιλανέζικης αστυνομίας Gasti, τοποθέτησαν μια ισχυρή βόμβα στην είσοδο του θεάτρου Diana.

Η έκρηξη στοίχισε 21 ζωές και άφησε πάνω από 150 άτομα τραυματίες, αλλά ο επιδιωκόμενος στόχος δεν τραυματίστηκε. Οι βομβιστές είχαν από καιρό εξοργιστεί από την άδικη κράτηση των συντακτών της καθημερινής εφημερίδας *Umanitá Nova* (των Borghi, Malatesta και Quaglino) και ήθελαν να αναδείξουν στην επικαιρότητα το γεγονός της κατάστασης υγείας των κρατουμένων. Στην πραγματικότητα και παρά την προχωρημένη ηλικία του Μαλατέστα, οι τρεις είχαν ξεκινήσει απεργία πείνας εν μέσω διαμαρτυριών για τους ψευδείς λόγους αναβολής της δίκης τους. Η αιματηρή αυτή βομβιστική επίθεση είχε ως αποτέλεσμα, αντί να γενικευθούν οι κινητοποιήσεις αλληλεγγύης προς τον γηραιό αναρχικό και τους συγκρατούμενούς του, να γίνουν περισσότερες διώξεις και επιθέσεις στους αναρχικούς ευρύτερα.

Δεν επιτεύχθηκε κανένας από τους επιδιωκόμενους στόχους των βομβιστών: η μπουρζουαζία δεν πτοήθηκε, μάλλον έγινε ακόμη πιο αποφασιστική στον αγώνα της ενάντια στον «κόκκινο όχλο», οι φασίστες εκμεταλλεύτηκαν την ευκαιρία να πραγματοποιήσουν ακόμα πιο άγριες ενέργειες, όπως η καταστροφή των γραφείων της εφημερίδας *Umanitá Nova* και της σοσιαλιστικής *Avanti!*.

Ο Μαλατέστα και οι σύντροφοί του παρέμειναν πίσω από τα κάγκελα, φορτωμένοι ακόμη περισσότερο με όσα είχαν γίνει στο όνομά τους: εκατοντάδες αθώοι άνθρωποι σκοτώθηκαν ή τραυματίστηκαν.

Ο Gasti ισχυροποιήθηκε ακόμη περισσότερο· οι αναρχικοί απομονώθηκαν και τέθηκαν σε καθεστώς άγριας καταστολής. Τα αναρχικά ιδανικά της αλληλεγγύης και της χειραφέτησης επισκιάστηκαν, για άλλη μια φορά, από την αιματηρή διάσταση μιας φρικαλεότητας, που πραγματοποιήθηκε στο όνομά τους. Και μια ομάδα γενναίων και ανιδιοτελών συντρόφων χαράμισαν την ενεργητικότητα και τη ζωή τους μέσα στις φυλακές. Από τους πραγματικούς βομβιστές, ο Giuseppe Mariani και ο Giuseppe Boldrini καταδικάστηκαν σε ισόβια κάθειρξη, ενώ η εισαγγελία επιδίωξε να επιβληθεί ποινή 30 ετών για τον Ettore Aggugini. Πολλοί άλλοι αναρχικοί που δεν είχαν σχέση με την βομβιστική επίθεση έλαβαν ποινές μεταξύ 5 και 18 ετών ο καθένας.

Από όλους όσους συμμετείχαν στο «περιστατικό του Diana», ο μόνος που έγραψε γι' αυτό ήταν ο Giuseppe Mariani. Το 1953 δημοσίευσε το πρώτο του βιβλίο «*Απομνημονεύματα ενός πρώην τρομοκράτη*», το οποίο ακολούθησε, το αμέσως επόμενο έτος, το «*Στον Κόσμο των Φυλακών*», δύο αυτοβιογραφικά κείμενα στα οποία ο

Επί πλέον, ο Giuseppe (Peppino) Mariani, τον οποίο

Giuseppe (Peppino) Mariani

ήμουν αρκετά τυχερός να συναντήσω στην Imola στις αρχές της δεκαετίας του 1970, ενώ αυτός και η σύζυγός του Susi ήταν φιλοξενούμενοι στο σπίτι του Cesare Fuochi, δεν άρθρωσε λέξη για να δικαιολογήσει τις πράξεις του, παρ' όλο που και η παραμικρή έκφραση του θα μπορούσε να έχει μειώσει το τεράστιο βάρος της ενοχής του.

...τακομίζοντας στο Sestri Levante, ο Mariani άνοιξε ένα βιβλιοπωλείο, το οποίο του παρείχε έναν φτωχό αλλά πολύ αξιοπρεπή βίο μέχρι το θάνατό του, το 1974.

Πηγή: A Rivista Anarchica, No 279, Μάρτιος 2002. Μεταφράστηκε στα αγγλικά από τον Paul Sharkey.

Μετάφραση-απόδοση Π.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ 20ος, Φύλλο 216
Ιούνιος 2021

ΕΚΔΟΣΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Α.Μ.Κ.
ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 106 82
Τηλέφωνο: **69 73 79 92 07**

Υπεύθυνος Έκδοσης
Παναγιώτης Ι. Λιόλιος

Συνδρομή (για 10 τεύχη)
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 20 ευρώ, ΕΥΡΩΠΗΣ: 30 ευρώ.

Με κατάθεση του αντίστοιχου ποσού
στον αριθμό λογαριασμού: (Εθνική Τράπεζα)
116/611-838-03

ως αποτέλεσμα, αντί να γενικευθούν οι κινητοποιήσεις αλληλεγγύης προς τον γηραιό αναρχικό και τους συγκρατούμενούς του, να γίνουν περισσότερες διώξεις και επιθέσεις στους αναρχικούς ευρύτερα.

Δεν επιτεύχθηκε κανένας από τους επιδιωκόμενους στόχους των βομβιστών: η μπουρζουαζία δεν πτοήθηκε, μάλλον έγινε ακόμη πιο αποφασιστική στον αγώνα της ενάντια στον «κόκκινο όχλο», οι φασίστες εκμεταλλεύτηκαν την ευκαιρία να πραγματοποιήσουν ακόμα πιο άγριες ενέργειες, όπως η καταστροφή των γραφείων της εφημερίδας *Umanitá Nova* και της σοσιαλιστικής *Avanti!*.

Ο Μαλατέστα και οι σύντροφοί του παρέμειναν πίσω από τα κάγκελα, φορτωμένοι ακόμη περισσότερο με όσα είχαν γίνει στο όνομά τους: εκατοντάδες αθώοι άνθρωποι σκοτώθηκαν ή τραυματίστηκαν.

Ο Gasti ισχυροποιήθηκε ακόμη περισσότερο· οι αναρχικοί απομονώθηκαν και τέθηκαν σε καθεστώς άγριας καταστολής. Τα αναρχικά ιδανικά της αλληλεγγύης και της χειραφέτησης επισκιάστηκαν, για άλλη μια φορά, από την αιματηρή διάσταση μιας φρικαλεότητας, που πραγματοποιήθηκε στο όνομά τους. Και μια ομάδα γενναίων και ανιδιοτελών συντρόφων χαράμισαν την ενεργητικότητα και τη ζωή τους μέσα στις φυλακές. Από τους πραγματικούς βομβιστές, ο Giuseppe Mariani και ο Giuseppe Boldrini καταδικάστηκαν σε ισόβια κάθειρξη, ενώ η εισαγγελία επιδίωξε να επιβληθεί ποινή 30 ετών για τον Ettore Aggugini. Πολλοί άλλοι αναρχικοί που δεν είχαν σχέση με την βομβιστική επίθεση έλαβαν ποινές μεταξύ 5 και 18 ετών ο καθένας.

Από όλους όσους συμμετείχαν στο «περιστατικό του Diana», ο μόνος που έγραψε γι' αυτό ήταν ο Giuseppe Mariani. Το 1953 δημοσίευσε το πρώτο του βιβλίο «*Απομνημονεύματα ενός πρώην τρομοκράτη*», το οποίο ακολούθησε, το αμέσως επόμενο έτος, το «*Στον Κόσμο των Φυλακών*», δύο αυτοβιογραφικά κείμενα στα οποία ο συγγραφέας αναφέρεται, ορθά και κοφτά, στο ιστορικό της βομβιστικής επίθεσης και τη μακρά περίοδο φυλάκισης που ακολούθησε.

Πρόκειται για σφιχτογραμμένα κείμενα, τα οποία στερούνται της λεπτής λογοτεχνικής ή φιλοσοφικής στάσης που θα μπορούσαμε να περιμένουμε από κάποιον που αναγκάζεται, για λόγους πέρα από τον έλεγχό του, να προβαίνει σε προβληματισμούς, κάποιος που θα μπορούσε, στη μοναξιά της φυλακής, να αποφύγει τις δικές του ευθύνες. Αντίθετα, είναι εντυπωσιακό πώς, σε ένα βιβλίο γεμάτο με την τραγωδία που είχε καταστρέψει τη ζωή

Giuseppe (Peppino) Mariani

ήμουν αρκετά τυχερός να συναντήσω στην Imola στις αρχές της δεκαετίας του 1970, ενώ αυτός και η σύζυγός του Susi ήταν φιλοξενούμενοι στο σπίτι του Cesare Fuochi, δεν άρθρωσε λέξη για να δικαιολογήσει τις πράξεις του, παρ' όλο που και η παραμικρή έκφραση του θα μπορούσε να έχει μειώσει το τεράστιο βάρος της ενοχής του.

ρακομίζοντας στο Sestri Levante, ο Mariani άνοιξε ένα βιβλιοπωλείο, το οποίο του παρείχε έναν φτωχό αλλά πολύ αξιοπρεπή βίο μέχρι το θάνατό του, το 1974.

Πηγή: A Rivista Anarchica, No 279, Μάρτιος 2002. Μεταφράστηκε στα αγγλικά από τον Paul Sharkey.

Μετάφραση-απόδοση Π.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ 20ος, Φύλλο 216
Ιούνιος 2021

ΕΚΔΟΣΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Α.Μ.Κ.
ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 106 82

Τηλέφωνο: **69 73 79 92 07**

Υπεύθυνος Έκδοσης
Παναγιώτης Ι. Λιόλιος

Συνδρομή (για 10 τεύχη)

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 20 ευρώ, ΕΥΡΩΠΗΣ: 30 ευρώ.

Με κατάθεση του αντίστοιχου ποσού στον αριθμό λογαριασμού: (Εθνική Τράπεζα)
116/611-838-03
IBAN: GR77 0110 1160 0000 1166 1183 803
bic: ETHNGRAA

Σε περίπτωση συνδρομής είναι απαραίτητη η αποστολή των στοιχείων σας (Ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, ταχυδρομικός κώδικας, τηλέφωνο) μέσω του ταχυδρομείου (ηλεκτρονικού ή κανονικού) ή τηλεφωνικά.

Επίσης συστημένες επιστολές και δέματα θα πρέπει να στέλλονται προς:

Γεώργιο Ν. Βλασσόπουλο
Σαριπόλου 8, Αθήνα, Τ.Κ. 106 82